

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ČRNOMELJ

2020 – 2029

Štev.: 07- 20/20

OSNUTEK

VSEBINA

0	UVOD	8
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	9
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	9
1.1.1	<i>Lega</i>	9
1.1.2	<i>Relief.....</i>	10
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	10
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	10
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	10
1.1.6	<i>Krajinski tipi in gozdnatost</i>	10
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	11
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	14
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	15
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	16
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	17
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU	17
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	18
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	18
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	18
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	19
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE	20
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	22
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE.....	24
3	OPIS STANJA GOZDOV	25
3.1	KATEGORIJE GOZDOV	25
3.2	LESNA ZALOGA.....	26
3.3	PRIRASTEK	27
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	28
3.5	TIPI SESTOJEV	29
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	30
3.7	KAKOVOST DREVJA	31
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	31
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	31
3.10	ODMRLO DREVJE	33
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA.....	34
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	34
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	34
4.2.1	<i>Posek.....</i>	34
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela.....</i>	40
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic.....</i>	40
4.2.4	<i>Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....</i>	41
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor</i>	41
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev</i>	41
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	42
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	42
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	45
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev</i>	45

5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	46
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	47
6.1	SPLOŠNI GOZDNOGOSPODARSKI CILJI.....	47
6.2	USMERITVE	48
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	48
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	49
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	63
6.2.4	<i>Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom</i>	64
6.2.5	<i>Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi</i>	64
6.2.6	<i>Usmeritve za delo s semenskimi sestoji</i>	65
6.2.7	<i>Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic</i>	65
6.2.8	<i>Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor</i>	67
6.2.9	<i>Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih</i>	68
6.3	UKREPI.....	69
6.3.1	<i>Možni posek</i>	69
6.3.2	<i>Potrebna gojitvena in varstvena dela</i>	70
6.3.3	<i>Ukrepi za krepitev funkcij gozdov</i>	71
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	72
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	73
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	76
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	76
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	77
9.2.1	<i>Rastiščnogojitveni razred 1000 – Hrastova gabrovja</i>	77
9.2.2	<i>Rastiščnogojitveni razred 1200 – Jelovje s praprotmi</i>	85
9.2.3	<i>Rastiščnogojitveni razred 1500 – Podgorska bukovja</i>	92
9.2.4	<i>Rastiščnogojitveni razred 1600 – Gorska bukovja</i>	99
10	LITERATURA	106
11	NAČRT SO IZDELALI	107
12	PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI	108
12.1	PRILOGA 1: TABELARNI PREGLEDI ZA GGE, RGR IN LASTNIŠTVA.....	108
12.1.1	<i>Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote</i>	108
12.1.2	<i>Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda</i>	111
12.1.3	<i>Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva</i>	123
12.1.4	<i>Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja</i>	129
12.2	PRILOGA 2: SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	135
12.3	PRILOGA 3: SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	137
12.4	PRILOGA 4: POPIS FUNKCIJ GOZDOV	138
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	152

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	9
Preglednica 2: Krajinski tipi.....	10
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	11
Preglednica 4/D-GZ: Rastiščni tipi.....	12
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	15
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.....	15
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave.....	16
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere.....	16
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	16
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč.....	17
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	19
Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov.....	21
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.....	22
Preglednica 13/D-KL: Kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah.....	25
Preglednica 14/KGR: Rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	25
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih.....	26
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	26
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	27
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	27
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	27
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev.....	28
Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	29
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	29
Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave.....	30
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov.....	30
Preglednica 25/K: Kakovost drevja.....	31
Preglednica 26/PŠD: Poškodovanost drevja.....	31
Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih – po podatkih podrobnega popisa leta 2017 (PE Bela krajina).....	32
Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	32
Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje.....	33
Preglednica 30/D-PL1: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	34
Preglednica 31: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	35
Preglednica 32/D-PGR: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka).....	35
Preglednica 33: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1999 do 2018 (po podatkih evidence poseka).....	36
Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka).....	36
Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka).....	37
Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka).....	39
Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	39
Preglednica 38/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in za enoto.....	40
Preglednica 39: Pregled dinamike izgradnje vlak in cest.....	40
Preglednica 40/GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....	42
Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1980 do 2020.....	43
Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	43
Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto.....	44
Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne in gozdove lokalnih skupnosti.....	44
Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove.....	44
Preglednica 46/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem.....	45
Preglednica 47: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	56
Preglednica 48/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto.....	69
Preglednica 49/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove.....	69
Preglednica 50/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove.....	69
Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti.....	70
Preglednica 52/NGDI: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	70
Preglednica 53/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov.....	71
Preglednica 54/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	73
Preglednica 55/EP2: Pregled skupne ekonomske gospodarjenja.....	73
Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomske gospodarjenja v zasebnih gozdovih.....	74
Preglednica 57/EP2: Pregled ekonomske gospodarjenja v državni gozdovih.....	74
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomske gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti.....	74
Navedene vrednosti za stroške dela so povzete iz območnih načrtov, ker današnje vrednosti ostajajo na nivoju takratnih, zato metodologija izračuna ekonomske presoje ohranja iste podatke. Cene lesa nihajo tako med posameznimi predeli države kot med posameznimi leti, zato tudi v tem primeru v metodologiji ostajajo vrednosti, kot so bile uporabljene pri izdelavi območnih načrtov.....	75
Preglednica 59/D-GZ: Rastiščni tipi.....	77
Preglednica 60/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	77
Preglednica 61/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	78

Preglednica 62/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	78
Preglednica 63/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	79
Preglednica 64/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	80
Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	81
Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	83
Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	83
Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	83
Preglednica 69/D-GZ: Rastiščni tipi	85
Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	85
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	85
Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	86
Preglednica 73/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	87
Preglednica 74/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	87
Preglednica 75/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	88
Preglednica 76/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	91
Preglednica 77/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	91
Preglednica 78/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	91
Preglednica 79/D-GZ: Rastiščni tipi	92
Preglednica 80/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	92
Preglednica 81/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	93
Preglednica 82/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	93
Preglednica 83/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	94
Preglednica 84/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	94
Preglednica 85/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	95
Preglednica 86/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	98
Preglednica 87/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	98
Preglednica 88/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	98
Preglednica 89/D-GZ: Rastiščni tipi	99
Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	99
Preglednica 91/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	99
Preglednica 92/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	100
Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	101
Preglednica 94/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	101
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	102
Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	105
Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	105
Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	105
Preglednica 99/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote	141
Preglednica 100/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote	143

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta	38
Grafikon 2: Posek po letih veljavnosti načrta v m ³	38
Grafikon 3: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih	39
Grafikon 4: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	42
Grafikon 5: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020	43
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah	45
Grafikon 9: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	80
Grafikon 10: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	81
Grafikon 11: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	82
Grafikon 12: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	86
Grafikon 13: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	88
Grafikon 14: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	89
Grafikon 15: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	89
Grafikon 16: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	93
Grafikon 17: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	95
Grafikon 18: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	96
Grafikon 19: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	96
Grafikon 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	100
Grafikon 21: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	102
Grafikon 22: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	103
Grafikon 23: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	103

KAZALO KART

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO</i>	9
<i>Karta 2: Karta krajinskih tipov</i>	11
<i>Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi</i>	76

POVZETEK

Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.817,04	483,66	55,26	5.355,96
Delež (%)	90,0	9,0	1,0	100,0

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			% od prirastka
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	5.355,96	96,5	190,2	286,7	3,15	5,35	8,50	21,3	23,6	22,8	77,0
Skupaj vsi gozdovi	5.355,96	96,5	190,2	286,7	3,15	5,35	8,50	21,3	23,6	22,8	77,0
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	4.817,04	99,2	188,0	287,2	3,23	5,28	8,51	21,1	23,7	22,8	77,0
Skupaj vsi gozdovi	4.817,04	99,2	188,0	287,2	3,23	5,28	8,51	21,1	23,7	22,8	77,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	483,66	72,2	209,8	282,0	2,46	5,96	8,42	24,2	23,0	23,3	78,1
Skupaj vsi gozdovi	483,66	72,2	209,8	282,0	2,46	5,96	8,42	24,2	23,0	23,3	78,1
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	55,26	78,3	205,9	284,2	2,65	5,89	8,54	20,3	20,8	20,6	68,7
Skupaj vsi gozdovi	55,26	78,3	205,9	284,2	2,65	5,89	8,54	20,3	20,8	20,6	68,7

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³)			Letni prirastek (m ³)			Možni posek (m ³)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Skupaj GGE										
Večnamenski gozdovi	5.355,96	517.016	1.018.457	1.535.473	16.905	28.643	45.548	110.007	240.623	350.630
Skupaj vsi gozdovi	5.355,96	517.016	1.018.457	1.535.473	16.905	28.643	45.548	110.007	240.623	350.630
Zasebni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	4.817,04	477.745	905.622	1.383.367	15.568	25.437	41.005	100.676	214.897	315.573
Skupaj vsi gozdovi	4.817,04	477.745	905.622	1.383.367	15.568	25.437	41.005	100.676	214.897	315.573
Državni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	483,66	34.942	101.459	136.401	1.191	2.881	4.072	8.451	23.365	31.816
Skupaj vsi gozdovi	483,66	34.942	101.459	136.401	1.191	2.881	4.072	8.451	23.365	31.816
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Večnamenski gozdovi	55,26	4.329	11.376	15.705	146	325	471	880	2.361	3.241
Skupaj vsi gozdovi	55,26	4.329	11.376	15.705	146	325	471	880	2.361	3.241

Gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	69,44	5,79	0,27	75,50
Sadnja	ha	0,34	0,27	0,00	0,61
Obžetev	ha	266,79	9,03	0,90	276,72
Nega mladja	ha	163,81	14,13	1,20	179,14
Nega gošče	ha	234,69	30,23	1,69	266,61
Nega letvenjaka	ha	76,49	17,66	1,04	95,19
Nega drogovnjaka	ha	114,68	27,51	2,84	145,03
Varstvo pred divjadjo	dni	70	10	0	80
Varstvo pred žuželkami	dni	130	25	5	160

Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Lovnogospodarska funkcija	Košnja travinj	30,00 ha	30 dni
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba	10,00 ha	100 dni
	Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	10 kosov	25 dni
	Sajenje sadik plodnosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	600 sadik	16 dni
	Načrtno puščanje biomase v gozdu	100 m ³	10 dni
	Zaščita pred objedanjem in grizenjem (bober)	200 dreves	7 dni
Rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	5.000 m	20 dni
Poučna funkcija	Vzdrževanje učne poti	-	2 dni

0 UVOD

Kljub večini zasebnih gozdov je tradicija načrtovanja v tej enoti zavidljive starosti. Pogled na načrtno gospodarjenje z gozdovi enote seže več kot štirideset let v preteklost. Vsi gozdnogospodarski načrti so hranjeni v arhivu območne enote:

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Tanča gora – z veljavnostjo od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1980,

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Črnomelj – z veljavnostjo od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1980,

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Tanča gora – z veljavnostjo od 1. 1. 1980 do 31. 12. 1989,

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Črnomelj – z veljavnostjo od 1. 1. 1981 do 31. 12. 1990,

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Črnomelj – z veljavnostjo od 1. 1. 1990 do 31. 12. 1999,

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Črnomelj – z veljavnostjo od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2009,

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Črnomelj – z veljavnostjo od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2019,

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote (v nadaljevanju GGE) je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 (Bezgovka, Stobe – Breg, Lahinja, Dobljučica, Gradac, Kočevsko).

S terenskim delom smo pričeli jeseni leta 2018 in končali jeseni leta 2019. Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu: **območje**, **GGO** (gozdnogospodarsko območje), **enota**, **GGE** (gozdnogospodarska enota), **KE** (krajevna enota), **GGN** (gozdnogospodarski načrt), **RGR**, **razred** (rastiščnogojitveni razred), **MKGP** (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **KO** (katastrska občina), **POV** (posebno območje varstva), **POO** (posebno ohranitveno območje), **EPO** (ekološko pomembno območje).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

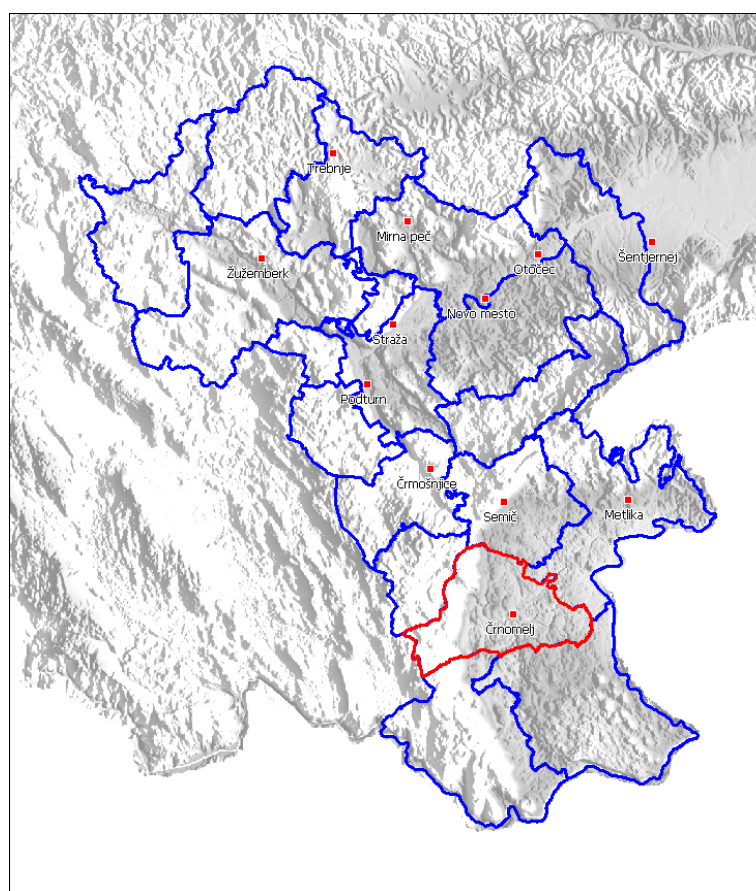
1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Črnomelj se nahaja v osrednjem delu Bele krajine s središčem v Črnomlju in pokriva 8.358,08 ha površine. V gozdnogospodarskem območju Novo mesto se enota nahaja v južnem delu in spada v celoti pod upravo občine Črnomelj. GGE Črnomelj je razdeljena v deset katastrskih občin:

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Šifra K.O.	Katastrska občina	Površina K.O. v GGE v ha	Površina gozda K.O. v GGE v ha	Delež gozda ali gozdnatost K.O. v %	Opomba
1534	Petrova vas	1.119,36	784,77	70,1	-
1535	Črnomelj	653,17	262,57	40,2	-
1536	Talčji vrh	1.359,16	730,25	53,7	-
1538	Dolenja Podgora	20,95	20,95	100,0	Del
1539	Mavrlen	1.725,15	1.410,98	81,8	-
1540	Dobliče	641,88	195,7	30,5	-
1541	Loka	1.269,49	789,86	62,2	-
1542	Zastava	746,57	593,76	79,5	-
2675	Vranoviči	264,47	191,07	72,2	-
2676	Cerkvišče	557,88	376,05	67,4	-
Skupaj		8.358,08	5.355,96	64,1	-

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO

1.1.2 Relief

GGE Črnomelj se geografsko deli na dva dela. Razdvaja ju magistralna cesta, ki poteka od Kota pri Semiču do Kanižarice in naprej. Zahodni del enote leži na prehodu jugovzhodnega roba roškega masiva v kraški ravniki Bele krajine. Ta predel je precej valovit in vrtačast. Tu sta tudi dva najvišja vrhova enote in sicer Debeli vrh (861 m) in Židovec (856 m). Enota se proti vzhodu prek vinorodnih krajev Rodine, Stražnji Vrh in Dobljice spusti v nižje ravninske predele, kjer so nastali večji kraji in vasi: Črnomelj, Lokve, Zastava, Desinc, Cerkvišče, ... Tu sta tudi dva glavna površinska vodotoka: Lahinja in Dobljica, katerih bregovi predstavljajo najnižje ležeče predele enote.

1.1.3 Podnebne značilnosti

V nižinskem delu GGE se uveljavlja subpanonsko-kontinentalni, v zahodnem hribovitem delu pa dinarsko-alpski podnebni režim. Ob jugozahodnem vetru se občasno čuti vpliv submediteranskega podnebja. Vegetacijska doba traja v nižini 8 in v hribovitem delu 7 mesecev. Jesenske slane nastopijo konec septembra, spomladanske pozebe pa so možne do srede maja. Največ padavin pade med poletnimi plohami in nevihtami, najbolj suhi pa so zimski meseci.

1.1.4 Hidrološke razmere

Zaradi kraških tal je mreža vodotokov v enoti zelo redka. V hribovitih predelih so vodni viri v obliki studencev kot so Štirje studenci, Nakeljski zdenec, Miklarski zdenec, ki so polni le ob večjih deževjih. V nižinskem delu po svoji vodnatosti izstopata manjši reki Lahinja in Dobljica. Poleg njiju je še nekaj studencev in potokov, ki po kratkem površinskem toku zaradi apnenčaste podlage kmalu poniknejo.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Geološko podlago v enoti tvorijo predvsem karbonatne kamenine – kredni apnenci. V dinarskem predelu so to skladi triadnih in jurskih dolomitov, v nižinskem delu pa nanosi rdeče ilovice ter zgodnje terciarnih sedimentov (rumena ilovica in laporna ilovica).

Tla

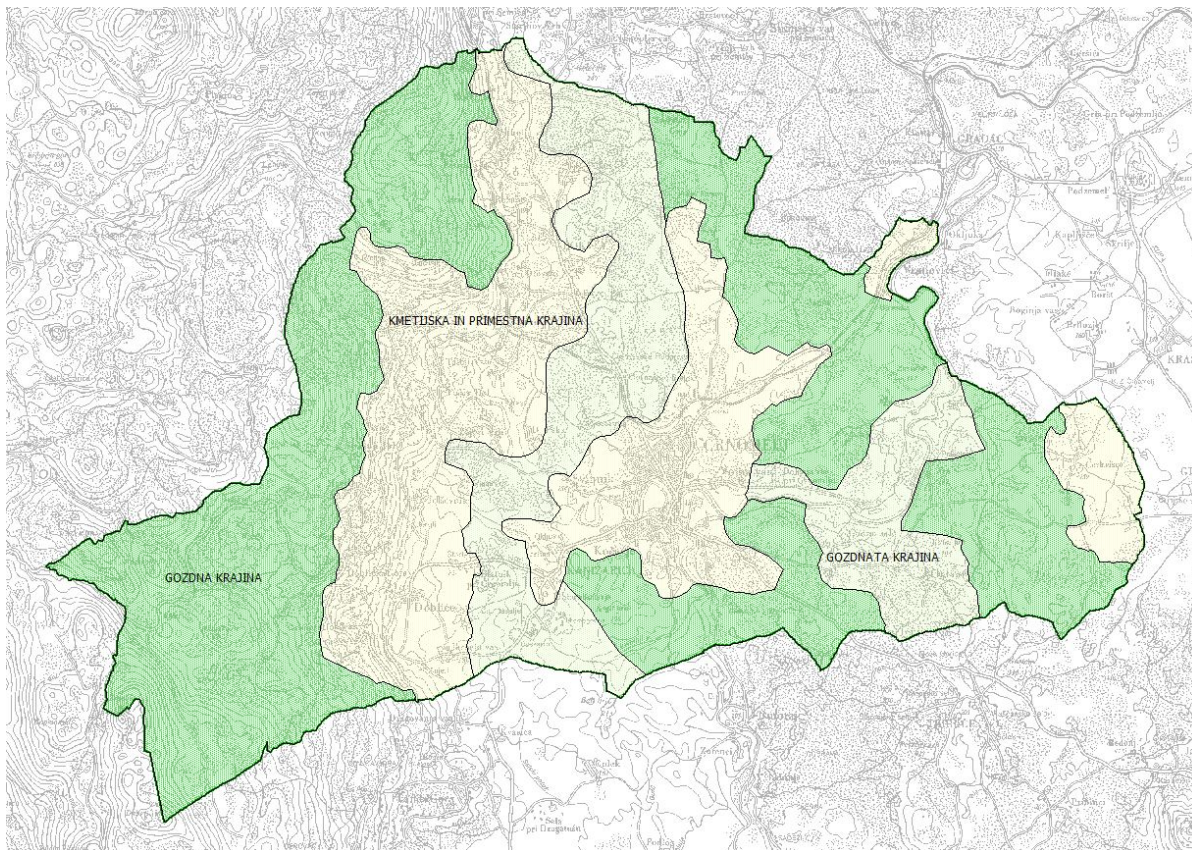
Pod vplivom tlotvornih dejavnikov in matične kamenine so se razvili različni tipi tal. Na apnencih in dolomitih so nastala rjava pokarbonatna in humozna tla. V vrtačah so to praviloma globoka tla, na pobočjih srednje globoka in žepasta, po grebenih, vrhovih in na najstrmejših delih pa plitva, skeletna in humozna. Na nanosih ilovice so se razvila globoka rjava rahlo kislata tla.

1.1.6 Krajinski tipi in gozdnatost

Na površini 8.358,08 ha se razprostira 5.355,96 ha gozdov, kar pomeni 64,1 % gozdnatost.

Preglednica 2: Krajinski tipi

Tip krajine	Površina krajine (ha)	Površina gozda (ha)	Površina negozda (ha)	Gozdnatost (%)	Delež krajine (%)
Gozdna krajina	3.861,18	3.782,50	78,68	98,0	46,2
Gozdnata krajina	1.662,64	1.172,88	489,76	70,5	19,9
Kmetijska in primestna krajina	2.834,26	400,58	2.433,68	14,1	33,9
Skupaj	8.358,08	5.355,96	3.002,12	64,1	100,0

Karta 2: Karta krajinskih tipov

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina v ha	Delež v %
Površina gozdnogospodarske enote	8.358,08	100,0
Gozd	5.355,96	64,1
Druga gozdna zemljišča		
Obora	3,01	0,0
Daljnovodi v gozdnem prostoru	15,54	0,2
Gozdni prostor		
Lazi in senožeti	34,12	0,4
Zaraščajoče površine v gozdnem prostoru	8,33	0,1
Infrastrukturni objekti	14,39	0,2
Drugo	18,38	0,2
Negozdni prostor		
Zaraščajoče površine izven gozdnega prostora	59,35	0,7
Drugo	2.849,00	34,1

Površina gozdnega prostora znaša 5.449,73 ha, kjer so poleg gozdov zastopane še košenice, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru, daljnovodi, obora, infrastrukturni objekti in drugo.

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za enoto so na voljo podrobne fitocenološke karte v merilu 1:10.000, s pomočjo katerih smo določili združbe v posameznih odsekih in jih dodatno preverili ob terenskih opisih sestojev. Za izračun proizvodne sposobnosti rastišč so uporabljeni zadnji objavljeni podatki za posamezna gozdna rastišča (Bončina in sod. 2014).

Preglednica 4/D-GZ: Rastiščni tipi

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	2,30	0,0
521	Nižinsko črnojelševje	2,30	0,0
30	Javorovja, velikojesenovja in lipovja	48,89	0,9
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	48,89	0,9
23	Gradova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	770,42	14,4
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	770,42	14,4
24	Gradova-belogabrovja na silikatnih kamninah	2.798,06	52,3
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	2.798,06	52,3
26	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	55,72	1,0
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	55,72	1,0
25	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.021,41	19,1
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1.021,41	19,1
27	Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	416,22	7,8
631	Preddinarsko gorsko bukovje	416,22	7,8
29	Jelova bukovja	54,90	1,0
641	Dinarsko jelovo bukovje	54,90	1,0
36	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	130,67	2,4
771	Jelovje s praprotni	130,67	2,4
32	Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	57,37	1,1
561	Bazoljubno gradnovje	53,20	1,0
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo čmogabrovje	4,17	0,1
Skupaj		5.355,96	100,0

☞ **Nižinsko črnojelševje – *Alnetum glutinosae***

Združba se pojavlja na poplavnih in močvirnih rastiščih v nižinskem pasu. Tla so evtrična, globoka, oglejena in rodovitna.

Drevesni sloj skoraj izključno gradi črna jelša, druge vrste se pojavljajo le izjemoma. V grmovni plasti se pojavljajo predvsem brogovita, navadna khrlika in črni bezeg. Značilne vrste zeliščne plasti so navadna kalužnica, grenkoslad, navadni regelj, močvirna lakota, navadna kopriva in nekatere vrste šašev, kot so podaljšani, obrežni in mehurjasti šaš.

☞ **Gorsko-zgornjegorsko javorje z brestom – *Lamio orvalae-Aceretum pseudoplatani***

Združba se pojavlja pretežno na osojnih legah v vlažnih jarkih in vrtačah rahlo razgibanih planot, na nadmorski višini med 300 in 650 m. Porašča srednje globoka do globoka tla na karbonatih, ki so bazična, sveža, vlažna, humuzna in zračna. So biološko zelo aktivna in visoko produktivna.

Sestoje tvorijo predvsem gorski javor, gorski brest, ostrolistni javor in veliki jesen. V grmovnem sloju se pojavljata leska in črni bezeg. V zeliščnem sloju pa so najpogostejše velecvetna mrtva kopriva, jelenov jezik, kranjska bunika, trpežna srebrenka, pegasti kačnik, navadna pižmica, mnogolistna mlaja, navadna nedotika, navadna podborka, lepljiva kadulja, velika kopriva in smrdljčka.

☞ **Preddinarsko–dinarsko gradnovo belogabrovje – *Epimedio-Carpinetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorskih višinah med 170 in 440 m, kjer prevladuje gričevnat svet z blago razgibanim reliefom. Rastiščni tip se pojavlja pretežno na apnencih in nanosih

ilovice. V višjih legah najdemo srednje globoka rjava pokarbonatna tla na apnencih, v nižinah pa globoka izprana rjava tla na nanosih. Oboja so biološko zelo aktivna.

Prevladujejo mešani gozdovi gradna in belega gabra, katerim so posamično primešani še maklen, češnja, dob, cer, gorski javor in bukev. Zaradi vpliva človeka je močno zastopana tudi smreka, ki se naravno dobro pomlajuje in izpodriva avtohtone vrste, predvsem graden. Bogat grmovni sloj tvorijo tintovje, glog, leska, črni trn, navadna trdoleska in gozdni šipek. Zeliščni sloj rastiščnega tipa tvorijo žefran, lipica, trobentica, črnilec, tevje, pomladna lakota, dremulica in gozdni šaš.

☞ **Kisloljubno gradново belogabrovje – *Quercus-Carpinetum v. Luzula***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na nadmorski višini 170 do 300 m na ravninah in blago nagnjenih pobočjih. Tla, ki jih porašča rastiščni tip, so globoka do zelo globoka distrična tla z zmerno kislom reakcijo na nekarbonatnih nanosih, diluvialnih ilovicah in karbonatih s primesjo rožencev. So sveža in biološko malo aktivna.

Drevesni sloj je neizrazito dvoslojen in ga tvorijo graden in dob v zgornjem sloju ter beli gaber v spodnjem sloju, posamično pa se pojavljajo še divja češnja, maklen, lipa in domači kostanj. Umetno vnesena smreka vse bolj izriva hrast. Grmovni sloj je, kot je za kislom rastišča običajno, skromen in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še leska, navadna trdoleska, tintovje, glog, dobrovita, brogovita, rdeči dren, gozdni šipek, navadni volčin in kovačnik. V zeliščnem sloju so pomladanski žafran, dremulica, pomladanska lakota, višnjevci črnilec, zimzelen, rebrenjača, borovnica in belkasta bekica.

☞ **Preddinarsko–dinarsko podgorsko bukovje – *Hacquetio-Fagetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorski višini med 300 in 630 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla, ki jih porašča rastiščni tip, so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu. So sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra in gorskega javorja ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še gozdni šipek, glog, dobrovita, tintovje, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, velecvetni teloh in zeleni šaš.

☞ **Preddinarsko gorsko bukovje – *Lamio orvalae-Fagetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorski višini 650 m. Združba se pojavlja na srednje strmih do strmih pobočjih, vlažnih jarkih in rahlo razgibanih planotah, na nadmorski višini med 500 in 650 m. Porašča srednje globoka do globoka ali žepasta pokarbonatna rjava tla na apnencu, ki so sveža in biološko zelo aktivna. Tekst iz Šentjerneja.

Sestoj tvori bukev, posamezno so primešani še gorski javor, gorski brest, jelka in smreka. V grmovnem sloju se pojavlja navadni volčin. V zeliščnem sloju so najpogostejše mnogolistna, deveterolistna in brstična mlaja, velikocvetna mrtva kopriva, dišeča perla, glistovnica, volčja jagoda, pegasti kačnik, podlesna veternica, golšec, črnoga, mnogocvetni salamonov pečat, velecvetni šetraj in Fuchsov grint.

☞ **Dinarsko jelovo bukovje – *Omphalodo-Fagetum omphalodetosum***

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 300 m in 650 m na zmerno nagnjenih pobočjih. Porašča srednje globoka, izjemoma tudi globoka rjava pokarbonatna tla na apnencu, ki so sveža in biološko zelo aktivna.

Sestoj tvorita bukev in jelka, posamezno so primešani še gorski javor, gorski brest in mokovec. Grmovni sloj tvorijo kranjska krhlika, puhastolistno kosteničevje in lovorolistni volčin. V zeliščnem sloju so najpogostejše pomladanska torilnica, dišeča perla, glistovnica, mnogocvetni salamonov pečat, deveterolistna in brstična mlaja ter velecvetni šetraj.

☞ **Jelovje s praprotmi – *Dryopterido-Abietetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorski višini med 200 m in 300 m na hladnih in vlažnih osojnih pobočjih ali kotlinah in globljih vrtačah. Porašča različno globoka koluvijalna in neustaljena tla na karbonatni podlagi, presuti s plitvimi nanosi sipkih kamenin.

Sestoj tvori jelka, ki se zelo dobro pomlajuje. Spremlja jo še smreka, hrast, beli gaber, bukev, domači kostanj in divja češnja. Grmovni sloj tvorijo vrste iz rodu *Rubus*, čistilna krhlika, navadna trdoleska, črni bezeg in navadna leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše okroglostna lakota, vimček, borerjeva glistovnica, gozdni šaš, plazeči skrečnik, navadni kopitnik, svinjska laknica, spomladanska trobentica, borovničevje, rebrenjača, gozdna vijolica, zajčji lapuh in ženikelj.

☞ **Bazoljubno gradnovje – *Lathyro-Quercetum***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na nadmorski višini 250 do 500 m na toplih, skalovitih in strmih pobočjih. Tla, ki jih porašča rastiščni tip, so plitva do srednje globoka, izrazito žepasta rjava pokarbonatna tla z močno bazično reakcijo. Zaradi sušnosti so biološko slabo aktivna.

Drevesni sloj tvorita cer in graden prisotni pa so še črni gaber, mali jesen, maklen, topokrpi javor in brek. Grmovni sloj je bogat in ga poleg podmladka drevesnih vrst tvorijo še glog, kozja češnja, navadna trdoleska, tintovje, rumeni dren, gozdni šipek in robida. V zeliščnem sloju pa so črni grahor, navadni bljušč, sinjezeleni šaš, gozdna lakota, navadna mačina, medenika in hermelika.

☞ **Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje – *Quercu-Ostryetum carpinifoliae***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 450 – 820 m in porašča izrazito tople prisojne lege zelo strmih in skalovitih pobočij ter grebenov. Tla, ki jih porašča združba, so praviloma plitve in skeletne rendzine z bazično reakcijo, pretežno na dolomitu in dolomitiziranemu apnencu. So suha, občasno sveža in slabo rodovitna.

Drevesni sloj je nizek, praviloma do 10 m in ga tvorijo izrazito toploljubne drevesne vrste kot so: črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, mokovec, cer in graden. Grmovni sloj je redek in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še dobrovita, rumeni dren, čistilna kozja češnja in šmarna hrušica. V zeliščnem sloju so najpogostejše krvavordeča krvomočnica, ognjenec, navadna medenika, mnogocvetni salomonov pečat, srhkodlakava relika, kokoševcec in breskovolistna zvončica.

Habitatni tip (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi se pojavlja v območjih Nature 2000 Lahinja (POO) in Kočevsko (POO). Navedeno površino pokrivajo rastiščni tipi kisloljubno gradnovno belogabrovje, preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje in jelovje s praprotmi. Gozdni habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi se pojavlja v območjih Nature 2000 Kočevsko (POO). To površino pokrivajo rastiščni tipi predpanonsko podgorsko bukovje, preddinarsko gorsko bukovje, preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje, dinarska gozdna združba jelke in bukve s tevjem, bazoljubno gradnovje in preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje. Gozdni habitatni tip (9180) Javorovi gozdovi se pojavlja v območjih Nature 2000 Kočevsko (POV). To površino pokrivajo rastiščni tipi predpanonsko podgorsko bukovje, preddinarsko gorsko bukovje, preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje, dinarska gozdna združba jelke in bukve s tevjem, bazoljubno gradnovje in preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje.

1.1.8 Živalski svet

Območje enote se glede na relief in posledično tudi glede na življenjske pogoje rastlinskega in živalskega sveta sestoji iz dveh različnih delov. V nižinskem delu, kjer prevladujejo globoka tla naplavin, se gozdni kompleksi prepletajo s kmetijskimi površinami in naselji. V vznožju Roškega masiva prevladujejo naselja in poljedelske, predvsem pa vinogradniške površine, ki sekajo enoto v smeri sever – jug v približno 1 km širokem pasu. Nad tem delom

se pričnejo strnjene gozdovi na izrazitih kraških vrtačastih tleh z veliko skalovitostjo, ki se navezujejo na gozdove Roškega masiva.

V nižinskem delu enote sta večja vodotoka Lahinja in Dobljica. V višjih kraških predelih so vodne razmere slabše, ker redki posamezni izviri hitro poniknejo. Tako Lahinja kot Dobljica imata ustrezno obrasle bregove z drevjem in grmovjem in predstavlja pomemben habitat za živali, ki so vezane na vodna telesa. Med temi velja zlasti izpostaviti ptice kot so vodomec, siva čaplja, raca mlakarica ter ostale vrste kot so močvirna sklednica, vidra in od leta 2002 tudi največji evropski glodalec bober.

V zahodnem delu enote je prisotna večina živalskih vrst Roškega masiva. Strnjene gozdovi bukve, hrasta, kostanja in belega gabra, katerim se ob kmetijskih površinah pridružujejo še plodnosne drevesne in grmovne vrste, nudijo tu ugodne pogoje za življenje srnjadi, jelenjadi, divjim prašičem ter tudi velikim zverem (medvedu, risu in volku). Zaradi velike prehranske kapacitete teh gozdov (bogati grmovni sloj, kostanj) se zlasti v jesenskih in zimskih mesecih koncentracija jelenjadi in divjih prašičev v tem delu poveča. Večina odstrela teh vrst lovske organizacije realizirajo prav v tem delu enote. Gostota jelenjadi je v primerjavi z gostoto jelenjadi v preostalem delu roškega masiva manjša, tako da ni izrazitejšega vpliva jelenjadi na pomlajevanje gozda.

Od velikih zveri je stalen medved. Predel vzhodno od ceste Lokve – Črnomelj – Sinji Vrh spada v osrednji življenjski prostor rjavega medveda v Sloveniji.

V enoti je zaradi površin, na katerih se dokaj ekstenzivno gospodari z gozdovi, veliko mrtvega drevja ter dreves z dupli (hrast, beli gaber, kostanj), ki so pomembni za primarne in sekundarne duplarje. Tako kot v preostalem območju tudi v tej enoti primanjkuje debelejšega mrtvega drevja. Debelejša mrtva masa je neenakomerno razporejena. Dovolj jo je v gozdnih predelih, kjer se zaradi terenskih razmer gospodari manj intenzivno, v ravninskih dostopnejših predelih pa jo praviloma primanjkuje.

Na splošno lahko ocenimo, da so življenjski pogoji za živalski svet na območju enote ugodni. Izboljšanje pogojev je potrebno izvesti predvsem v večjih nasadih iglavcev, v smislu povečanja vrstne in strukturne pestrosti rastlinstva, ter izboljšati pogoje za ptice duplarje (ohranjanje dreves z dupli in debelejšega mrtvega drevja) v vseh gozdovih enote.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina vseh gozdov v enoti je 5.355,96 ha in so v večini v zasebni lasti.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.817,04	483,66	55,26	5.355,96
Delež (%)	90,0	9,0	1,0	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	70,2	70,2	10,6	10,6
1 do 5 ha	21,6	91,8	28,1	38,7
5 do 10 ha	4,6	96,4	19,3	58,0
10 do 30 ha	3,3	99,7	30,6	88,6
30 do 100 ha	0,3	100,0	7,6	96,2
nad 100 ha	0,0	100,0	3,8	100,0
Skupaj	100,0	-	100,0	-

Slabe tri četrtine lastnikov ima posest manjšo od enega hektarja in imajo v lasti le dobro desetino celotne zasebne gozdne površine. Večina površine zasebnih gozdov je razdeljena med lastnike, ki imajo velikost gozdne posesti od 10 do 30 ha.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2009	Delež (%) Leto 2019	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	74,2	70,2	2.606	2.606
1 do 5 ha	21,1	21,6	800	3.406
5 do 10 ha	3,6	4,6	170	3.576
10 do 30 ha	1,1	3,3	122	3.698
30 do 100 ha	0,0	0,3	12	3.710
nad 100 ha	0,0	0,0	1	3.711

Število vseh zasebnih lastnikov v enoti je 3.711, tistih, ki imajo velikost gozdne posesti do 1 ha, je 2.606. Povprečna gozdna posest je velika 1,30 ha. Za novomeško območje je to podpovprečno velika posest in je praviloma še razdrobljena na več prostorsko ločenih parcel. V zadnjem desetletju je sicer opaziti rahel premik od manjših k večjim posestim.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 m	400-600 m	600-800 m	800-1200 m	nad 1200 m
S traktorjem	5.149,17	96,1	11,7	57,5	19,4	10,8	0,6	0,0
Ni odprto	206,79	3,9						
Skupaj	5.355,96	100,0						

Spravilne razmere so bolj ali manj primerne za traktorsko spravilo, saj jih na eni strani pogojuje nezahteven osredni del enote, ki je mestoma blago razgiban in posejan z redkimi manjšimi vrtačami, in na drugi strani obrobni del enote, kjer tehnologijo pogojuje razgiban kraški teren s številnimi vrtačami, kotanjami, strmimi pobočji in mestoma močno skalovitostjo.

Skoraj celotna površina gozdov ima urejene vlake tako, da je spravilna razdalja med 200 in 600 m. Spravilno razdaljo 800 m in več ima le 0,6 % gozdov.

Z vlakami je neodprtih samo 3,9 % površine oziroma slabih 207 ha. Te površine predstavljajo težje dostopni deli odsekov, posamezni vrhovi, jarki, pečine, strmine.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne v km	Povezovalne v km	Skupaj v km	Gostota cest v m/ha
Gozdne ceste	36,60	4,61	41,21	6,8
Javne ceste	38,83	-	38,83	7,3
Skupaj	75,43	0,85	80,04	14,1

Skupna dolžina gozdnih cest je 41,21 km, večina njih je produktivnih. Tudi nekatere javne ceste so produktivne, teh je v enoti 38,83 km. Zaprtih gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94) v enoti ni. Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste.

Pogoji pridobivanja lesa

V zasebnih gozdovih se les pridobiva na različne načine. Lastniki les posekajo in spravijo z lastnimi spravilnimi sredstvi ali si pomagajo v okviru medsosedske pomoči in strojnih krožkov. Vedno več lastnikov za sečnjo in spravilo najame profesionalne izvajalce.

V letu 2016 je bila ustanovljena nova družba za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti: Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG). Izvajalce za sečnjo v državnih gozdovih se po

novem Zakonu o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16) izbira na podlagi javnih razpisov.

Strojna sečnja

Terenski in sestojni pogoji v enoti omogočajo izvajanje strojne sečnje v srednjedobnih do starejših iglastih in mešanih sestojih. Potencialno najprimernejše površine so v mlajših nasadih iglavcev. Odseke, dele odsekov ali posamezne parcele, ki ustrezajo tehnološkim in sestojnim pogojem za strojno sečnjo, se izbere v fazi podrobnega tehnološkega načrtovanja.

V letih veljavnosti predhodnega načrta se je s tehnologijo strojne sečnje posekalo 2.273 m³ lesa, večina v letih od 2011 do 2014, ter kombinirano še dodatnih 1.175 m³ lesa.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Poselitev in prebivalstvo

Enota Črnomelj je precej poseljena, še posebej vinorodno območje in Črnomelj z okolico. Po podatkih popisa prebivalstva iz leta 2002 in 2012 živi na območju enote več kot 9.000 prebivalcev. Več kot polovica prebivalcev prebiva v mestu Črnomelj (5.765), sledijo naselja Kanižarica (569), Lokve (584), Tanča Gora (190), Dobliče (179), Blatnik pri Črnomlju (148), Stražnji Vrh (139), Svibnik (126), Ručetna vas (118), Vranoviči (115), Jelševnik (110), Petrova vas (107) in Vojna vas (106). Osatale vasi štejejo pod 100 prebivalcev.

1.5 Druge dejavnosti v prostoru

Lovstvo

Enota je razdeljena med 6 lovišč, s katerimi upravljajo lovske družine (LD). Največji del enote pokrivata lovišči LD Črnomelj (50,0 %) in LD Loka (41,3 %), le manjšo površino pa LD Gradac, LD Adlešiči, LD Smuk Semič in LD Predgrad. Vsa lovišča spadajo v Kočevsko Belokranjsko lovsko upravljavsko območje (LUO).

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina gozda lovišča v GGE v ha	Delež v %
0326	Črnomelj	2.674,87	49,9
0324	Loka	2.200,49	41,1
0328	Gradac	230,47	4,4
0325	Adlešiči	216,70	4,0
0327	Smuk Semič	12,48	0,2
0320	Predgrad	20,95	0,4
Skupaj		5.355,96	100,0

Gospodarjenje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem lovske družine izvajajo na podlagi določil desetletnih in letnih lovsko upravljavskih načrtov (izdeluje ZGS) ter letnih načrtov lovišča (izdelujejo LD).

Kmetijstvo

Kmetijske površine v enoti se redno in intenzivno obdelujejo. Zaradi tega ni zaznati velikih trendov zaraščanja teh površin z gozdom. Večina kmetijskih površin se nahaja v bližini manjših ali večjih vodotokov, kjer je zemlja zelo rodovitna. Poleg s poljedelstvom se prebivalci, razpršeno po celotni enoti, ukvarjajo tudi z živinorejo, na severu in severozahodu pa z vinogradništvom, kjer je teren bolj gričevnat.

Infrastruktura, industrija in obrt

Vseh javnih cest v enoti je 135,30 km, od tega je 34,13 km državnih in 37,14 km občinskih cest ter 64,03 javnih poti.

Gozdni prostor je obremenjen z različnimi infrastrukturnimi objekti. Med njimi izstopajo daljnovodi, ki samo v gozdnem prostoru pokrivajo površino 15,54 ha. Območje enote je močno prepleteno z javnimi cestami, ki med seboj povezujejo posamezne vasi, vendar v gozdnem prostoru ne predstavljajo motečega elementa. Pravzaprav veliko prispevajo k odprtosti gozdov. Zaradi širitve mesta Črnomelj in tudi bližnjih naselij, ki so zaradi bližine mesta zanimiva za poselitev, obstajajo stalni pritiski na gozdni prostor z namenom graditve novih ali širitve že obstoječih naselij ter oblikovanja novih industrijskih predelov. Tako so bila v času veljavnosti predprejšnjega načrta izvedene krčitve za industrijsko cono na območju nekdanjega rudnika v Kanižarici na površini 79,28 ha ter za potrebe urbanizacije na površini 12,80 ha.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Pri razvrstitvi gozdov glede požarne ogroženosti smo upoštevali naslednje dejavnike: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoči rastiščni tip, negovanost in gozdna higiena, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, matična podlaga in vrsta tal, ekspoziacija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Na podlagi teh meril smo gozdove v enoti razvrstili v dve stopnji požarne ogroženosti:

- srednjo stopnjo požarne ogroženosti (stopnja III) ima 797,52 ha ali 14,9 % gozdov,
- nizko stopnjo požarne ogroženosti (stopnja IV) ima 4.558,44 ha ali 85,1 % gozdov.

Gozdov z zelo veliko (stopnja I) in veliko požarno ogroženostjo (stopnja II) v enoti ni.

Stopnjo srednje požarne ogroženosti imajo odseki z večjim deležem mladovij, z večjim deležem iglavcev ter gozdovi v bližini naselij. Srednja požarna ogroženost (požar lahko povzroči že majhen izvor odprtega ognja, požar se v gozdu širi nekoliko počasneje kot v odprtem prostoru, je pa težje obvladljiv in ga je težko nadzorovati) se pojavlja v odsekih 1b, 2b, 23, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43b, 53, 54, 55, 70a, 70b, 87, 96, 97, 98, 99, 105, 113, 114, 115, 125 in 137.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Enota je razdeljena na 180 oddelkov in odsekov s povprečno površino 29,75 ha.

Velik del združevanja odsekov, delitve površin ter prilagajanja na parcelne meje je bil urejen že v prejšnjih ureditvenih obdobjih. Meje nekaterih odsekov so se takrat spremenile zaradi prilagoditve na občinske meje.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Črnomelj je vključena v Krajevno enoto Črnomelj in razdeljena med revirja Črnomelj (2.814,95 ha) in Petrova vas (2.543,77 ha). Krajevna enota spada v Območno enoto Novo mesto Zavoda za gozdove Slovenije.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Od **ekoloških funkcij** so na 1. stopnji poudarjenosti najbolj zastopane hidrološka funkcija (995,90 ha), klimatska funkcija (334,54 ha), in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (134,17 ha).

Na 2. stopnji poudarjenosti so zastopane: hidrološka funkcija (5.097,80 ha) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (2.416,85 ha).

Od **socialnih funkcij** na 1. stopnji poudarjenosti prevladuje higiensko – zdravstvena funkcija (334,54 ha), obrambna funkcija (265,42 ha), sledita še turistična (38,06 ha) in poučna funkcija (38,06 ha).

Na 2. stopnji poudarjenosti so: funkcija varovanja naravnih vrednot (196,81 ha), funkcija varovanja kulturne dediščine (102,57 ha), estetska (80,99 ha) in rekreacijska funkcija (38,06 ha).

Od **produktivnih funkcij** je na 1. stopnji poudarjenosti prisotna lesnoproizvodna funkcija na celotni površini gozdov.

Naravovarstvene smernice za izdelavo gozdnogospodarskega načrta Črnomelj, ki jih je v mesecu novembru 2019 izdelal Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Novo mesto, so v celoti upoštevane. Vsi objekti v gozdnem prostoru, ki spadajo v naravno dediščino in so zajeti v navedenih smernicah, so vključeni v funkcijske enote.

Smernice varstva kulturne dediščine za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Črnomelj, ki jih je v mesecu oktobru 2019 izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, so tudi v celoti upoštevane, saj smo vse objekte v gozdnem prostoru, ki so zajeti v omenjenih smernicah, vključili v funkcijske enote.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v poglavju 6 in na ravni oddelka oziroma odseka v obrazcu E4 (opis gozda za odsek).

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% od gozdnega prostora	ha	%	% od gozdnega prostora	ha	%	% od gozdnega prostora	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	0,00	0,0	0,0	33,55	0,6	0,0	5.416,17	99,4	100,0	5.449,73
Hidrološka funkcija	995,90	18,3	5,9	4.421,05	93,5	81,1	32,78	0,6	0,6	5.449,73
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	134,17	2,5	2,5	2.416,85	44,3	44,3	2.898,71	53,2	53,2	5.449,73
Klimatska funkcija	334,54	6,1	6,1	0,00	0,0	0,0	5.115,19	93,9	93,9	5.449,73
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	-	-	-	0,00
Higiensko - zdravstvena funkcija	334,54	6,1	6,1	0,00	0,0	0,0	5.115,19	93,9	93,9	5.449,73
Obrambna funkcija	265,42	100,0	4,9	0,00	0,0	0,0	-	-	-	265,42
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	38,06	0,7	0,7	5.411,67	99,3	99,3	5.449,73
Turistična funkcija	38,06	0,7	0,7	0,00	0,0	0,0	5.411,67	99,3	99,3	5.434,73
Poučna funkcija	38,06	100,0	0,7	-	-	-	-	-	-	38,06
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	0,00	0,0	0,0	196,81	100,0	3,6	-	-	-	196,81
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,0	0,0	102,57	100,0	1,9	-	-	-	102,57
Estetska funkcija	0,00	0,0	0,0	80,99	100,0	1,5	-	-	-	80,99
Lesnoproizvodna funkcija	5.355,96	100,0	98,3	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	5.355,96
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ velik naklon terena v oddelkih 71, 74 in 94.

3. stopnja poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Hidrološka funkcija

*Opomba: * objekt ima status naravne vrednote, naravnega ali kulturnega spomenika*

1. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi v okolici jam in brezen v odsekih 1a, 1b, 2a, 15, 17, 18, 25, 28, 29, 31, 38, 41, 45, 47a, 48, 49, 50, 51, 58, 59, 66, 67, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 86, 90, 92, 94, 97, 105, 106, 111a, 115, 119b, 148, 154a, 161, to so: Veliki Zjot*, Grdanji skedenj, Brlog pri Mačkovi vrtači*, Zakrito brezno*, Jelenja jama*, Miklarska jama*, Mausarjeva jama*, Bezgovka*, Jama pri Šterni*, Jama 1 nad postajo*, Medvedarca*, Jurinovka*, Adlešičeva pečina*, Brezno ob cesti na Bistrico*, Krakošelh*, Veliki zjot nad Mavrlenom*, Jama na Usarju*, Ruska jama*, Špilcova jama*, Zjot pod Židovcem 1*, Zjot pod Židovcem 2*, Krakarjev obrov*, Jama 2 nad postajo*, Grahkov prepad*, Zelinov prepad*, Bolvova jama*, Prepada pri Velikem zjotu*, Štajerjeva jama 1*, Štajerjeva jama 2*, Zidarjeva jama*, Vražji kamen 1*, Vražji kamen 2*, Vražji kamen 3*, Vražji kamen 4*, Vražji kamen 5*, Vražji kamen 6*, Pečina ob Lahinji*, Šuline 1*, Šuline 2*, Municija*, Mali zjot*, Brezno pri Zgornji Paki*, Doblčko jezero*, Francetova jama v Pačkih steljnikih*, Mavsarjeva jama v Pačkih steljnikih*, Brezno 1 pri kotlu*, Brezno 2 na Svinjskih štalah*, Brezno v šikani*, Jelenov grob na Židovcu*, Brezno 2 pri kotlu*, Brezno pod Svetim Križem*, Brezno pod Vinsko goro*, Podbukvica*, Poka pod Debelim vrhom*, Prepada na Židovcu*, Zametanka na Židovcu*, Razpoka na Židovcu*, Ris 2*, Ris 6*, Štangljevka*, Tadejevo brezno*, Velikonočno brezno 1*, Velikonočno brezno 2*, Vražji kamen 10*, Vučji dol 1*, Vučji dol 2*, Mala Židovka*, Medvedji dol 5*, Medvedova taca*, Mlačevca 2*, Jama v šikani*, Brezno 1 na Svinjskih štalah*, Jama na tromeji*, Jama nad Nakelskim zdencem 1*, Jama nad Nakelskim zdencem 2*, Razpoka pri grobu*, Medvedji dol 4*, Velikonočno brezno 3*, Vražji kamen 9*, Vučji dol 3*, Vučji dol 4*, Brezno pri Razpoki*, Petrovka*, Velika Židovka*,

☞ ožji del vodovarstvenih območji v odsekih 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70b, 71, 72, 73, 75, 77, 79, 80a, 80b, 81a, 81b, 81c, 82, 83, 84, 86, 85a, 85b, 85c, 85d, 87, 88, 89, 90, 92, 93 in 95,

☞ gozd v okolici izvirov in studencev v oddelkih 37 in 53.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ imajo vsi ostali gozdovi na apneni podlagi oziroma na kraškem svetu, ki nimajo hidrološke stopnje poudarjene na prvi stopnji, tudi vodovarstvena območja 3. varstvene cone, ki zaradi enake stopnje poudarjenosti niso posebej ločena.

3. stopnja poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji,

☞ gozdni otoki v kmetijsko urbani krajini v odsekih 4, 20, 37, 38, 41, 42, 70a in 70b.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi in gozdni prostor na območju Nature 2000: POO Bezgovka, POO Stobe - Breg, POO Lahinja, POO Dobljčica, POO Gradac in POO Kočevsko,
- ☞ gozdovi in gozdni prostor na območju EPO (ekološko pomembno območje): Lahinja, Dobljčica, Krupa, Bezgovka, Kočevsko, osrednje območje življenskega prostora velikih zveri,
- ☞ košenice, zaraščanje in površine pod daljnovodi v gozdnem prostoru.

Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Črnomelj
SI3000064	Bezgovka	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000055	Stobe - Breg	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost. <u>Dvoživke:</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *). <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *).
SI3000075	Lahinja	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion). <u>Dvoživke:</u> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). <u>Plazilci:</u> močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>). <u>Sesalci:</u> vidra (<i>Lutra lutra</i>). <u>Netopirji:</u> veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>).
SI3000048	Dobljčica	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost. <u>Dvoživke:</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *). <u>Plazilci:</u> močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>). <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>). <u>Sesalci:</u> bober (<i>Castor fiber</i>). <u>Netopirji:</u> navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>).
SI3000062	Gradac	POO	POO Gradac zgolj meji na GGE Črnomelj, zato območja v nadaljevanju ne obravnavamo.
SI3000263	Kočevsko	POO	<u>Netopirji:</u> širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>). <u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *), ris (<i>Lynx lynx</i> *). <u>Dvoživke:</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Črnomelj
			<p><u>Hrošči:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>*), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>).</p> <p><u>Jamski hrošči:</u> drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwartii</i>).</p> <p><u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>).</p> <p><u>Rastline:</u> mah <i>Buxbaumia viridis</i>, mah <i>Dicranum viride</i>.</p> <p><u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk), (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)), (9180) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih.</p>
SI5000013	Kočevsko	POV	<p><u>Ptice:</u> črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), kozača (<i>Strix uralensis</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), pivka (<i>Picus canus</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>), vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>).</p>

OPOMBA: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednici habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst sta v prilogah.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Klimatska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici Črnomlja v odsekih 39, 114, 115, 116, 117, 118a, 118b, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 133, 134, 135 in 136.

Gozdov z 2. stopnjo poudarjenosti ni.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves gozdni prostor.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Gozdov s 1. in 2. stopnjo poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Higiensko – zdravstvena funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici Črnomlja v odsekih 39, 114, 115, 116, 117, 118a, 118b, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 133, 134, 135 in 136.

Gozdov z 2. stopnjo poudarjenosti ni.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Obrambna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☒ gozdovi na območju vodovarstvenega območja v odsekih 70b, 81b, 81c, 82, 83, 84, 86, 85a, 85b, 85c, 85d, 87, 88, 89, 90, 92 in 95.

Gozdov z 2. stopnjo poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Rekreacijska funkcija

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☒ gozdovi ob učni in rekreacijskih poteh v oddelkih 109 in 110.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Turistična funkcija

1. stopnje poudarjenosti:

☒ gozdovi v oddelkih, kot je navedeno pri rekreacijski funkciji.

Gozdov z 2. stopnjo poudarjenosti ni.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Poučna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☒ gozdovi v oddelkih, kot je navedeno pri rekreacijski funkciji.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Raziskovalna funkcija

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☒ gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji,

☒ gozdovi v okolici ostalih naravnih vrednot (v odsekih): Lahinja (105, 119b, 120, 121, 129, 131, 132, 139, 146, 151a, 154a in 154b), Doblíčica (53, 96 in 125), Kanižarica mlaka (99 in 133), Križanji potok (128, 130 in 131), Svibnik potok (40, 54 in 125).

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnje poudarjenosti v enoti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi na območju arheoloških najdišč (odsek): EŠD 632 Antični mitrej (21), EŠD 29111 Arheološko območje Pri sadežih (41), EŠD 29922 Arheološko območje Pod lozo (114 in 115), EŠD 9837 Arheološko najdišče Starihova loza (113), EŠD 29927 Arheološko najdišče Vražji kamen (32), EŠD 29926 Arheološko najdišče Gadež (118a), EŠD 9836 Arheološko najdišče Loka-Grajska cesta (71, 74 in 94), EŠD 20280 Arheološko najdišče Čardak (3, 113 in 124), EŠD 26665 Arheološko najdišče Sv. Jernej (37), EŠD 2758 Arheološko najdišče Sv. Križ (52 in 57), EŠD 9385 Spomenik NOB (33), EŠD 1736 Cerkev sv. Jurija (21), EŠD 1735 Cerkev sv. Jerneja (37), EŠD 1741 Cerkev sv. Boštjana v Mestni lozi (113), EŠD 780062 Miklarji - Tabor prvih belokranjskih partizanov (76), EŠD 19324 Cerkvišče – spomenik NOB (158 in 161).

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Estetska funkcija

1. stopnje poudarjenosti v enoti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdni otoki v kmetijsko urbani krajini v odsekih 4, 20, 37, 38, 41, 42, 70a in 70b.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije**Lesnoproizvodna funkcija**

1. stopnja poudarjenosti:

☞ vsi gozdovi v enoti.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ni.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Lovnogospodarska funkcija

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Kategorije gozdov

Preglednica 13/D-KL: Kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	4.817,04	483,66	55,26	5.355,96
Skupaj	4.817,04	483,66	55,26	5.355,96

V enoti se nahajajo samo večnamenski gozdovi.

Preglednica 14/KGR: Rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Rastiščni tip	Površina v ha	Delež v %
Hrastova gabrovja	Nižinsko črnojelševje	2,30	0,1
	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	426,07	13,3
	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	2.662,51	83,0
	Bazoljubno gradnovje	11,95	0,4
	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	76,76	2,4
	Preddinarsko gorsko bukovje	8,74	0,3
	Jelovje s praprotmi	14,31	0,4
	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	2,27	0,1
Skupaj RGR		3.204,91	100,0
Jelovja s praprotmi	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	45,16	15,2
	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	135,55	45,6
	Jelovje s praprotmi	116,36	39,2
Skupaj RGR		297,07	100,0
Podgorska bukovja	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	287,27	19,9
	Bazoljubno gradnovje	41,25	2,9
	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	916,10	63,4
	Preddinarsko gorsko bukovje	159,12	11,0
	Dinarsko jelovo bukovje	3,21	0,2
	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	36,11	2,5
	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1,66	0,1
Skupaj RGR		1.444,72	100,0
Gorska bukovja	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	11,92	2,9
	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	28,55	7,0
	Preddinarsko gorsko bukovje	248,36	60,7
	Predpanonsko podgorsko bukovje	55,72	13,6
	Dinarsko jelovo bukovje	51,69	12,6
	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	10,51	2,6
	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	2,51	0,6
Skupaj RGR		409,26	100,0
Skupaj vsi gozdovi		5.355,96	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Smreka	8,2	14,5	21,5	26,7	29,1	64,6	22,6	346.048
Jelka	6,2	10,2	17,9	29,8	35,9	15,8	5,5	84.653
Bor	7,8	14,4	21,6	27,5	28,7	13,7	4,8	73.309
Macesen	10,8	18,2	24,3	24,1	22,6	0,1	0,0	660
Ostali iglavci	11,5	18,5	22,8	24,2	23,0	2,3	0,8	12.346
Bukev	7,6	15,9	19,2	27,0	30,3	50,4	17,5	269.721
Hrast	9,3	19,2	22,3	25,5	23,7	73,2	25,6	392.625
Plemeniti listavci	9,0	18,3	21,0	25,0	26,7	18,9	6,6	101.103
Trdi listavci	10,5	20,6	22,4	23,4	23,1	46,0	16,0	246.159
Mehki listavci	13,6	25,5	24,4	18,0	18,5	1,7	0,6	8.849
Iglavci	7,9	13,9	21,0	27,2	30,0	96,5	33,7	517.016
Listavci	9,2	18,6	21,4	25,3	25,5	190,2	66,3	1.018.457
Skupaj	8,7	17,0	21,3	25,9	27,1	286,7	100,0	1.535.473

Lesna zaloga gozdov enote je 286,7 m³/ha z intervalno oceno ob 5 % tveganju od 272,4 do 301,0 m³/ha. V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) se nahaja 25,7 % lesne zaloge, 47,2 % v drugem (30 – 50 cm premera) in 27,1 % v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera). Kar 74,3 % lesne zaloge predstavlja drevje debelejše od 30 cm.

V lesni zalogi prevladujejo hrasti (od njih je največ gradna 84,8 %, doba 14,9 % in rdečega hrasta 0,3 %), smreka, bukev in trdi listavci (od teh belega gabra 59,6 %, kostanja 23,5 %, črnega gabra 10,0 %, robinije 3,9 %, cer 1,4 %, mali jesen 1,1 %, maklen 0,4 %, brek 0,1 %), plemeniti listavci (gorski javor 49,3 %, lipa in lipovec 33,7 %, češnja 9,6 %, veliki jesen 5,8 %, gorski brest 1,0 %, ostrolistni javor 0,4 % in topokrpi javor 0,2 %) in mehki listavci (breza 68,1 %, trepetlika 31,8 % in topoli 0,1 %).

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	517.016	477.745	34.942	4.329
	m ³ /ha	96,5	99,2	72,2	78,3
Listavci	m ³	1.018.457	905.622	101.459	11.376
	m ³ /ha	190,2	188,0	209,8	205,9
Skupaj	m ³	1.535.473	1.383.367	136.401	15.705
	m ³ /ha	286,7	287,2	282,0	284,2

Lesna zaloga za enoto in po rastiščnogojitvenih razredih je ugotovljena z metodo stalnih vzorčnih ploskev na mreži 200 m (smer V – Z) x 500 m (smer S – J). Skupno je bilo postavljenih 540 ploskev. Za lesno zalogo enote šteje aritmetična sredina lesnih zalog na vzorčnih ploskvah.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge pri tveganju 5 % na ravni enote je 5,0 %, na ravni posameznega stratuma oz. rastiščnogojitvenega razreda pa ne presega 12,8 %. Rastiščnogojitveni razred jelovja s praprtni smo zaradi majhne površine na osnovi sorodnosti rastišč združili z razredom hrastova gabrovja.

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina v ha	Lesna zaloga v m ³ /ha	Število vzorčnih ploskev	± E v %
1	Hrastova gabrovja	3.204,91	278,4	350	4,9
	Jelovja s praprotmi	297,07	301,1		
2	Podgorska bukovja	1.444,72	293,3	151	7,7
3	Gorska bukovja	409,26	318,5	39	12,8
Skupaj		5.355,96	286,7	540	5,0

V vseh sestojih se je lesna zaloga ocenjevala okularno. Končna lesna zaloga za raven odsekov in rastiščnogojitvenih razredov je enaka okularnim ocenam iz opisov sestojev izravnanim z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah na ravni stratuma. Rastiščnogojitvene razrede smo, kot je razvidno iz zgornje preglednice, uvrstili v tri stratume. Tarife so popravljene v skladu z rezultati meritev višin dreves na stalnih vzorčnih ploskvah in usklajene s preteklimi terenskimi izkušnjami revirnih gozdarjev. Zaradi tarif se je lesna zaloga dvignila za 1,1 %. Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Za izračun prirastka smo uporabili odstotne volumne prirastke, ki smo jih izračunali iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev (ponovljeno merjenje istih dreves po desetih letih). Za povečanje zanesljivosti meritev smo glede na število izmerjenih dreves odstotne volumne prirastke grupirali v prirastne nize, nato pa smo jih izravnali z regresijsko analizo. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih je v prilogi načrta.

Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Iglavci	0,63	0,69	0,75	0,71	0,38	3,15	37,1	16.905
Listavci	1,35	1,55	1,17	0,92	0,35	5,35	62,9	28.643
Skupaj	1,98	2,24	1,92	1,63	0,73	8,50	100,0	45.548

Letni prirastek znaša 8,50 m³/ha. V iztekajočem se načrtu je naveden podatek o letnem prirastku v višini 7,38 m³/ha. Prirastni odstotki so pri iglavcih večji kot pri listavcih in ta razlika proti višjim debelinskim razredom narašča.

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	16.905	15.568	1.191	146
	m ³ /ha	3,15	3,23	2,46	2,65
Listavci	m ³	28.643	25.437	2.881	325
	m ³ /ha	5,35	5,28	5,96	5,89
Skupaj	m ³	45.548	41.005	4.072	471
	m ³ /ha	8,50	8,51	8,42	8,54

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm
Mladovje	66,98	1,3	-	-	-	-	-	-	0,0	-	0
Drogovnjak	682,05	12,7	4,24	0,6	13,0	39,2	28,1	19,7	216,3	25,3	19
Debeljak	2.526,12	47,1	149,37	5,9	32,9	38,4	24,5	4,2	349,1	5,5	24
Sestoj v obnovi	875,52	16,3	430,36	49,2	52,7	39,5	7,8	0,0	209,6	14,6	25
Posamično do šopasto raznomerni sestoji	72,43	1,4	23,67	32,7	71,4	24,1	4,3	0,2	224,8	-	21
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	1.113,87	20,8	213,71	19,2	53,6	41,8	4,1	0,5	272,9	9,7	24
Pionirski gozd z grmišči	18,99	0,4	-	-	-	-	-	-	113,6	-	-
Skupaj	5.355,96	100,0	821,35	15,3	-	-	-	-	286,7	5,0	23

Površina mladovij se je v zadnjih desetih letih zmanjšala za 13 ha, kar je korak stran od modelne površine in od površine, ki smo jo v prognozi pred desetimi leti napovedali za leto 2020. Slaba polovica mladovij se nahaja v fazi mladja ali gošče, dobro polovico pa pokrivajo letvenjaki. Tri četrtine današnjih mladovij je nastalo na površinah, kjer so pred desetimi leti rasli starejši sestoji, četrtina pa se jih je že takrat nahajala v fazi mladovja.

Danes je v enoti 62 ha manj drogovnjakov, kot jih je bilo pred desetimi leti. Tako kot pri mladovjih ni bil narejen korak v pravo smer, je pa bilo v prognozi napovedano, da se bo površina drogovnjakov zmanjšala, vendar ne v takšnem obsegu. Dobra polovica današnjih drogovnjakov se je v tej razvojni fazi nahajala tudi pred desetletjem. Prevladujejo tanjši drogovnjaki (70 % drogovnjakov ima lesno zalogo manjšo 250 m³/ha), zato je pričakovati, da bo veliko današnjih drogovnjakov ostalo v tej razvojni fazi tudi čez deset let.

Delež debeljakov močno prevladuje in predstavlja skoraj polovico vseh sestojev, v zadnjem desetletju pa se je njihova površina zmanjšala za 125 ha. Ker površina močno presega modelno, je bil sicer narejen korak v pravo smer, vendar je kljub temu današnja površina občutno večja od napovedane v prognozi. Uvajanja debeljakov v obnovo torej niso sledila načrtovanim smernicam. Dobre tri četrtine debeljakov izpred desetih let se še vedno nahaja v tej razvojni fazi. 26 % debeljakov je precej odprtih oz. v ne najboljšem stanju z lesno zalogo pod 300 m³/ha. Tistih z visokimi lesnimi zalogami (nad 500 m³/ha) je le 4 %. Debeljaki na splošno niso močno pomlajeni, saj je 76 % površin brez ali z le neznatnim deležem (do vključno 10 %) podmladka. V 10 % debeljakov podmladek pokriva površino večjo od 20 % površine sestoja.

Površina sestojev v obnovi se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 11 ha, kar je tako kot pri debeljakih le neznaten korak v pravo smer in tudi tu zaznamo presežanje v prognozi napovedane površine. Končni poseki se niso izvajali v skladu s smernicami. Tri petine današnjih sestojev v obnovi je bilo v tej razvojni fazi že pred desetimi leti, ostalo je posledica uvajanja debeljakov v obnovo. Delež podmladka v sestojih v obnovi v povprečju ni prav velik. Sicer podmladek na 57 % površine dosega 50 % ali več, vendar je na drugi strani kar 27 % površin, kjer je podmladek manj od ene tretjine, kar je za sestoj v obnovi malo. Četrtina sestojev je že zelo razgrajenih (lesna zaloga pod 150 m³/ha), 14 % pa je takšnih, kjer lesna zaloga presega 300 m³/ha.

Pred desetimi leti so bili raznomerni sestoji določeni na dvakrat manjši površini kot danes. Med današnjih 1.186 ha raznomernih gozdov smo uvrstili tudi razslojene nekdanje drogovnjake, debeljake, sestoj v obnovi, dvoslojne sestoj in tudi pionirske gozdove. V povprečju imajo raznomerni sestoji majhne lesne zaloge in so dobro pomlajeni.

Pionirskih gozdov je precej manj kot pred desetletjem, saj je večina takratnih površin zaradi premenilnih redčenj prešla v druge razvojne faze, predvsem v drogovnjake, pa tudi v raznomerne sestoj in debeljake. Večino današnjih pionirskih gozdov predstavljajo površine, ki so se zarasle in so ob tokratni obnovi načrta vključene v gozdno masko.

Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina v ha	202,71	123,61	7,31	0,3	3,07	222,06	59,87	69,00	130,64	2,78
Delež od površine gozda v %	3,8	2,3	0,1	0,0	0,1	4,2	1,1	1,3	2,5	0,1
Delež od podmladka v %	24,7	15,1	0,9	0,0	0,4	27,0	7,3	8,4	15,9	0,3

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	66,98	37,2	40,9	21,1	0,8	0,5	60,1	39,4	0,0	72,1	22,6	4,6	0,7
Drogovnjak	682,05	11,2	62,0	25,6	1,2	1,7	68,2	30,0	0,1	28,8	61,3	9,3	0,6
Debeljak	2.526,12	-	-	-	-	6,3	81,9	11,8	0,0	5,5	72,6	21,2	0,7
Sestoj v obnovi	875,52	-	-	-	-	12,0	79,3	8,7	0,0	0,0	2,0	40,8	57,2
Posamično do šopasto raznomerni sestoji	72,43	-	-	-	-	0,0	61,3	38,7	0,0	0,0	86,9	9,0	4,1
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	1.113,87					2,5	80,6	16,9	0,0	6,5	46,6	38,0	8,9
Pionirski gozd z grmišči	18,99	0,0	0,0	39,4	60,6	-	-	-	-	16,5	50,6	31,0	1,9
Skupaj	5.355,96												

Mladovja imajo pretežno bogate in dobre zasnove. Večina (60,1 %) mladovij je pomanjkljivo negovanih, dve petini je nenegovanih. Potrebno je poudariti, da so kot pomanjkljivo negovani opredeljeni tisti sestoji, kjer so bili ukrepi v preteklosti ustrezno izvajani, trenutno stanje pa že zahteva nadaljevanje ukrepanja. Ti sestoji niso slabo negovani.

Zasnova drogovnjakov je pretežno dobra, dobra četritina drogovnjakov ima pomanjkljivo zasnovo. Slabih 70 % drogovnjakov je pomanjkljivo negovanih in preostali so nenegovani. Stanje zasnove, negovanosti in sklepa kaže, da je potrebno negi drogovnjakov posvetiti več pozornosti. Stanje drogovnjakov je v povprečju slabše predvsem zato, ker je med njimi veliko takih, ki so nastali na zaraščajočih površinah s pionirskimi vrstami, nekaj med njimi jih je bilo v prejšnjem načrtu opredeljenih kot pionirski gozdovi.

Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani. Večina jih ima normalen sklep.

Zelo močno so razgrajeni sestoji v obnovi, saj jih ima dobra polovica pretrgan sklep, njihova negovanost pa je primerljiva z negovanostjo debeljakov.

3.5 Tipi sestojev

Tipi sestojev se med seboj prepletajo in v enoti prispevajo k večji pestrosti gozdov. Sestoji so tako pestri, da jih v večini nismo mogli uvrstiti v vnaprej določene tipe sestojev, zato so razporejeni v druge pretežno listnate, druge pretežno iglaste in druge gozdove listavcev in iglavcev.

V enoti je tako največ drugih pretežno listnatih gozdov (38,1 %), kot so gozdovi hrasta in belega gabra. Sledijo drugi gozdovi listavcev in iglavcev (35,2 %).

10,8 % je bukovih gozdov, 7,0 % drugih pretežno iglastih gozdov, 2,6 % je smrekovih gozdov, kjer prevladuje smreka z več kot 75 %. Navadno so to nasadi in tudi že naravno nastali sestoji, ki obsegajo posamezne parcele ali dele parcel, največkrat v vrtačah in na opuščeni kmetijskih površinah.

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave

Tip drevesne sestave gozda	Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina	
		ha	%
1 Hrastovi gozdovi	Hr>75%	127,8	2,4
2 Gozdovi bukve in hrasta	Bu+hr>75% in 25%<bu, hr<75%	106,56	2,0
3 Bukovi gozdovi	Bu>75%	577,85	10,8
4 Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3 in list>75%	2.038,83	38,0
Gozdovi belega gabra	B.ga>75%	15,54	
Gozdovi hrasta in belega gabra	Hr+b.ga>75% in 25%<hr, b.ga<75%	164,14	
Gozdovi hrasta in kostanja	Hr+ko>75% in 25%<hr, ko<75%	6,68	
5 Gozdovi bukve in jelke	Bu+je>75% in 25%<bu, je<75%	55,59	1,0
6 Gozdovi bukve in smreke	Bu+sm>75% in 25%<bu, sm<75%	10,22	0,2
7 Jelovi gozdovi	Je>75%	31,19	0,6
8 Smrekovi gozdovi	Sm>75%	139,15	2,6
9 Borovi gozdovi	Bo>75%	11,89	0,2
11 Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 5-9 in igl>75%	373,24	7,0
Gozdovi smreke in bora	Sm+bor>75% in 25%<sm, bor<75%	12,27	
Gozdovi smreke in jelke	Sm+je>75% in 25%<sm, je<75%	32,73	
Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	328,24	
12 Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi, kjer niso izpolnjeni pogoji pod 1-9	1.883,64	35,2
Gozdovi hrasta in smreke	Hr+sm>75% in 25%<hr, sm<75%	591,64	
Gozdovi smreke in belega gabra	Sm+b.ga>75% in 25%<sm, b.ga<75%	19,87	
Gozdovi hrasta in belega gabra	Hr+bor>75% in 25%<hr, bor<75%	35,74	
Drugi gozdovi listavcev in igl.	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	1236,39	
Skupaj		5.355,96	100,0

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 24/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi (vsi)	2.931,36	54,7	2.223,26	41,5	169,76	3,2	31,58	0,6	5.355,96	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na ravni odseka glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi rastiščnega tipa tuje ali so redko prisotne.

V kategorijo ohranjenih gozdov sodi dobra polovica gozdnih površin (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je pod 30 %) in štiri petine v kategorijo spremenjenih (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 30 do 70 %). V enoti se nahaja tudi 170 ha gozdov, ki so močno spremenjeni, in 32 ha izmenjanih gozdov.

Za boljši opis stanja sestojev smo na ravni enote in rastiščnogojitvenih razredov ugotovili še osiromašenost naravne drevesne sestave (Gašperšič 1995), ki v odstotkih prikazuje odstopanje dejanske od naravne drevesne sestave.

Ugotovili smo 45,0 % osiromašenost naravne drevesne sestave, kar je nad ravnijo osiromašenosti vseh gozdov območja, ki znaša 36,5 %. K osiromašenosti največ prispevajo prevelik deleža smreke (48,7 %), premajhen delež bukve (31,0 %) in premajhen delež hrasta (17,3 %). Vse ostale vrste skupaj k osiromašenosti prispevajo 3,0 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	706	4,5	48,6	40,1	6,5	0,3
Jelka	155	18,7	42,6	33,5	5,2	0,0
Bor	184	6,5	45,7	40,2	7,1	0,5
Macesen	6	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	9	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	498	18,3	36,2	32,1	10,4	3,0
Hrast	954	12,2	38,3	35,3	11,6	2,6
Plemeniti listavci	273	16,1	34,8	35,6	10,6	2,9
Trdi listavci	279	0,7	6,1	25,1	37,3	30,8
Mehki listavci	31	0,0	6,5	29,0	64,5	0,0
Skupaj iglavci	1.060	7,2	47,0	39,2	6,3	0,3
Skupaj listavci	2.035	12,4	32,4	33,1	15,5	6,6
Skupaj	3.095	10,6	37,4	35,2	12,4	4,4

Kakovost drevja je ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah na drevesih s premerom 30 cm ali več. Ocena kakovosti drevja kaže, da prevladujejo drevesa s prav dobro in dobro kakovostjo. Iglavci imajo na splošno boljšo kakovost kot listavci. Med bolj zastopanimi drevesnimi vrstami z najboljšo kakovostjo izstopajo smreka, hrast in bukev, sledijo plemeniti listavci. Pričakovano je slabša kakovost mehkih (trepetlika, breza) in trdih listavcev (beli gaber, cer, kostanj).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 26/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,5
Veje	1,1
Osutost	0,4
Skupaj	4,0

Poškodbe dreves so ugotovljene na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja poškodovanosti se določi z deležem dreves s hujšo poškodbo. Hujša poškodba na deblu in korenčniku je odstranjeno lubje na več kot 3 dm². Za hujšo poškodbo vej se šteje, če odlomljen vrh ali veja po debelini presežata petino premera drevesa na prsni višini. Za osutost krošnje smo šteli, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Delež dreves z večjo poškodbo je ocenjen na 4,0 %. Največ poškodb je na deblu in korenčniku, te poškodbe največkrat nastanejo pri sečnji in spravilu lesa. Sledijo poškodbe vej in osutost.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2017 je bil popis objedenosti gozdnega mladja opravljen le na 15 ploskvah v gozdovih GGE Črnomelj. Osnovne prostorske enote za izvajanje in interpretacijo popisa objedenosti gozdnega mladja so t.i. popisne enote. Pri popisu objedenosti gozdnega mladja je GGE Črnomelj uvrščena v popisno enoto (PE) Bela krajina. V PE Bela krajina bil popis opravljen na 51 ploskvah in v preglednicah prikazujemo podatke o objedenosti gozdnega mladja v tej PE. Podatki popisa za PE Bela krajina sicer kažejo dvakrat večjo objedenost kot podatki iz popisa na le 15 ploskvah v GGE Črnomelj. Objedenost mladja oziroma vpliv divjadi na gozdno mladje v popisni in gospodarski enoti je med najmanjšimi v Slovenji.

Po podatkih popisa leta 2017 je bilo v PE Bela krajina objedeno 9 % gozdnega mladja višine od 15 do 150 cm, v GGE Črnomelj pa 4 %. Najbolj je objedeno mladje plemenitih listavcev (16 %). Izpostaviti velja dokaj velik delež plemenitih listavcev v strukturi mladja. V višinskem razredu od 100 do 150 cm je v PE 8 % plemenitih listavcev, v GGE Črnomelj pa

po podatkih popisa kar 18 %. Od plemenitih listavcev je največ velikega jesena, lipe in češnje, zelo malo pa je gorskega javorja. Po podatkih 15 ploskev v GGE Črnomelj je v strukturi mladja kar 27 % smreke in 7 % jelke. Po podatkih o lesni zalogi vraslih dreves na stalnih vzorčnih ploskvah je po drevesni strukturi vraslo 13 % smreke in 15 % jelke. V nasprotju z ostalimi enotami mladje jelke skoraj ni objedeno. Nezadovoljivo pa je pomlajevanje oziroma preraščanje hrasta. Klub temu, da je hrasta dokaj veliko v vzniku, le ta kljub zanemarljivem vplivu divjadi ne uspe prerasti v višje višinske razrede.

Povzamemo lahko, da rastlinojeda divjad v enoti na mladje in uspeh preraščanja mladja v višje višinske razrede nima večjega vpliva.

Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih – po podatkih podrobnega popisa leta 2017 (PE Bela krajina)

Višinski razred	Ocena števila na ha V letu 2017	Objedenost (%) V letu 2017
do 15 cm	31.296	-
od 16 do 30 cm	37.395	5
od 31 do 60 cm	32.052	14
Od 61 do 100 cm	11.447	10
od 101 do 150 cm	4.060	7
Skupaj (od 16 do 150 cm)	84.954	9

Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju po popisu leta 2017 (%)					Objedenost (%)
	15-30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150 cm	15-150 cm	
Smreka	4	10	15	12	8	0
Jelka	2	2	1	1	2	6
Ostali iglavci	0	1	2	2	1	17
Bukev	25	23	31	37	25	2
Hrast	28	14	4	3	18	3
Plemeniti listavci	20	14	8	8	16	16
Drugi trdi listavci	21	35	34	26	28	17
Mehki listavci	0	1	5	11	2	21
Iglavci	6	13	18	15	11	2
Listavci	94	87	82	85	89	10
Skupaj	100	100	100	100	100	9

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
A (10-29 cm)	Število/ha	4,30	9,15	13,45	11,33	22,67	34,00	15,63	31,82	47,45
	m ³ /ha	1,67	3,75	5,42	4,42	9,29	13,71	6,09	13,04	19,13
B (30-49 cm)	Število/ha	1,11	1,44	2,55	0,96	1,37	2,33	2,07	2,81	4,88
	m ³ /ha	2,02	2,76	4,78	1,73	2,62	4,35	3,75	5,38	9,13
C (50 in več cm)	Število/ha	0,33	0,11	0,44	0,04	0,15	0,19	0,37	0,26	0,63
	m ³ /ha	1,19	0,42	1,61	0,13	0,56	0,69	1,32	0,98	2,30
Skupaj	Število/ha	5,74	10,70	16,44	12,33	24,19	36,52	18,07	34,89	52,96
	m ³ /ha	4,88	6,93	11,81	6,28	12,47	18,75	11,16	19,40	30,56

Število odmrlega drevja je ugotovljeno na stalnih vzročnih ploskvah. V povprečju je odmrlega drevja dovolj, saj skupna vrednost (30,56 m³/ha) pomeni 10,7 % od povprečne lesne zaloge, s Pravilnikom o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09) predpisana pa je 3 %. Med odmrlim drevjem prevladujejo listavci (63,5 %). Manj ugodna je razporejenost odmrlega drevja glede na razširjene debelinske razrede.

Če pri odmrli masi upoštevamo tudi panjevino, ki v enoti znaša 0,23 m³/ha, se skupna masa odmrlega drevja poveča za 0,8 % in znaša 30,79 m³/ha. Dobra tretjina panjevine je od listavcev in ostalo od iglavcev.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi

Gozdovi enote so lahko dostopni in so bili v preteklosti intenzivno gospodarjeni. Kljub povečanemu pritisku lastnikov na te gozdove je stanje sestojev zelo dobro, kar kaže na dobra rastišča, dolgo tradicijo in skrbno gospodarjenje.

Gozdnogospodarska enota Črnomelj se je formirala leta 1990 z združitvijo severnih delov enot Tanča gora in Črnomelj. S tem so bili postavljeni novi okviri za načrtno gospodarjenje z gozdovi v belokranjskem predelu. Potrebno je bilo urediti razmere na terenu, preštevilčiti oddelke, prestrukturirati kader ter urediti organizacijske zadeve. Za gozdove sta skrbela TOZD Črnomelj in TOK Črnomelj organizirana v okviru GG Novo mesto. V zadnjem desetletju so se tako kot v drugih enotah tudi v gospodarski enoti Črnomelj na stanju gozdov poznala politična dogajanja, ki so prinesla novo državo, reorganizacijo gozdarstva (ustanovitev Zavoda za gozdove Slovenije), denacionalizacijo itd. Z ukinitvijo TOK-ov, ki so skrbeli zasebne gozdove, se je stanje gozdov iz leta v leto slabšalo. Posledica negotovega stanja so bile pogoste črne sečnje, nerealiziran načrtovan posek, neopravljena gojitvena in varstvena dela, slabše vzdrževanje cest, pogoste kraje, itd. Šele s sprejemom novega zakona o gozdovih so se stvari začele odvijati tako, kot so bile zastavljene. Stanje v gozdovih se je začelo izboljševati, organizirali so se izobraževalni tečaji za lastnike gozdov za delo v gozdu, za gojenje, krojenje, uredilo se je mnogo odsečnih in parcelnih meja, načrtno se je začelo graditi vlake in ceste, ipd. Zavod za gozdove Slovenije je kot načrtovalec gospodarjenja z gozdovi zastavil nove cilje in smernice, ki upoštevajo večnamenskost gozdov. Intenzivneje se je začelo upoštevati interese lastnikov in drugih souporabnikov prostora. Na osnovi opravljenega in zastavljenega dela lahko upravičeno pričakujemo, da se bo stanje v gozdovih v prihodnje še izboljšalo.

Z novim zakonom o gozdovih so se bivša gozdna gospodarstva ločila na javno gozdarsko službo (Zavod za gozdove Slovenije), ki načrtuje in opravlja točno določena dela za vse gozdove, ne glede na lastništvo, ter na gozdnogospodarska podjetja, ki so dobila koncesijo za opravljanje gozdnih del v državnih gozdovih. Leta 2016 se je zaključilo koncesijsko obdobje in upravljanje državnih gozdov je prevzela družba Slovenski državni gozdovi d.o.o., ki izvajalce del v gozdovih izbira z javnimi razpisi. Izvedba gozdnih del v zasebnih gozdovih je skrb samih lastnikov gozdov.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 30/D-PL1: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po evidencah		Realizacija poseka – po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	83.437	71.544	85,7	100.780	120,8
Listavci	176.891	133.155	75,3	143.971	81,4
Skupaj	260.328	204.699	78,6	244.751 (207.425 – 282.077)	94,0

Po podatkih stalnih vzorčnih ploskev je bilo ob upoštevanju starih tarif in stare površine (5.332,27 ha) letno posekanih 4,59 m³/ha, kar pomeni 244.751 m³ (ob 5 % tveganju znotraj intervala od 207.425 do 282.077 m³) in se pri 5 % tveganju značilno razlikuje od evidence poseka. Podatki s stalnih vzorčnih ploskev kažejo, da je bil posek v GGE v desetletnem obdobju za 19,6 % večji od evidentiranega. Evidentiranega poseka je bilo 204.699 m³, kar predstavlja 78,6 % realizacijo.

Iz analize razhajanj med evidencami in posekom, ugotovljenim na ploskvah, je razvidno, da so najmanjše razlike pri debelejšem drevju, največje pa pri najtanjšem. Odstopanja so pri iglavcih precej večja kot pri listavcih. Evidentiran posek je zunaj intervala zaupanja le v hrastovih gabrovjih, torej v gozdovih, ki ležijo v neposredni bližini vasi. Na podlagi teh ugotovitev podajamo naslednja priporočila:

- ☞ Ob vsaki priložnosti naj se lastnike gozdov ozavešča, da je označitev drevja za posek tudi tanjših dreves za domačo porabo obvezna in brezplačna, zato naj dosledno pozivajo revirnega gozdarja za označitev in izdajo odločbe.
- ☞ Hkrati naj se lastnike opozarja in poudarjeno označi tudi na odločbi, da je potrebno naknadno posekano drevje sporočiti revirnemu gozdarju.
- ☞ Na obveznost označitve drevja za posek in izdajo odločbe bi bilo smiselno opozoriti tudi v lokalnih medijih, predvsem tistih, ki so med lastniki gozdov najbolj priljubljeni.
- ☞ Gozdarskemu inšpektorju naj se predlaga, da občasno pošlje opozorila tudi tistim lastnikom, pri katerih so bile nelegalno posekane manjše količine.
- ☞ Revirni gozdarji naj v največji možni meri izvajajo čim bolj natančen nadzor na terenu in vsak opažen posek brez predhodne označitve drevja dosledno evidentirajo kot posek brez odobritve.

Preglednica 31: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina v ha	Evidenca letnega poseka v m ³ /ha	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek v m ³ /ha	Standardni odklon	Interval zaupanja v m ³ /ha, leto	Relativni odklon zaupanja v e%
GGE	Iglavci	5.332,27	1,34	534	1,9	5,67	0,48	24,9
	Listavci		2,50		2,7	5,54	0,47	17,3
	Skupaj		3,84		4,6	8,30	0,70	15,1
Državni gozdovi		472,56	3,39	29	6,0	13,18	5,02	83,1
Ostali gozdovi		4.859,71	3,89	505	4,6	7,95	0,69	15,2

V preglednici je navedeno število ploskev, na katerih je bil ugotavljan posek, zato ploskve s prvo meritvijo niso vključene.

Preglednica 32/D-PGR: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek v m ³	Realizirani posek v m ³	Indeks poseka v %	Skupna realizacija možnega poseka v %
1000 – Kisli gozdovi hrasta in belega gabra	Iglavci	61.813	56.183	90,9	21,6
	Listavci	77.633	56.902	73,3	21,8
	Skupaj	139.446	113.085	81,1	43,4
1200 – Nižinski gozdovi jelke s praprotni	Iglavci	11.300	9.613	85,1	3,7
	Listavci	5.457	4.607	84,4	1,8
	Skupaj	16.757	14.220	84,9	5,5
1500 – Predgorski bukovi gozdovi	Iglavci	5.652	3.334	59,0	1,3
	Listavci	69.647	49.544	71,1	19,0
	Skupaj	75.299	52.878	70,2	20,3
1600 – Gorski bukovi gozdovi	Iglavci	4.672	2.414	51,7	0,9
	Listavci	24.154	22.102	91,5	8,5
	Skupaj	28.826	24.516	85,0	9,4
Skupaj	Iglavci	83.437	71.544	85,7	27,5
	Listavci	176.891	133.155	75,3	51,1
	Skupaj	260.328	204.699	78,6	78,6

Realizacija načrtovanega poseka v enoti je po podatkih evidenc 78,6 %. Iz preglednice je razvidno, da so po posameznih rastiščnogojitvenih razredih odstopanja, v splošnem pa je bila realizacija slaba. Pri listavcih je bila za 25 odstotnih točk manjša od načrtovane, pri iglavcih pa za približno 14 odstotnih točk.

Preglednica 33: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1999 do 2018 (po podatkih evidence poseka)

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija poseka	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Ureditveno obdobje 2000 – 2009				
Iglavci	83.192	84.413	101,5	54,3
Listavci	138.681	71.081	51,3	45,7
Skupaj	221.873	155.494	70,1	70,1
Ureditveno obdobje 2010 – 2019				
Iglavci	83.437	71.544	85,7	27,5
Listavci	176.891	133.155	75,3	51,1
Skupaj	260.328	204.699	78,6	78,6

Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovani posek v m ³	75.574	155.372	230.946	7.222	19.638	26.860	641	1.881	2.522
Izvedeni posek v m ³	66.959	121.198	188.157	4.149	11.755	15.904	436	202	638
Realizacija v %	88,6	78,0	81,5	57,5	59,9	59,2	68,0	10,7	25,3
Povprečno drevo v m ³	1,37	0,47	0,61	0,77	0,41	0,47	0,60	0,54	0,58

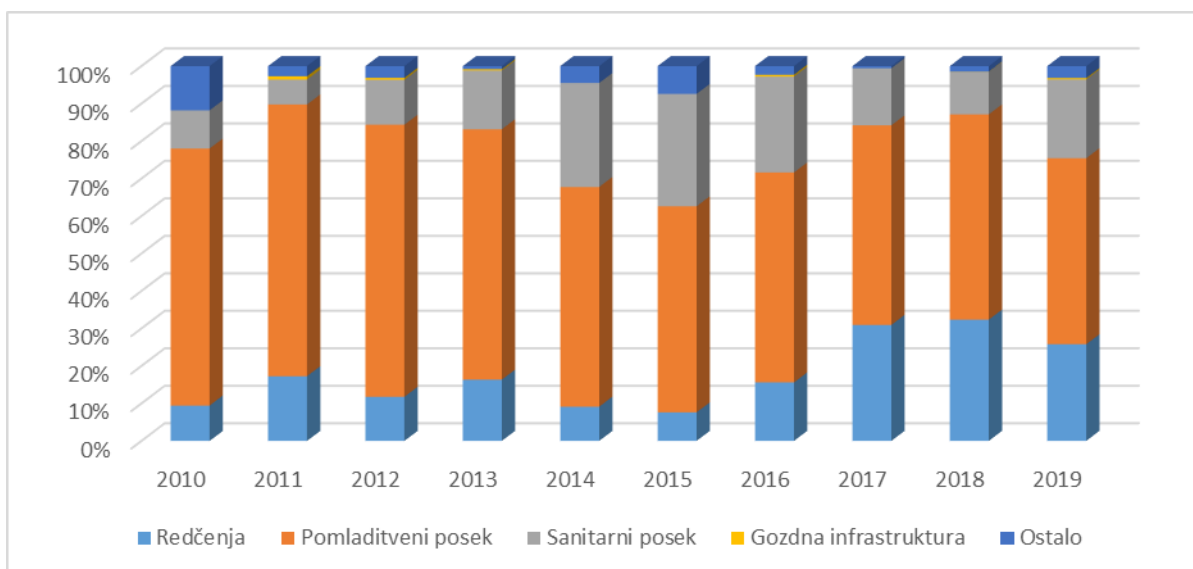
V državnih gozdovih je bila skupna realizacija poseka za 40,8 % nižja od načrtovane. Še nižja realizacija od načrtovane je bila v gozdovih lokalnih skupnosti. Najvišja realizacija je bila v zasebnih gozdovih. Slabša realizacija poseka v državnih gozdovih je posledica negospodarjenja na MORS in gozdovih lokalnih skupnosti je posledica nezainteresiranosti lastnikov za sečnjo zaradi razpršenosti parcel. Povprečno posekano drevo je bilo najtanjše v državnih in najdebelejše v zasebnih gozdovih. Med prevladujočimi drevesnimi vrstami je bilo najmočnejše povprečno posekano drevo pri smreki (1,36 m³), sledijo rdeči bor (1,12 m³), hrast (1,01 m³) in bukev (0,81 m³).

Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)

		Vrste poseka								Delež od LZ v %	Delež od P v %
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek za gozdno infrastrukturo in drugo	Kričitve	Nedovoljen posek	Skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni							
Zasebni gozdovi											
Iglavci	m ³	15.318	28.309	0	22.147	4	912	269	66.959	15,6	49,9
	%	22,9	42,3	0,0	33,1	0,0	1,4	0,4	100,0		
Listavci	m ³	19.536	85.132	0	11.627	115	3.304	1.484	121.198	14,7	54,7
	%	16,1	70,2	0,0	9,6	0,1	2,7	1,2	100,0		
Skupaj	m ³	34.854	113.441	0	33.774	119	4.216	1.753	188.157	15,0	52,9
	%	18,5	60,3	0,0	18,0	0,1	2,2	0,9	100,0		
Državni gozdovi											
Iglavci	m ³	1.445	1.290	0	1.088	96	198	32	4.149	12,8	41,1
	%	34,8	31,1	0,0	26,2	2,3	4,8	0,8	100,0		
Listavci	m ³	3.171	6.595	0	1.167	315	381	126	11.755	13,2	49,7
	%	27,0	56,1	0,0	9,9	2,7	3,2	1,1	100,0		
Skupaj	m ³	4.616	7.885	0	2.255	411	579	158	15.904	13,1	47,1
	%	29,0	49,6	0,0	14,2	2,6	3,6	1,0	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Iglavci	m ³	0	0	0	334	0	94	8	436	11,0	32,0
	%	0,0	0,0	0,0	76,5	0,0	21,6	1,8	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	15	0	91	96	202	2,0	7,5
	%	0,0	0,0	0,0	7,4	0,0	45,1	47,4	100,0		
Skupaj	m ³	0	0	0	349	0	185	104	638	4,6	15,8
	%	0,0	0,0	0,0	54,7	0,0	29,1	16,3	100,0		
Skupaj											
Iglavci	m ³	16.763	29.599	0	23.569	100	1.204	309	71.544	15,3	49,1
	%	23,4	41,4	0,0	32,9	0,1	1,7	0,4	100,0		
Listavci	m ³	22.707	91.727	0	12.809	430	3.776	1.706	133.155	14,4	53,7
	%	17,1	68,9	0,0	9,6	0,3	2,8	1,3	100,0		
Skupaj	m ³	39.470	121.326	0	36.378	530	4.980	2.015	204.699	14,7	52,0
	%	19,3	59,3	0,0	17,8	0,3	2,4	1,0	100,0		

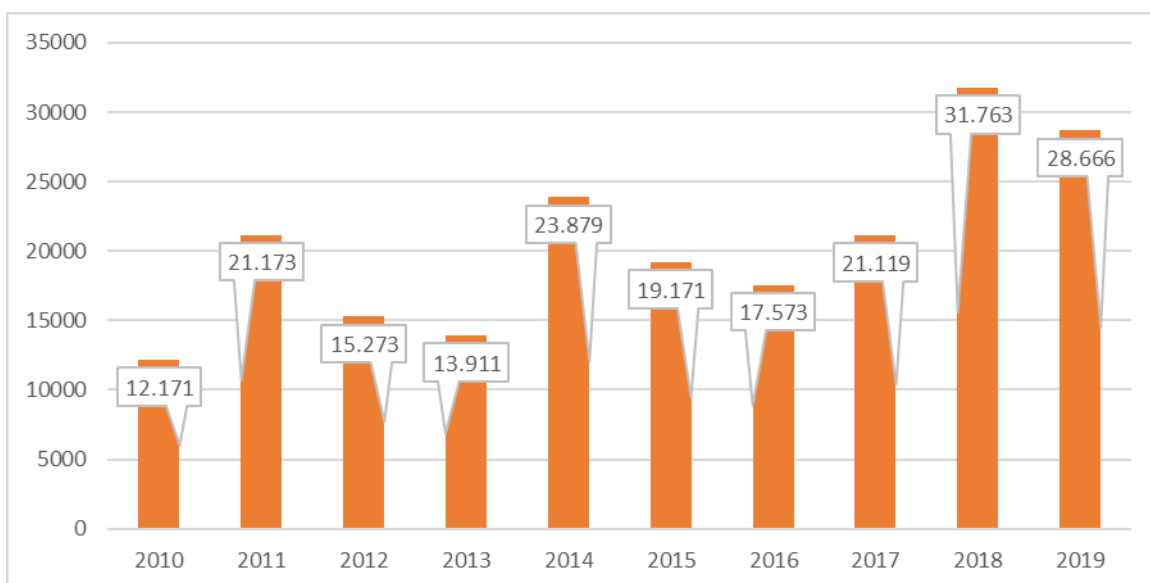
Po evidencah se je v državnih gozdovih posekalo 47,1 % prirastka ali 13,1 % lesne zaloge in v zasebnih gozdovih 52,9 % prirastka ali 15,0 % lesne zaloge. Daleč največji donos v vseh gozdovih enote je bil realiziran iz pomladitvenega poseka (59,3 %), iz redčenj le slaba petina. Delež sanitarne sečnje je v primerjavi z gozdovi drugih gozdnogospodarskih entot bistveno manjši.

Skoraj polovico sanitarnega poseka so predstavljale sečnje zaradi insektov (49,3 %), preostalo pa sečnje zaradi bolezni in gliv (14,3 %), žleda (11,0 %), vetra (4,4 %), snega (3,9 %), poškod zaradi dela v gozdu (1,4 %) in drugih vzrokov (15,7 %). Med slednjimi glavnino količine predstavlja sečnja zaradi sušenja hrasta (skupaj je bilo zaradi tega vzroka posekanih kar 5.046 m³) in sečnja zaradi toče, ki je leta 2018 poškodovala preko 1.600 m³ lesa (skoraj celotno količino predstavlja rdeči bor). Omeniti velja tudi sečnjo zaradi kostanjevega raka, ki je zahtevala posek 2.290 m³ kostanjevega lesa.

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta

Delež pomladitvenega poseka se je tekom let spreminjal od 50 do 73 % letne sečnje, sanitarni posek od 7 do 30 % in redčenja od 8 do 32 %. Ker je posek po letih močno variiral (od 12.171 do 31.763 m³/leto), so zgoraj navedeni odstotki med seboj težko primerljivi, zato jih je potrebno brati skupaj s spodnjim grafikonom. Največ sanitarnega poseka se je zgodilo v letih od 2014 do 2016, v vseh treh letih predvsem zaradi lubadarja, v letih 2014 in 2015 pa tudi zaradi žleda. V letu 2019 so bile večje varstveno sanacijske sečnje zaradi kostanjevega raka in odpravljanja posledic toče, ki se je zgodila leta 2018.

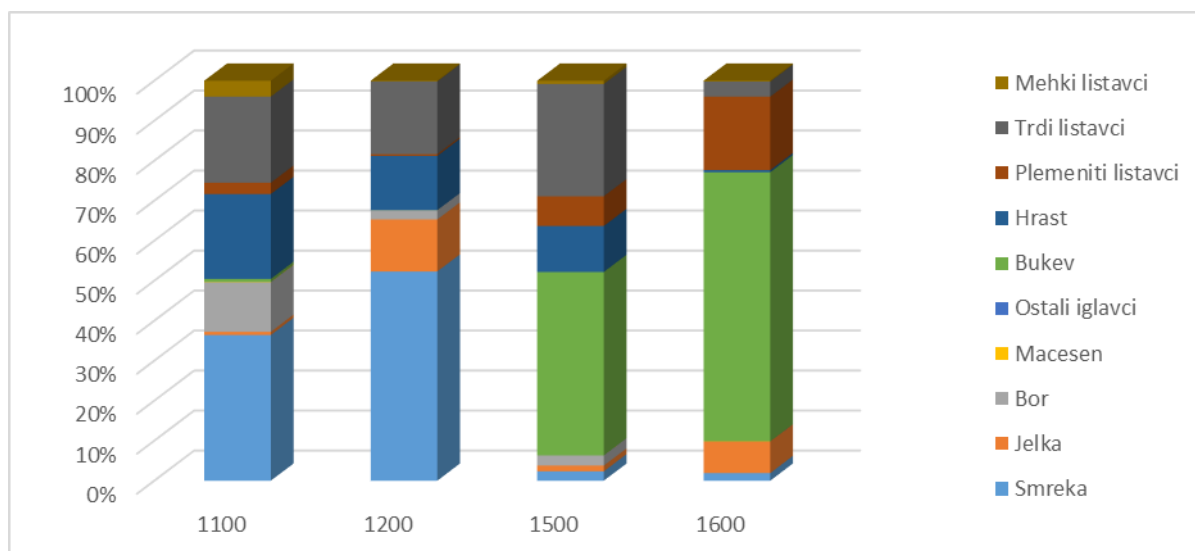
Grafikon 2: Posek po letih veljavnosti načrta v m³

Relativno nizek posek v začetku veljavnosti načrta je posledica nizkih odkupnih cen lesa in zato nezainteresiranosti lastnikov za sečnjo. Večji posek v letu 2014 je posledica varstveno sanacijskih sečenj zaradi žleda in insektov. Relativno visok posek v predzadnjem in zadnjem letu veljavnosti načrta je posledica večjega obsega del pri redčenjih in pomladitveni sečnji ter varstveno sanacijskih sečenj zaradi lubadarja, toče, kostanjevega raka in lubadarja.

Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)

Drevesna vrsta	Posek v m ³	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne LZ v %
Smreka	50.337	24,6	16,3	3,6
Jelka	5.451	2,7	7,0	0,4
Bor	15.662	7,7	21,6	1,1
Macesen	78	0,0	13,5	0,0
Ostali iglavci	16	0,0	0,2	0,0
Bukev	41.620	20,3	17,4	3,0
Hrast	32.116	15,7	9,4	2,3
Plemeniti listavci	11.719	5,7	11,8	0,8
Trdi listavci	42.681	20,9	18,4	3,1
Mehki listavci	5.019	2,5	36,3	0,4
Skupaj iglavci	71.544	35,0	15,3	5,1
Skupaj listavci	133.155	65,0	14,4	9,6
Skupaj	204.699	100,0	14,7	14,7

V poseku prevladujejo smreka, trdi listavci (beli gaber 61,5 %, kostanj 19,2 %, črni gaber 11,0 %, robinija 3,9 % in vsi ostali skupaj 4,4 %), bukev in hrast (med hrasti je gradna 96,3 %). Najbolj se je posegalo v lesno zalogo mehkih listavcev (breza), kar zaradi majhnega deleža nima pomembnejšega vpliva. Med pogosteje prisotnimi drevesnimi vrstami se je najbolj posegalo v lesno zalogo trdih listavcev, bukve in smreke.

Grafikon 3: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da posek po drevesnih vrstah ali skupinah drevesnih vrst bolj ali manj sledi razmerju drevesnih vrst v lesni zalogi posameznega RGR. Tako lahko razberemo, da so v razredu 1000 (nižinski gozdovi hrasta in belega gabra) v poseku prevladovali smreka, trdi listavci in hrast, v 1200 (nižinski gozdovi jelke s praprotni) smreka, trdi listavci, hrast in jelka, v 1500 (predgorski bukovi gozdovi) bukev in trdi listavci ter v 1600 (gorski bukovi gozdovi) bukev.

Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,0	8,6	12,4	14,2	26,6	15,3	13,4
Listavci	18,0	18,2	14,7	10,1	13,3	14,4	25,0
Skupaj	14,7	15,6	14,0	11,6	18,8	14,7	38,4

Iz debelinske strukture poseka lahko razberemo, da posek na lesno zalogo po debelinskih razredih pri iglavcih narašča in pri listavcih pada do vključno četrtega debelinskega razreda.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 38/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in za enoto

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	171,00	175,73	102,8	10,84	2,90	26,8
Priprava tal	ha	0,00	1,99	-	0,00	0,00	-
Sadnja	ha	16,94	8,44	49,8	4,97	0,00	0,0
Obžetev	ha	162,28	175,73	108,3	15,06	2,90	19,3
Nega mladja	ha	284,65	37,93	13,3	36,20	26,24	72,5
Nega gošče	ha	158,05	38,23	24,2	21,66	10,10	46,6
Nega letvenjaka	ha	55,35	19,34	34,9	13,2	2,75	20,8
Nega drogovnjaka	ha	149,99	11,88	7,9	27,56	0,00	0,0
Biomeliorativna dela	dni	0	5,00	-	0	0,00	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	1.225	-	0	0	-
Varstvo pred divjadjo	dni	0	47,63	-	0	0,00	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0	110,63	-	0	12,75	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,21	0,00	0,0	182,05	178,63	98,1
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	0,00	1,99	-
Sadnja	ha	0,29	0,00	0,0	22,20	8,44	38,0
Obžetev	ha	1,02	0,00	0,0	178,36	178,63	100,2
Nega mladja	ha	0,80	0,00	0,0	321,65	64,17	20,0
Nega gošče	ha	1,31	0,00	0,0	181,02	48,33	26,7
Nega letvenjaka	ha	0,28	0,00	0,0	68,83	22,09	32,1
Nega drogovnjaka	ha	3,30	0,00	0,0	180,85	11,88	6,6
Biomeliorativna dela	dni	0	0,00	-	0	5,00	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	0	-	0	1.225	-
Varstvo pred divjadjo	dni	0	0,00	-	0	47,63	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0,00	-	0	123,38	-

Gojitvena dela so bila slabo realizirana. V celoti je bila realizirana le priprava tal in obžetev. Najslabše so bila realizirana negovalna dela pri mladovjih, goščah, letvenjaki in drogovnjaki.

Slabša realizacija gojitvenih del v državnih gozdovih in predvsem v gozdovih lokalnih skupnosti je posledica nezainteresiranosti lastnikov zaradi velike razpršenosti parcel.

Razlog je tudi v tem, da je bila zaradi slabe negovanosti mladovij v preteklosti načrtovana intenziteta gojitvenih del velika, tako da se je na istih objektih načrtovalo več zaporednih gojitvenih del, tudi ponovitve, kar se je izkazalo kot nepotrebno.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 123 dni. Dodatno se je obeleževalo naravno mladje v obsegu 1.225 kosov.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Preglednica 39: Pregled dinamike izgradnje vlak in cest

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
Novo vlake v m	0	3.627	731	0	0	300	0	0	0	0	4.658
Obnove vlak v m	0	174	0	0	0	0	0	0	0	0	174
Novo ceste v m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obnove cest v m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V zasebnih gozdovih je bilo zgrajenih 1.083 m novih vlak in nič vlak obnovljenih. V državnih gozdovih je bilo zgrajenih 3.575 m novih vlak in obnovljenih 174 m vlak.

V obdobju 2010 – 2019 v GGE ni bilo zgrajenih ali obnovljenih gozdnih cest.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju so bila za krepitev splošno koristnih funkcij gozdov evidentirana dela za vzdrževanje večjega vodnega vira.

Pri odkazilu je bilo evidentiranih 135 habitatnih dreves (evidentirano kot kalo) oz. 214 m³. Od tega je bilo v državnih gozdovih evidentiranih 71 habitatnih dreves oz. 104 m³.

Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih gojitvenih in varstvenih del in niso bila posebej evidentirana.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

V enoti je bilo v obdobju 2010 – 2019 izkrčenih 37,77 ha gozdov. Minimalne površine so bile izkrčene zaradi urbanizacije, solarne elektrarne in za športno igrišče. Večji poseg je predstavljala ureditev industrijske cone v Kanižarici (5,05 ha), največ gozda pa je bilo izkrčenega v kmetijske namene (31,11 ha). Povprečna krčitev v kmetijske namene je znašala 0,62 ha, sedem je bilo večjih do 1 ha, največji dve pa sta predstavljali 9,57 in 3,50 ha gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev

Ohranili smo mešane, skupinsko raznomerne in stabilne sonaravne gozdove. Izboljšala se je slika ohranjenosti gozdov, saj se je zmanjšal delež spremenjenih gozdov, močno spremenjenih in izmenjanih gozdov pa v enoti ni več.

V iztekajočem se načrtu je bila postavljena ciljna lesna zaloga (ciljno obdobje znaša 30 let) 330 m³/ha. V tem desetletju se je lesna zaloga dvignila z 261 na 287 m³/ha. Lesna zaloga se približuje zastavljenemu cilju.

V prejšnjem obdobju je bilo (za dobo 30 let) zastavljeno razmerje iglavci : listavci = 34 : 66. V tem desetletju se stanje v primerjavi s prejšnjim ni spremenilo in je ostalo enako zastavljenemu cilju.

Zastavljen cilj povečati deleže bukve, hrasta in plemenitih listavcev, je bil dosežen pri prvih dveh, pri plemenitih listavcih pa ne.

Razmerje razvojnih faz se je v primerjavi s stanjem pred desetimi leti še bolj oddaljilo od modelnega razmerja in ni doseglo vrednosti, ki smo jih v prognozi predvideli za leto 2020.

Usmeritvi ohranjanja negozdnih površin v gozdni krajini se je sledilo, saj so se negozdne površine znotraj te krajine celo povečale za dobrih 5 ha.

V enoti ostajajo nekateri temeljni problemi:

- neustrezno razmerje razvojnih faz (premalo mladovij in drogovnjakov ter preveč debeljakov in sestojev v obnovi),
- slaba realizacija vseh negovalnih del, razen priprave sestoja in obžetev,
- lastniška razdrobljenost enote.

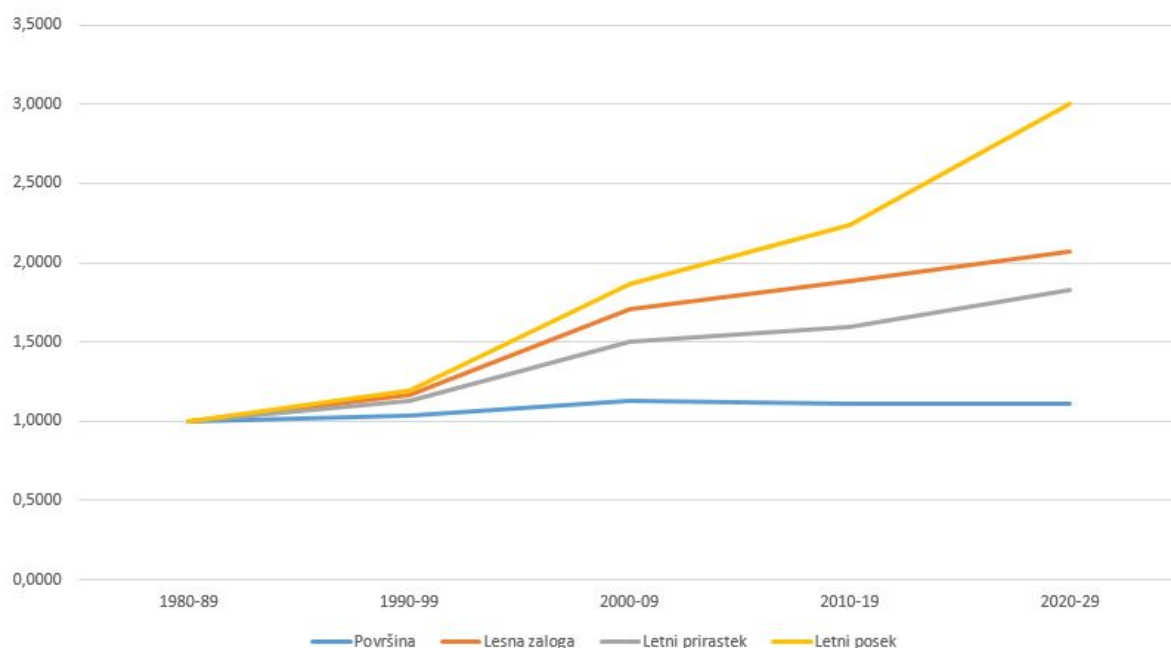
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Preglednica 40/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980-89	4.823,29	47,3	91,1	138,4	1,70	2,94	4,64	0,74	1,44	2,18
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1990-99	4.977,74	58,9	101,9	160,8	1,97	3,28	5,25	0,84	1,77	2,61
Verižni indeks	103,2	124,5	111,9	116,2	115,9	111,6	113,1	113,5	122,2	119,7
2000-09	5.464,06	92,0	144,1	236,1	2,62	4,36	6,98	1,52	2,54	4,06
Verižni indeks	109,8	156,2	141,4	146,8	133,0	132,9	133,0	181,0	144,3	155,6
2010-19	5.332,27	87,5	173,7	261,2	2,73	4,65	7,38	1,56	3,32	4,88
Verižni indeks	97,6	95,1	120,5	110,6	104,2	106,7	105,7	102,6	130,7	120,2
2020-29	5.355,96	96,5	190,2	286,7	3,15	5,35	8,50	2,06	4,49	6,55
Verižni indeks	100,5	110,3	109,5	109,8	115,7	115,0	115,2	132,1	135,2	134,2

Opomba: Do vključno obdobja 2010-2019 je prikazan letni posek iz evidence sečenj. V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek.

Grafikon 4: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Površina gozda se je v zadnjih desetih letih povečala za 26,45 ha oziroma za 0,5 %.

Hektarska lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 25,5 m³/ha oz. za 9,8 %, v zadnjih petih desetletjih pa za 148,3 m³/ha oz. 107,1 %. Največji dvig hektarske lesne zaloge se je zgodil leta 2000. Takšen dvig je bil posledica podcenjenosti lesne zaloge v preteklosti.

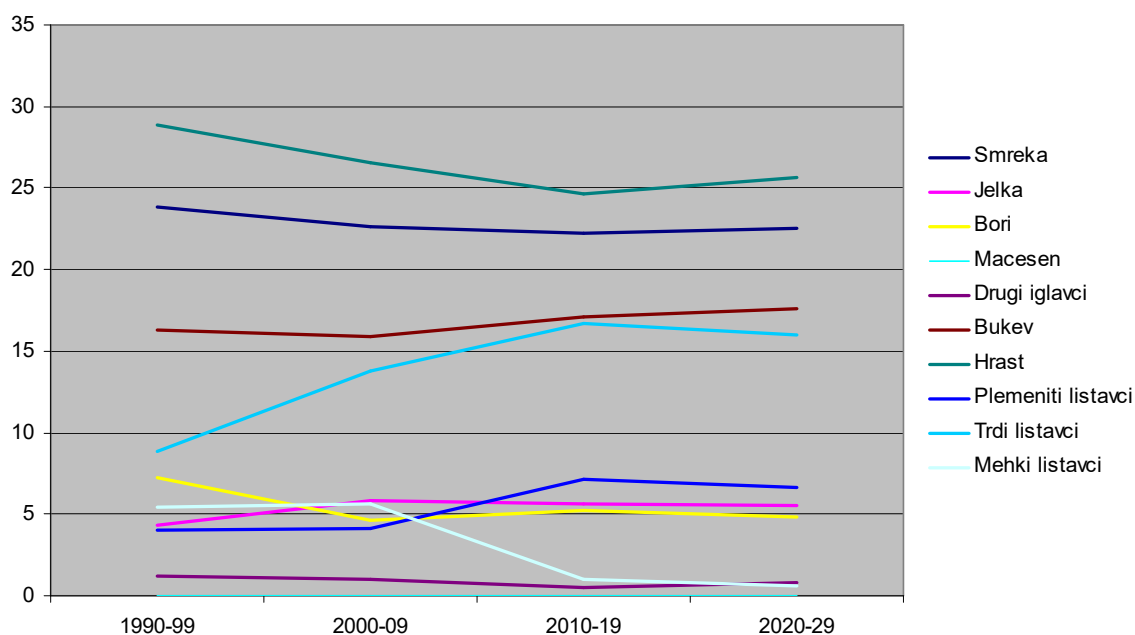
Letni prirastek se je od leta 1980 povečal za 81,9 %. Največji porast prirastka se je zgodil v pred prejšnjem desetletju, ker je bil v obdobjih pred tem izračunan po drugih metodah in glede na njegov dvig verjetno podcenjen.

Evidentiran realiziran hektarski posek je skozi desetletja ves čas naraščal. Povečanje je predvideno tudi za prihajajoče ureditveno obdobje, saj je možni posek večji kar za 1,67 m³/ha oziroma 34,2 % v primerjavi s preteklim desetletjem.

Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1980 do 2020

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1980-89	19,0	1,5	3,4	-	-	15,0	45,0	-	16,1	-
1990-99	23,8	4,3	7,2	0,0	1,2	16,3	28,9	4,0	8,9	5,4
2000-09	22,6	5,8	4,6	0,0	1,0	15,9	26,6	4,1	13,8	5,6
2010-19	22,2	5,6	5,2	0,0	0,5	17,1	24,6	7,1	16,7	1,0
2020-29	22,5	5,5	4,8	0,0	0,8	17,6	25,6	6,6	16,0	0,6

Za leto 1980 je podatek za bor združen z macesnom. Za leto 1980 16,1 % lesne zaloge predstavljajo vse ostale drevesne vrste.

Grafikon 5: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1990 do 2020

Delež plemenitih, trdih in mehkih listavcev se je znižal. Delež jelke in borov se je ustalil pri 5 %. Delež hrasta, bukve in smreke je v zadnjem desetletju rahlo zrasel.

Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	120,0	101,1	94,0	105,6	133,7	110,3	143,2	103,0	101,4	116,4	140,7	115,8	131,2
Listavci	100,0	97,3	91,4	108,8	155,4	109,5	122,7	111,5	102,6	121,1	140,0	115,1	135,5
Skupaj	100,0	98,4	92,3	107,7	146,5	109,8	128,6	108,7	102,1	119,0	140,4	115,3	134,1

Skupne vrednosti za vse tri kazalnike se razlikujejo od vrednosti verižnega indeksa v preglednici GFR1. Razlog za razhajanje je v tem, da so vrednosti prve preglednice računane iz hektarskih vrednosti, zgornje preglednice pa iz absolutnih vrednosti. Pri indeksu možnega poseka tudi zato, ker je v preglednici GFR1 za preteklo obdobje upoštevan dejanski posek, za sedanje obdobje pa načrtovan možni posek.

V četrtem in petem debelinskem razredu se je absolutna lesna zaloga v zadnjem desetletju povečala, v drugem in tretjem pa zmanjšala, medtem ko je v prvem ostala enaka. Največ se je povečala lesna zaloga petega debelinskega razreda (premer 50 cm in več). Drevesa torej preraščajo v višje debelinske stopnje, pomladitveni posek debelejših dreves pa temu ne sledi. Indeksi za prirastek so se povečali v vseh debelinskih razredih.

Možni posek je za dobrih 34 % večji, kot je bil pred desetimi leti.

Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	466.705	925.989	1.392.694
Vrast	11.140	21.906	33.046
Prirastek (letni*10)	165.300	285.276	450.576
Sečnje po evidenci	71.544	133.155	204.699
Pričakovana lesna zaloga	571.601	1.100.016	1.671.617
Ugotovljena lesna zaloga	503.054	1.016.214	1.519.268
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	88,0	92,4	90,9

Vsi podatki v preglednici so izračunani s tarifami, ki so bile uporabljene za načrt v obdobju 2010 – 2019, zato je ugotovljena lesna zaloga drugačna, kot je prikazana v ostalih preglednicah. V preglednici je prikazan prirastek minulega desetletja z vrstjo in evidentiran posek.

Iz navedenega sledi, da je ugotovljena lesna zaloga za 9,1 % manjša od pričakovane, v primeru upoštevanja poseka, ugotovljenega s podatkov na stalnih vzorčnih ploskvah, pa je ugotovljena lesna zaloga manjša od pričakovane za 6,9 %.

Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne in gozdove lokalnih skupnosti

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	434.217	836.717	1.270.934
Vrast	10.134	19.928	30.062
Prirastek (letni*10)	153.617	257.259	410.876
Sečnje po evidenci	67.395	121.400	188.795
Pričakovana lesna zaloga	530.573	992.504	1.523.077
Ugotovljena lesna zaloga	469.022	915.385	1.384.407
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	88,4	92,2	90,9

V preglednici so na podlagi že navedenih predpostavk (stare tarife, minuli prirastek, evidentiran posek) prikazani podatki za zasebne gozdov in gozdove lokalnih skupnosti. Ugotovljena lesna zaloga je za 9,1 % manjša od pričakovane. Zaradi majhne površine so pri tem izračunu med zasebne gozdove šteti tudi gozdovi lokalnih skupnosti v obsegu 55,26 ha.

Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	32.488	89.272	121.760
Vrast	1.006	1.978	2.984
Prirastek (letni*10)	11.683	28.017	39.700
Sečnje po evidenci	4.149	11.755	15.904
Pričakovana lesna zaloga	41.028	107.512	148.540
Ugotovljena lesna zaloga	34.032	100.829	134.861
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	82,9	93,8	90,8

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v državnih gozdovih za 9,2 % manjša od pričakovane.

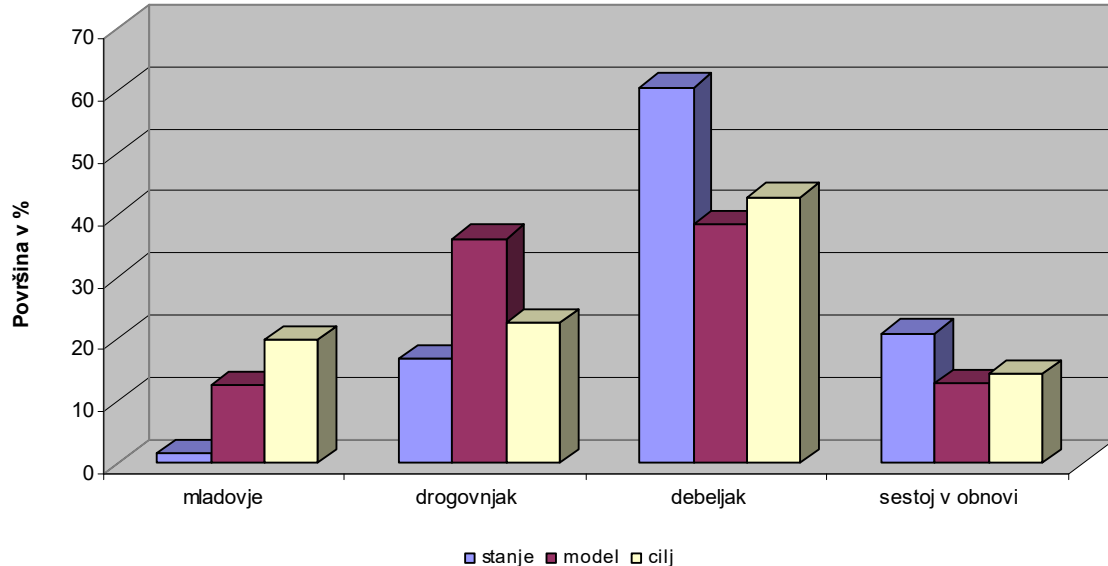
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 46/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

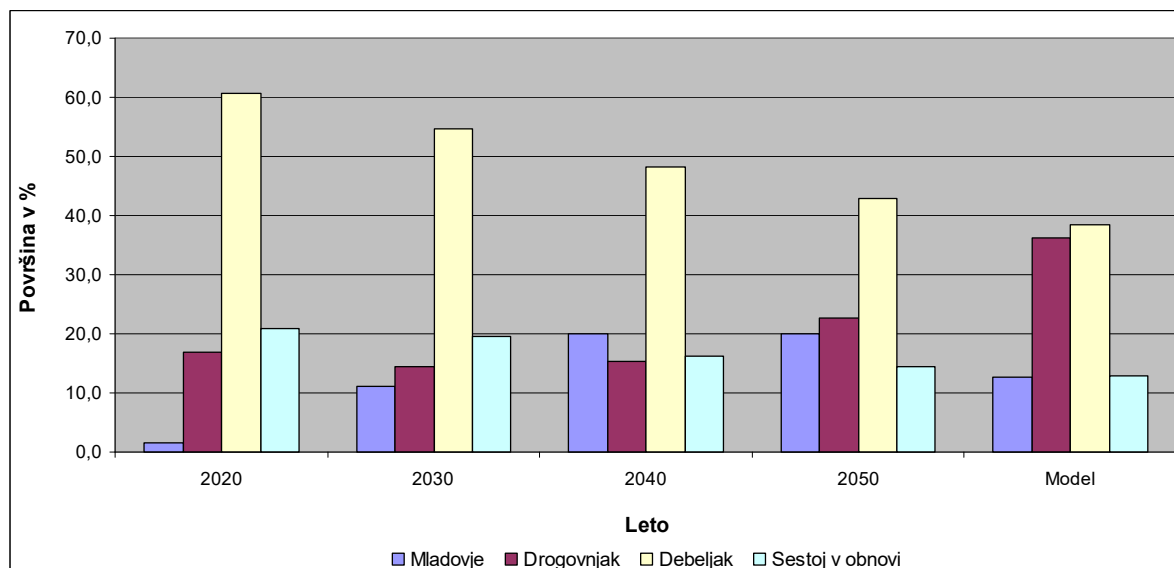
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	66,98	1,3	1,6	16	12,8	533,72	-11
Drogovnjak	682,05	12,7	16,8	45	36,0	1.501,07	-19
Debeljak	2.526,12	47,1	60,6	48	38,4	1.601,15	22
Sestoj v obnovi	875,52	16,3	21,0	16	12,8	533,72	8
Posamično do šopasto raznomerni sestoji	72,43	1,4	-	-	-	-	-
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	1.113,87	20,8	-	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	18,99	0,4	-	-	-	-	-
Skupaj	5.355,96	100,0	100,0	125	100,0	4.169,66	0

Modelne deleže razvojnih faz za enoto smo izračunali s ponderiranjem modelnih deležev rastiščnogojitvenih razredov. Izračunane deleže smo primerjali s korigiranimi deleži razvojnih faz. Raznomerne gozdove nismo upoštevali v izračunu modela. Pionirski gozd z grmišči smo ustrezno priključili drogovnjakom.

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz se razlikuje od modelnega razmerja. V enoti imamo preveč debeljakov (22 odstotnih točk) in sestojev v obnovi (8 odstotnih točk) ter premalo mladovij (11 odstotnih točk) in drogovnjakov (19 odstotnih točk). Starejše sestoj je potrebno hitreje uvajati v obnovo, še posebej pomlajene debeljake z visoko lesno zalogo, kjer je vrednostni prirastek že kulminiral. V sestojih v obnovi je potrebno obnovo pospeševati in predvsem zaključevati, da popravimo velik primanjkljaj mladovij. Pri tem pa se ne sme zanemariti prostorske razporejenosti in pestrosti razvojnih faz.

Grafikon 7: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

V grafikonu je prikazano stanje, model in predvidevanje razvoja razvojnih faz za tridesetletno ciljno obdobje. Za razvoj razvojnih faz smo uporabili površine smernic, višino lesne zaloge in dobo trajanja posamezne razvojne faze po RGR. Za izračun razvoja v enoti smo sešteli površine po RGR.

Približevanje modelnemu stanju bo postopno. Čez trideset let bo debeljakov manj, vendar še vedno več kot po modelu. Delež drogovnjakov bo čez 30 let večji, vendar še vedno manjši od modelnega. Čez trideset let bo delež sestojev v obnovi ostal nad modelnim stanjem, delež mladovij pa se bo povečeval in bo čez dve desetletji presegel modelno stanje.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Trajnost ekoloških in socialnih funkcij je zagotovljena, ker prevladujejo ohranjeni naravni gozdovi, v katerih se gospodari na sonaraven način.

Gozdovi enote so dom številnim živalskim vrstam, ki najdejo svoj dom tako v gozdni kot gozdnati krajini. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za vse živalske vrste.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je poskrbljeno, saj se temelji na naravni obnovi, stanje rastlinojede divjadi pa je usklajeno z prehransko zmogljivostjo gozda. Z ohranjanjem negozdnih površin in večje ponudbe hrane na številnih pomlajenih površinah bo doseganje zastavljenih ciljev pri gospodarjenju z gozdovi s strani divjadi manj ovirano.

Delež odmrle mase v enoti se je več kot podvojil. Z načrtnim puščanjem habitatnih dreves bomo dodatno pospeševali vrste, ki potrebujejo tovrstno drevje.

Gozdovi ob objektih kulturne dediščine so negovani tudi v smislu varovanja teh objektov. Do sedaj gradenj cest in vlak na teh površinah ni bilo, kar je za ta območja ugodno, kar bo ostalo tudi v prihodnje.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni gozdnogospodarski cilji

Cilj gospodarjenja z gozdovi so sonaravni, rastiščem primerni, kakovostni, biološko in mehansko stabilni gozdovi s trajnim zagotavljanjem vseh njihovih ekoloških, socialnih in gospodarskih funkcij. Takšni gozdovi bodo omogočali uresničevanje naslednjih prioritarnih ciljev:

Proizvodni cilji:

Trajna proizvodnja lesa za lesni trg in lastno porabo. Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 31 % in listavcev 69 %. Visoko kvalitetni sortimenti vseh drevesnih vrst. Ciljna kakovost je hlodovina iglavcev za žago (B) in hlodovina listavcev za furnir (A1), luščenje (A2) ali za žago (B).

Ciljno obdobje znaša 30 let. Pri določitvi ciljev je uporabljena simulacija, s pomočjo katere poskušamo gibanje gozdnih fondov enakomerno porazdeliti. Posek v razredih se spreminja odvisno od stanja in usmeritev.

Uporaba terenu in rastišču primerne tehnologije.

Ekološki cilji:

Na najstrmejših pobočjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je cilj naraven, skupinsko raznodoben in raznomen gozd z zmerno ciljno lesno zalogo.

Ohranjeni naravni gozdovi za trajno zagotavljanje čistilne in vodozadrževalne sposobnosti gozda in gozdnih tal ter za ohranjanje ravnovesja občutljivih vodnih razmer kraškega sveta.

Ohranjena visoka stopnja vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjene vse rastlinske in živalske vrste ter njihovi habitati kot so gnezdišča, mokrišča, kali, obrečna vegetacija, drevesna dupla, mrtva masa, travniški lazi sredi gozdov, plodonošno drevje in podzemni habitati.

Ohranjene naravne vrednote, ekološko pomembna območja ter posebna varstvena območja oz. območja Natura 2000.

Urejeni in vzdrževani izviri in potoki z naravno drevesno sestavo ob njih.

Ohranjene avtohtone manjšinske drevesne vrste in manjšinske vrste rastiščnih tipov, ki so ogrožene zaradi razmer v okolju oziroma zaradi njihovih posebnih ekoloških lastnosti (tisa, brek, skorš, mokovec, jerebika, bresti, javorji, jeseni).

Ohranjeni gozdni ostanki v kmetijski krajini.

Socialni cilji:

Ohranjeni naravni gozdovi, ki varujejo naravne vrednote in objekte kulturne dediščine.

V okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov primerno urejeni, naravni gozdovi visokega estetskega videza.

Ohranjene gozdne površine v neposredni okolici Črnomlja.

Urejene in vzdrževane pešpoti.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Sonaravno gospodariti z upoštevanjem večnamenskosti gozdov.

Izboljšati razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev z namenom zagotovitve trajnosti donosov v bližnji in nekoliko odmaknjeni prihodnosti.

Povečati delež bukve in hrasta, zmanjšati delež trdih listavcev ter ohraniti delež redko prisotnih drevesnih vrst.

Ohraniti prostorsko in strukturno raznolikost gozdov.

Vzdrževati pašne površine z oblikovanim gozdnim robom in pospeševati plodonosne vrste ter s tem povečati pestrost prehrambenih kapacitet za divjad.

V drogovnjakih redčiti na površini 628 ha s povprečno intenziteto poseka 22 % od LZ (večina sestojev v intervalu od 20 do 25 %), na slabih 6 hektarjih izvesti uvajanje v obnovo drogovnjaka, ki ima slabe zasnove ter premenilno redčiti na površini 11 ha. Brez ukrepanja v drogovnjakih na 39 ha površine.

Na površini 2.012 ha debeljakov akumulirati prirastek. V teh sestojih je predvidena povprečna intenziteta poseka 16 % od LZ (večina sestojev v intervalu od 15 do 17 %), na površini 379 ha debeljake uvesti v obnovo s povprečno jakostjo slabih 35 % od LZ. Na površini 23 ha izvajati le sanitarno sečnjo. Na površini 113 ha brez ukrepanja.

V sestojih v obnovi na površini 283 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno intenziteto poseka 27 % od LZ. Na 348 ha pospešeno nadaljevati obnovo s povprečno intenziteto poseka 61 % od LZ. Obnovo zaključiti na 244 ha površin sestojev v obnovi.

Pri nadaljevanjih in zaključkih obnove je praviloma potrebno ukrepati odločno in pravočasno zaključevati obnovo. Grobo merilo za zaključek obnove naj bosta višina in pokrovnost podmladka. Podmladek naj bo največ v fazi gošče (lahko še v fazi mladja), njegova pokrovnost pa naj bo vsaj 70 %. Na takšen način bomo zmanjšali poškodbe prihodnjega sestoja in povečali vrstno pestrost. Z dolgimi pomladitvenimi dobami in obilnim zastorom v nižinskem delu največkrat pospešujemo enovrstne sestoje bukve ali smreke.

Splošna usmeritev je, da se obnovo debeljakov, kjer se že pojavlja podmladek, izvede v dveh korakih. Prva pomladitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 60 % od LZ, pri čemer naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst. Ko podmladek doseže višino 1 m oz. je na prehodu iz mladja v goščo ter je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku (nasemenilna sečnja) naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, da se poveča dotok svetlobe do tal in omogoči pojav podmladka. Drugi korak (svetlitvena sečnja) je potrebno izvesti pravočasno (pri višini podmladka do 1 m) z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka. Obnovo je potrebno zaključiti, ko je podmladek na prehodu iz mladja v goščo in je njegova pokrovnost večja od 70 %.

V raznomernih gozdovih na površini 1.187 ha izvajati sečnjo s povprečno intenziteto poseka 17 % od LZ.

V pionirskih gozdovih na površini 19 ha izvajati sečnjo s povprečno intenziteto poseka 16 % od LZ.

S pomočjo zgornjih usmeritev želimo pospešiti približevanje modelnemu razmerju razvojnih faz ter zagotoviti visoko stopnjo strukturne raznolikosti gozdov in prostorske razporejenosti razvojnih faz. Vse to bomo dosegli z odločnejšim ukrepanjem v sestojih v obnovi, z določanjem sestojev, kjer se v tem obdobju ne bo ukrepalo, in seveda s skrbnim prostorskim načrtovanjem teh dejavnosti.

Primernih površin za poenostavljeno izbiro drevja za posek ni.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Vsako ukrepanje v gozdu mora temeljiti na izboljšanju večnamenske vloge gozda in krepitev posameznih funkcij.

Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo.

Sečnje opraviti z namenom dolgoročnega povečanja stabilnosti teh sestojev. V primeru kritične stabilnosti odstraniti prestara drevesa in sanirati erozijska žarišča.

Zadržano posegati na strme in skalovite terene, gradnja vlak v strminah je omejena.

Stremeti k skupinsko raznomernim in raznodobnim sestojem.

Pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09).

Posegi, ki bi okrnili varovalno funkcioniranje teh gozdov, niso dovoljeni.

Lesnoproizvodna funkcija je v teh predelih zmerno ali močno omejena.

Hidrološka funkcija

V okolici kraških jam, izvirov in studencev prilagoditi gospodarjenje. Sečnjo omejiti na posamezna drevesa, uporabljati bio razgradljiva maziva in lažje stroje.

Vlake graditi najmanj 50 m stran od izvirov ali kraških jam, brez miniranja, pri gradnji uporabiti prijazno tehnologijo.

V neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno:

- ☞ kakorkoli onesnaževati vodo (uporaba kemičnih sredstev za zaščito lesa, biološko nerazgradljivih olj za mazanje verig motornih žag, izpust odpadnih olj),
- ☞ izvajati vodno regulacijskih gradbenih del,
- ☞ spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tuje živalske in rastlinske vrste,
- ☞ v vodnem telesu ni dopustna nikakršna aktivnost pridobivanja lesa (privlačenje, vožnja), razen v izjemnih primerih, ko je ob ustreznem zavarovanju dopustno prečenje struge,
- ☞ v in ob vodnem telesu ne puščati ali zlagati sečnih ostankov.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah (ZV-1, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda

občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- ☞ zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- ☞ gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- ☞ gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- ☞ gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase,
- ☞ gradnjo pomožnih kmetijsko – gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ☞ ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- ☞ zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ☞ ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- ☞ onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- ☞ odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- ☞ odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- ☞ odlaganje odpadkov.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja so prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano: poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov, ogoljevanje površin, krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije, zasipavanje izvirov, nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih, omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer, odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov, zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom, odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge, vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano: zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00)).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- ☒ poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- ☒ poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1,
- ☒ poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- ☒ poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- ☒ poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,

- ☞ poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- ☞ hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

S primernim gospodarjenjem ohraniti in vzdrževati ugodno stanje habitatov, še posebej redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov in habitatov redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na celem območju Nature 2000 zagotavljati razmere ugodnega stanja živalskih in rastlinskih vrst.

Ohraniti in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali, luže in grmišča.

Ohraniti redke drevesne in grmovne vrste ter drevje posebnih oblik in varietet.

Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih ustrezno prilagojeno gospodariti.

Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča,...). Pri tem je potrebno upoštevati usmeritve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje živalske vrste: orli, ujede, vse vrste sov, zlatovranka, medved, volk, ris, divja mačka, dvoživke.

V gozdu načrtno puščati odmrlo biomaso, drevje z dupli in odmirajoča drevesa, ki ne morejo predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih gliv ter rastlinskih ali živalskih vrst. Zagotoviti ustrezno prostorsko razporejenost in število teh. Ohraniti delež odmrlega drevja nad 3 % lesne zaloge ter vzpostaviti primerno strukturo mrtve mase v smislu povečanja deleža debeljšega drevja B in C razširjenega debelinskega razreda.

Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah vzpostaviti in ohraniti naravno vegetacijo s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa z daljšim pomladitvenim obdobjem zagotavljati stalno zastrtost tal teh objektov in bližnje okolice. Po sečnji in spravilu iz vodnih teles odstraniti sečne ostanke. V okolici (30 do 50 m) ohraniti starejše drevje in mrtvo biomaso (sušice, podrtice).

Zagotavljati naravno obnovo gozdov, pri morebitnih sadnjah pa dati prednost rastišču prilagojenim domačim vrstam in lokalnim provinienkam.

Vnašanje tujerodnih vrst mora biti spremljano, strokovno argumentirano in nadzorovano ter ne sme ogroziti naravnega ravnovesja in ugodnega stanja populacij avtohtonih vrst rastlin in živali.

V podrasti ohraniti grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov. Pri negi gozda ohraniti grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja gozdnega mladja.

Vzdrževati gozdni rob s pestro in stopničasto zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Manjše težko dostopne površine z manj kakovostnim drevjem prepustiti naravnemu razvoju.

V enoti so gozdovi in gozdni prostor na območju Nature 2000: POO Bezgovka, POO Stobe - Breg, POO Lahinja, POO Dobljčica, POO Gradac, POO Kočevsko in gozdni prostor na območju EPO (ekološko pomembno območje): Lahinja, Dobljčica, Krupa, Bezgovka, Kočevsko in osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Podrobnejše in konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljalskimi conami**Cona A – Kočevsko**

- ☞ Ohranja se čimbolj strnjen kompleks gozdov brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije. Krčitve gozdov, kjer so prisotni manjšinski habitatni tipi, se ne izvaja.
- ☞ Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- ☞ V gozdu se ohranja mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- ☞ Pri gospodarjenju z gozdom se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodnosne drevesne in grmovne vrste.
- ☞ Ohranja se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C). (v 2. točki 5. člena Pravilnika o varstvu gozdov je navedeno, da se struktura gozdov in razmerje med razvojnimi fazami gozdov na območju, določenem s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, v čim večji meri prilagajata ekološkim zahtevam vrst).
- ☞ Z izločanjem mrtvih, odmirajočih dreves in sušic ter habitatnega drevja, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera, naj se izboljša strukturo odmrlega lesa.
- ☞ Izločanje ekocelic naj bo usmerjeno predvsem na območja habitatov redkih in ogroženih vrst oziroma posebnih biotopov. Kot ekocelice se lahko opredeli strme, skalovite, slabo dostopne predele, skratka predele, kjer so oteženi pogoji za gospodarjenje ter predele z drevjem slabše kakovosti. Ekocelice naj bodo velike vsaj 0,5 ha ali več.
- ☞ Nadaljuje se z vzpostavljanjem mreže starih in odmirajočih habitatnih dreves, ki se jih prepusti naravnemu razvoju. Habitatna drevesa se na terenu vidno označi z dogovorjenim simbolom (kljun) ter zavede v odkazilnem manualu (šifra 317 kalo oz. habitatno drevje). Za habitatna drevesa se izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli in gnezdi ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. Poudarek naj bo na živih, debelih drevesih B in C razširjenega debelinskega razreda (prsni premer 30 cm in več).
- ☞ Zaželeno je preprečevanje zaraščanja košenic z lesno vegetacijo.
- ☞ Znotraj strnjenih gozdov se s košnjo vzdržuje zaraščajoče košenice in ostale negozdne površine. Oblikuje se strukturo in vrstno pestre gozdne robove. Prepreči se zaraščanje gozdnih robov in vrzeli.
- ☞ Košnja se izvaja po 30. juniju.
- ☞ Košenic se ne gnoji.
- ☞ Na košenicah se ne gradi novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov in skladišč lesa. Preko košenic se ne vlačijo lesa, na njih se ne skladiščijo lesa oz. pušča sečnih ostankov.
- ☞ V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže, kaluže, mokrišča, močvirne združbe). V radiju vsaj 50 metrov od njih se ne postavlja solnic.
- ☞ Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.
- ☞ Ekoloških razmer v okolici jam se ne spreminja. Ob vhodih v jame se ohranja obstoječe značilnosti gozdne vegetacije in osenčenost jamskih vhodov.
- ☞ V neposredni okolici jam se praviloma ne gradi gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje omrežja gozdnih prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- ☞ Območje v neposredni okolici jamskih vhodov se lahko načrtno prepušča naravnemu razvoju.

- ☞ V razdalji najmanj 200 m od aktivnih medvedjih brlogov, se v obdobju 1. decembra do 30. aprila dela v gozdu ne izvajajo.
- ☞ V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. aprila do 31. maja dela v gozdu ne izvajajo.
- ☞ V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. junija do 31. avgusta dela v gozdu ne izvajajo.
- ☞ Posekan les listavcev na območjih povečane aktivnosti alpskega in bukovega kozlička se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku (določa PUN). Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.
- ☞ Oslabela, poškodovana ali kako drugače prizadeta bukova drevesa, še posebej na južnoekspoziranih osončenih legah, se opredelijo kot habitatno drevo ter prepustijo naravnemu razvoju.
- ☞ V primeru poznavanja lokacije gnezda kozače se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt ter se v oddaljenosti 300 metrov okoli gnezda v času od 1. februarja do 30. junija zagotavlja mir z opustitvijo gozdnih del.
- ☞ V primeru poznavanja lokacije gnezda sršenarja, se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt ter se v polmeru 400 m okoli gnezda v času od 1. junija do 31. avgusta zagotavlja mir z opustitvijo gozdnih del.
- ☞ V primeru poznavanja lokacije gnezda druge vrste sove oz. ujede se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt ter se skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov zagotavlja mir z opustitvijo gozdnih del.

Cona B – obrežni sestoji Dobličice in Lahinje

- ☞ Krčitev gozdov se ne izvaja.
- ☞ V obrežni pas vodotoka se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo leta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželeno je stalna prekoreninjenost talne površine.
- ☞ Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava. Delež iglavcev se postopno zmanjša, preprečuje se širjenje tujerodnih vrst. V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb ob vodotoku (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. S sadnjo mehkih listavcev se nadomešča padla oz. podrta drevesa. Cilj so vrstno in strukturno pestri sestoji z pestro grmovno plastjo.
- ☞ Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic, torej med 1. avgustom in 1. marcem (33. člen Zakona o divjadi in lovstvu).
- ☞ Ohranja se vsa drevesa z dupli (habitatna drevesa).
- ☞ V kolikor se ugotovi prisotnost vidre, se v času parjenja (februar, marec) in poganjanja mladičev (april, maj) na mestu vidrin zagotovi mirne cone.
- ☞ Sveže podrta bobrova drevesa puščamo na rečnih bregovih, da jih bober osmuka do konca.
- ☞ Posamezna padla drevesa se pušča v vodi, saj predstavljajo primeren kraj za sončenje močvirske sklednice.
- ☞ V coni se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic.

Cona C – kulturna krajina

- ☞ Ohranja se gozdne otoke in vegetacijske pasove v kulturni krajini, krčitev gozdov se praviloma ne izvaja.
- ☞ Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.

- ☞ Oblikuje se dolge in stopničaste gozdne robove in postopne prehode iz negozdnih površin v gozd.
- ☞ Pospešuje se minoritetne in plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Cona D – vhodi v jame

- ☞ Krčitve gozdov se ne izvajajo.
- ☞ Ekoloških razmer v okolici jam se ne spreminja. Ob vhodih v jame se ohranja obstoječe značilnosti gozdne oz. drevesne vegetacije in osenčenost jamskih vhodov.
- ☞ Območje v neposredni okolici jamskih vhodov se lahko načrtno prepušča naravnemu razvoju. V neposredni bližini jamskih vhodov (1 do 2 drevesni višini) se lahko izločijo ekocelice z ukrepanjem. Znotraj ekocelic naj bodo dovoljena zgolj dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- ☞ Pri delu v gozdu se uporablja biološko razgradljiva olja.
- ☞ V neposredni okolici jam se ne gradi oz. pripravlja gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje omrežja gozdnih prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.

Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost, tudi na manj strmih predelih nad naselji in objekti.

Rekreacijska funkcija

Vzdrževati popoln gozdni red na območju večjega obiska gozdov.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča,...).

Turistična funkcija

V okolici turistično zanimivih objektov zagotavljati popoln gozdni red.

Vzdrževati prehodnost in dostop do turistično zanimivih objektov.

V teh gozdovih naj se teži k čimbolj razgibani strukturi in naravni sestavi gozdov.

Poučna funkcija:

Vzdrževati popoln gozdni red na območju večjega obiska gozdov.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča, ...).

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Usmeritve za Naturo 2000 so v poglavju 6.2.2., konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote so podane v preglednici 47.

Preglednica 47: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STAT US	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
Lahinja	Dolina levega pritoka Kolpe z manjšimi pritoki	hidr, geomorf, bot, zool, (geomorfp)	NVDP	- V obrežni pas vodotoka se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj se izvaja zgolj sečnja posamičnega drevja. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželeno je stalna prekoreninjenost talne površine. Na gozdnem robu se oblikuje postopen prehod proti kulturni krajini.
Dobličica V	Levi pritok Lahinje na Belokranjskem kraškem ravniku z izvornim jezerom, lokaliteta črnega proteusa	hidr, ekos, zool, geomorf	NVDP	- Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. Na vodotokih se ne skladišči lesa, prav tako se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. Pri sečnji in spravi obrežne vegetacije se uporablja biološko razgradljiva olja.
Svibnik - Potok	Levi pritok Lahinje zahodno od Svibnika	hidr, ekos	NVLP	- Krčitev gozdov se ne izvaja. - Prepreči se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.
Križanji potok	Potok s povirjem v Kanižariški kadunji, levi pritok Lahinje južno od Črnomlja	hidr, ekos, zool	NVLP	- Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem (33. člen Zakona o divjadi in lovstvu). - Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava. Delež iglavcev se postopno zmanjša, preprečuje se širjenje tujerodnih vrst. V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb ob vodotoku (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. S sadnjo mehkih listavcev se nadomešča padla oz. podrta drevesa. Cilj naj bodo vrstno in strukturno pestri sestoji z bogato grmovno plastjo. - Ohranja se vsa drevesa z dupli. - V obrežnem pasu vodotokov in njihovem neposrednem zaledju (50 m) se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmuni, skalni skoki, ipd. niso dopustna. - Preko poplavnih travnikov in mokrišč se ne trasira novih gozdnih prometnic, na njih se ne skladišči lesa oz. ne pušča sečnih ostankov. Lesa se ne vlačijo oz. vozi preko poplavnih travnikov. - Sestoji ob vodotokih so primerni za vzpostavitev ekocelic z ukrepanjem. V njih se gospodari v smislu krepitve funkcije varovanja naravne

IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STAT US	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
				vrednote oz. krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
Kanižarica – mlaka	Sekundarni vodni biotop na območju nekdanjega rudnika v Kanižarici	zool, bot, ekos	NVDP	- Na območju se ohranja drevesna in grmovna vegetacija. V kolikor je sečnja potrebna, se gospodari z najmanjšo možno intenziteto. Priporočamo zgolj sečnjo posamičnega drevja, v smislu sanitarne sečnje ali sečnjo oslabelega drevja. Pri sečnji in spravi obrežne vegetacije se uporablja biološko razgradljiva olja.
Otovec - izvir	Kraški izvir z občasnim pojavljanjem proteusa v vrtači vzhodno od Otovca	hidr, zool, ekos	NVDP	- Krčitve gozda se ne izvajajo. - Morebitna sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem (33. člen Zakona o divjadi in lovstvu). Drevesa se usmerjeno podira stran od vodnega telesa. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz območja NV odstraniti.
Obršec - izvir	Izvir Obršca, pritoka Dobljčice, južno od vasi Jelševnik	hidr, ekos	NVLP	- Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od vodnih teles oddaljene vsaj 50 metrov.
Jelševnik	Izvir Jelševniščice, levega pritoka Dobljčice, z občasnim pojavljanjem črnega proteusa	hidr, zool, ekos	NVDP	

Pri gospodarjenju z gozdovi v okolici naravnih vrednot upoštevati usmeritve za posamezno naravno vrednoto, gospodarjenje z gozdovi vrednote ne sme ogroziti.

V vplivni bližini naravnih vrednot vzdrževati popoln gozdni red.

Ob posegih v neposredni bližini posebno zanimivih dreves paziti na poškodbe zaradi sečnje in spravila ter na spremembe sestojne klime, ki bi lahko povzročile poškodbe oziroma padec vitalnosti dreves.

Znana in na novo odkrita zanimiva drevesa opisati in prostorsko locirati v gozdnogojitvenih načrtih.

Sodelovati z Zavodom RS za varstvo narave pri pripravi registra objektov posebnih naravnih vrednot.

Za naravne vrednote državnega pomena so določene vse znane jame, ki so našteje v poglavju 2.1 pod hidrološkimi funkcijami.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Pri gospodarjenju z gozdovi znotraj območij kulturne dediščine v okolici objektov dediščine in znotraj njihovih vplivnih območij je potrebno upoštevati usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja. Varstvene usmeritve za registrirano dediščino so povzete po Pravilniku o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih

(npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Dovoljeni so posegi v dediščino, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njene varovane vrednote, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev dediščine ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena.

Pri ruševinah cerkva se ohranja njihova pojavnost v prostoru, gradivo in zemeljske plasti z arheološkimi ostalinami.

Varstvene usmeritve za vplivna območja

Varstvene usmeritve za registrirano dediščino so povzete po Pravilniku o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/2010).

Splošne varstvene usmeritve za vse zvrsti dediščine

Splošne varstvene usmeritve za nepremično dediščino so:

- ☞ spodbujanje trajnostne uporabe dediščine, to je uporabe dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njenih kulturnih lastnosti,
- ☞ spodbujanje vzdržnega razvoja dediščine, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev dediščine za prihodnje generacije,
- ☞ spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene dediščine,
- ☞ ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena dediščine ter njene materialne substance,
- ☞ dovoljeni so posegi v dediščino, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njene varovane vrednote,
- ☞ dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev dediščine ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena.

Posebne varstvene usmeritve za posamezne zvrsti dediščine

Poleg splošnih varstvenih usmeritev za posamezne zvrsti nepremične dediščine določene tudi posebne varstvene usmeritve (če za objekt velja več varstvenih usmeritev, je označen z *).

Arheološka najdišča

Znotraj območja gozdov obravnavane GGE se nahaja 11 arheoloških najdišč

Status **kulturnega spomenika državnega pomena** ima:

- Rožanec - Antični mitrej (EŠD 632)

Za spomenik velja varstveni režim iz odloka o razglasitvi Mitreja v Rožancu za kulturni spomenik državnega pomena, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti,
- prepoved predelav gabaritnih in tlorisnih značilnosti,
- prepoved postavljanja objektov trajnega ali začasnega značaja,
- dovoljeno je tradicionalno gospodarjenje z gozdom s sprejetim gozdnogospodarskim načrtom mora soglašati zavod,
- prepovedani so goloseki in posegi, ki bi spreminjali konfiguracijo zemljišča ali sedanjo rabo zemljišč na vplivnem območju,

- posegi v spomenik so dovoljeni le s predhodnim soglasjem za izboljšanje njegove prezentacije in pod pogoji iz konservatorskega programa,
- dovoljeno je izvajati restavratorska dela pod pogoji izpredhodne alinee,
- omogočanje predstavitve objekta in dostopnost javnosti.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arheoloških in krajinskih vrednot,
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot spomenika in situ, vtisku in drugih medijih,
- učno-demonstracijskemu delu,
- znanstveno-raziskovalnemu delu.

Status **kulturnega spomenika** lokalnega pomena ima :

- Dolenja Podgora - Arheološko najdišče Židovec (EŠD 19755)

Za spomenik velja varstveni režim iz odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj, ki določa:

Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglobljati dna vodotokov,
- nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Status registrirane **dediščine** ima še **9** najdišč:

- Črnomelj - Arheološko najdišče Čardak (EŠD 20280)
- Črnomelj - Arheološko najdišče Loka-Grajska cesta (EŠD 9836)
- Črnomelj - Arheološko najdišče Starihova loza (EŠD 9837)
- Črnomelj - Arheološko območje Pod lozo (EŠD 29922)
- Lokve pri Črnomlju - Arheološko najdišče Vražji kamen (EŠD 29927)
- Otovec - Arheološko območje Pri sadežih (EŠD 29111)
- Sela pri Otovcu - Arheološko najdišče Sv. Jernej (EŠD 26665)
- Stražnji Vrh - Arheološko najdišče Sv. Križ (EŠD 2758)
- Vojna vas - Arheološko najdišče Gadež (EŠD 29926)

Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma so dovoljeni posegi v arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo.

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo

Spominski objekti in kraji (memorialna dediščina)

Znotraj območja gozdov obravnavane GGE se nahajajo **3** enote s področja memorialne dediščine, med temi imata **2** status **kulturnega spomenika**:

- Cerkvišče - Spomenik NOB (EŠD 19324)
- Lokve pri Črnomlju - Spomenik NOB (EŠD 9385)

Za njih velja varstveni režim iz odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot kot so:

- avtentičnost lokacije,
- fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Prepovedano je:

- spomenik poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo spomenika,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- na spomenik nameščati reklamne panoje, izveske in svetila.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oziroma avtentično stanje,
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela,
- spremeniti oziroma dopolniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
- spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

Priporočilno se varuje lokacija

- Miklarji - Tabor prvih belokranjskih partizanov

Vplivna območja

Območje gozdov obravnavane GGE posegajo v vplivna območja 5 cerkva, ki imajo status kulturnega spomenika:

- Črnomelj - Cerkev sv. Boštjana v Mestni lozi (EŠD 1741)
- Dobljče - Cerkev sv. Janeza Evangelista (EŠD 1730)
- Otovec - Cerkev sv. Jerneja (EŠD 1735)
- Rodine v Beli krajini - Cerkev Marije Pomagaj (EŠD 1734)
- Rožanec - Cerkev sv. Jurija (EŠD 1736)

Območja gozdov posega v vplivno območje naselbinskega spomenika:

- Črnomelj - Mestno jedro (EŠD 87)

Območja gozdov posega v vplivno območje kulturnega spomenika državnega pomena:

- Rožanec - Antični mitrej (EŠD 632)

Za antični mitrej odlok določa, da vplivno območje spomenika obsega okolico objekta, oddaljeno 150 m od zavarovanega območja in območje vsirši okolici, na katerem bi stali objekti, ki bi s svojo funkcijo, obliko ali velikostjo lahko negativno vplivali na zaščitene elemente spomenika.

Območja gozdov posega v vplivno območje enot memorilane dediščine, ki imata status kulturnega ga spomenika:

- Cerkvišče - Spomenik NOB (EŠD 19324)
- Lokve pri Črnomlju - Spomenik NOB (EŠD 9385)

Za vplivno območje spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- podrejanje rabe in posegov ohranjanju in prezentaciji spomenika v čim bolj avtentičnem prostorskem kontekstu;
- ohranjanje značilnih vedut in pogledov na spomenik ter njegove prostorske podobe;
- ohranjanje značilnega krajinskega vzorca in kulturne krajine s tradicionalno rabo prostora;

- prepoved spreminjanja prostorskih razmerij z gradnjami raznih objektov in naprav z dodatnim asfaltiranjem cest, večjimi vkopi, nasipi in podpornimi zidovi ipd.;
- prepoved vnašanja urbanih elementov, ki spreminjajo značaj prostora;
- prepoved tradicionalni krajini tujih prostorskih ureditev in rab.

V vplivnem območju spomenika je ob upoštevanju kulturnovarstvenih pogojev in ob pridobljenem kulturnovarstvenem soglasju zavoda možno:

- izvajati sanacijske in sanitarne ukrepe s ciljem boljše prezentacije spomenika;
- postavljati pojasnjevalne table in kažipote ter urejati sprehajalne in planinske poti;
- izvajati manjša zemeljska dela (izvedba poti, rekonstrukcija obstoječih komunikacij);
- izvajati gradbena dela in druge posege, ki so v skladu z veljavnim prostorskim aktom.

Dodatni režim varstva arheološkega najdišča

Arheološko najdišče se varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedana so kakršnakoli zemeljska dela oz. poseganja v tla vključno z izgradnjo gozdnih vlak. Posegi in dejavnosti se izvajajo tako, da se arheološko najdišče ohranja.

Na območju arheološkega najdišča je prepovedano:

- ☞ odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- ☞ gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- ☞ postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča,
- ☞ izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je potrebno slediti naslednjim usmeritvam:

- ☞ sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- ☞ odstranjevanje drevesnih panjev s frezami,
- ☞ izjemoma je na območju razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin

Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine potrebno omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča (ali odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del) obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.

Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja (lastnika) zemljišča (investitorja, odgovornega vodjo del) ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj

obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine

- ☞ območje stavbne dediščine; varuje se: gabariti, gradivo, oblikovanost, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah), celovitost dediščine v prostoru,
- ☞ območje naselbinske dediščine; varuje se morfološka zasnova naselja, prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki), prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti); varuje se tudi naravne ter druge meje rasti in robove, odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- ☞ območje kulturne krajine in območje zgodovinske krajine, varuje se krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine), značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa), odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem, preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi,
- ☞ območje memorialne in ostale dediščine; varuje se avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta, vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami, osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja.

Estetska funkcija

Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih. Povečati strukturno in vrstno pestrost gozdnega roba.

Proizvodne funkcije

Lovnogospodarska funkcija

Usmeritve za lesnoproizvodno funkcijo so podrobno opisane v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve.

S populacijami divjadi, ki imajo velik vpliv na naravno ravnotežje, predvsem s parkljarji (jelenjad, srnjad in divji prašič), je potrebno gospodariti tako, da bo številčnost v skladu z naravnimi prehrabnimi zmoglostmi in bo omogočeno naravno pomlajevanje.

Krmišča za rastlinojedo divjad so dopustna le v predelih gozdov, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih, kjer v okolici ni sestojev v obnovi ali pomlajenih površin. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč ali z lesno proizvodnega vidika manj pomembnih gozdov.

V času gnezdenja ptic zagotavljati mir v območjih gnezdenja.

Solnice postaviti izven pomlajenih površin.

Ohranjati gozdne jase in zadostno število košenic v gozdnem prostoru, z lovci in lastniki zemljišč vzpostaviti režim gospodarjenja s košenicami (košnja, gnojenje, odstranjevanje nezaželenega grmovja). V okolici košenic pospeševati plodonosne vrste drevja z velikimi krošnjami.

Lovsko-tehniške objekte (preže, krmišča) izdelati tako, da ne kazijo estetskih učinkov gozda, odslužene objekte pa odstranjevati.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali je tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Gozdovi gospodarjeni po sonaravnih načelih, z upoštevanjem specifičnih zahtev posameznih živalskih vrst, so najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti živečih živalskih vrst in ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Za ohranitev biotskega ravnovesja in pestrosti živalskega sveta je zlasti pomembno skrbeti za pestro naravno zgradbo gozda, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih vrst, vzpostavljanje primerne števila in razporeditev mrtvega drevja ter drevesnih dupel.

V nadaljevanju so podane usmeritve, ki so vezane na celoten gozdni prostor. Glede na to, da so posamezne usmeritve aktualne le v posameznih delih enote, morajo biti pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov za konkreten oddelek te usmeritve upoštevane pri določitvi smernic za gospodarjenje z gozdovi. Poleg v nadaljevanju zapisanih usmeritev je za ugodno stanje življenjskega okolja živali potrebno upoštevati tudi ostale usmeritve, predvsem tiste, ki so določene za varovanje naravnih vrednot ter omejitve predpisane s Pravilnikom o varstvu gozdov.

- ☞ Z gozdnimi deli se je potrebno prilagajati zahtevam živalskih vrst (cone mirovanja, čas mirovanja, puščanje dreves primernih za habitate, puščanje primernih sečnih ostankov).
- ☞ V poznih zimskih in zgodnjih spomladanskih mesecih zaradi možnega vznemirjanja živalskih vrst zagotavljati njihovo čim manjše vznemirjanje.
- ☞ Ohranjati gozdne jase, gozdni rob in grmišča, kar je zlasti pomembno v gozdni krajini. V okolici jas in v grmiščih je potrebno pospeševati in na novo zasaditi plodonosne drevesne vrste, prav tako pa vzdrževati obstoječe sadno drevje. Vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu z namenom vzdrževanja življenjskega okolja prosto živečih živali zaradi velike mozaičnosti krajine ni potrebno izvajati.
- ☞ Pri negi v vseh razvojnih fazah gozda odstranjevati le tiste mehke listavce in grmovje, ki ovirajo izbrano drevje oziroma mladje, sicer pa je potrebno ohranjati grmovni in zeliščni sloj. Pospeševati je potrebno plodonosne drevesne in grmovne vrste ter mehke listavce, ki ne ovirajo razvoja gozdnega mladja (v smislu povečevanja prehranske kapacitete gozdov za rastlinojedo divjad in biotske pestrosti).
- ☞ Sečnjo oziroma gozdna dela v času med aprilom in junijem izvajati v tistih sestojih, ki niso izrednega pomena za gnezdenje ogroženih oziroma občutljivih ptičjih vrst. V času gnezdenja ptic se ne izvaja gozdnogospodarskih del na območjih, kjer se ugotovi gnezdenje (gnezda sov in ujed, gozdni rob, gošče). Ugotovljena gnezda ali habitate je potrebno evidentirati v gozdnogojitvenem načrtu. V primerih odkritja gnezd ogroženih ujed, sov ali zavarovanih zveri je potrebno postopati skladno z določili Pravilnika o varstvu gozdov.
- ☞ V okolici gnezd ujed se od marca do konca junija ne izvaja gozdarskih del v oddaljenosti najmanj 300 m, enako velja v okolici gnezd kozače in velike uharice od februarja do konca junija, malega klinkača od maja do konca julija ter sršenarja od aprila do septembra. Gozdarskih del se v oddaljenosti najmanj 100 m ne izvaja še v okolici gnezd ostalih sov od marca do konca maja.
- ☞ Ohranjati oziroma puščati drevje z dupli, manj kakovostno drevje z veliko vejnatostjo, manj kakovostne osebke z močno razbrazdano ali odstopajočo skorjo.
- ☞ V kolikor bi se ugotovilo leglo volkov ali risa, se gozdarskih del ne opravlja od začetka aprila do konca maja najmanj 300 m od mesta poleganja.
- ☞ Les listavcev v sečnji med 15. julijem in 15. avgustom, to je v času rojenja alpskega kozlička, je potrebno čim prej odpeljati iz gozda oziroma je najprimerneje, da se v tem obdobju ne izvaja sečnje listavcev.
- ☞ Vlačenje lesa po strugah potokov ni dovoljeno.
- ☞ Pripravo in gradnjo vlak pri prečkanju vodotokov urediti s prepusti, muldami ali kamniti zložbami z namenom optimalnega ohranjanja vodnih habitatov.

- ☞ Ohranjati vodne vire in jih celo zgraditi oziroma urediti (kaluže, kali), pri tem pa upoštevati njihovo skladnost z okoljem ter skrbeti na stalen sklep krošenj nad njimi.
- ☞ Pri puščanju mrtve biomase oziroma dreves sta pomembni debelinska in vrstna struktura dreves ter prostorska razporeditev. Ohraniti delež oslabelega in odmrlega debelega drevja v vseh debelinskih razredih. Razporeditev naj bo enakomerna po vseh odsekih, prilagojena razmeram v odseku glede drevesnih vrst in debelinske strukture.
- ☞ Odmrlo maso puščati tako, da ne more predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih rastlinskih ali živalskih vrst, ki lahko ogrozijo stabilnost gozda. Odmrta in odmirajoča drevesa ter druga odmrta biomasa se ne sme puščati ob javni infrastrukturi ali gozdni cesti v pasu, ki je ožji od ene višine odraslega drevja na tem rastišču.
- ☞ Ohranjati je potrebno ostanke gozda v kmetijski krajini.
- ☞ V okolici jam naj se ohranja obstoječe značilnosti gozdne vegetacije in osenčenost jamskih vhodov. V okolici jamskih vhodov (radij 50 m) naj se prilagojeno gospodarji. Drevje naj dosega višje starosti in večje dimenzije, v sestoje naj se posega posamično. Zaradi varstva netopirjev v jamah naj se v istem radiju ne izvaja gozdarskih del v obdobju od oktobra do maja.
- ☞ Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo je željeno, da se širina obvodne drevesne in grmovne vegetacije poveča. Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo so dovoljeni le malopovršinski ukrepi, ki ne zmanjšujejo zarasti, pri tem pa se pospešujejo listavci. Ohranjati je potrebno zasenčenost vodotokov.
- ☞ Najprimernejši čas za opravljanje gozdarskih del v obvodnih gozdovih oziroma obvodni vegetaciji je od novembra do marca.
- ☞ Gostota populacij rastlinojede divjadi se mora vzdrževati na ravni, ki bo omogočala uspešno naravno pomlajevanje.
- ☞ Krmišča za rastlinojedo divjad in solnice so dopustne le v predelih gozda, ki niso v obnovi, oziroma na gozdni lazih. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Gozdov s posebnim namenom ter varovalnih gozdov v enoti ni.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov in organizacijo opazovalne službe. Pri načrtih in letnih programih varstva je poleg obveznih vsebin potrebno dati poudarek predvsem:

- ☞ načrtovanju, izdelavi in vzdrževanju protipožarnih stez, ki se vežejo na obstoječe gozdne prometnice,
- ☞ postavitvi opozorilnih tabel na lokacijah s povečanim obiskom javnosti,
- ☞ doslednemu spoštovanju prepovedi kurjenja v obdobju povečane požarne ogroženosti, še posebej tam, kjer se lokacije in čas prekrivajo z aktivnostmi za zatiranje lubadarja,
- ☞ pred izdelavo oziroma požiganjem lubja in vej na žariščih lubadarja obvestiti center za obveščanje, da se izognemo nepotrebni intervencijam,
- ☞ osveščanju javnosti o nevarnostih požarov in njihovih posledic v gozdnem okolju,
- ☞ gospodarjenju z rastiščem prilagojenimi drevesnimi vrstami v požarno ogroženih sestojih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

Gozdnih semenskih objektov v enoti ni.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

- ☞ Tehnologija sečnje z motorno žago in vlačnja lesa s traktorji bo prevladujoča tudi v času veljavnosti tega načrta.
- ☞ Strojna sečnja in izvoz lesa s polprikoličarjem in traktorskimi prikolicami z nakladalniki se je že uveljavila ter bo še pridobivala na obsegu.
- ☞ Pri izvedbi strojne sečnje je potrebna diferencirana uporaba srednje velikih strojev z večjimi in manjšimi procesorskimi glavami glede na zahteve sestoja in terena. V mlajših in gostejših sestojih je potrebna uporaba lažjih strojev z manjšo glavo. V debeljakih in sestojih v obnovi se lahko uporabljajo večji stroji v kombinaciji z ročno predsečno debelih dreves. Z organizacijo dela je potrebno zagotoviti čim manjše poškodbe tal in sestojev.
- ☞ Pri strojni sečnji naj se uporablja tehnologija krajšega lesa (4 do 6 m), pri klasični sečnji pa sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov oziroma kombiniranih hlodov. Neprimerna je uporaba debelne in drevesne metode spravila.
- ☞ Nove tehnologije sečnje in spravila lesa zahtevajo še bolj podrobno tehnološko in izvedbeno načrtovanje sečnje in spravila, zato je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju kadra, ki načrtuje in izvaja dela. Izvajalci del se morajo ravnati skladno s pravili dobre prakse pri strojni sečnji.
- ☞ Omejena je uporaba strojne sečnje in izvoza lesa v skupinsko raznodobno strukturiranih sestojih in pomlajenih sestojih, kjer se nadaljuje obnova. Manj primerna je strojna sečnja v sestojih, kjer so zelo skaloviti kraški tereni ali tereni z večjimi nagibi (nad 30 %), kjer so mokra, zemljata ali slabše nosilna tla ali gozdovi z izjemno poudarjenimi socialnimi funkcijami.
- ☞ Večino sečnje izvršiti izven vegetacijskega obdobja. Poseben poudarek posvetiti izogibanju poškodb drevja ob prometnicah in v mladovju.
- ☞ Sečne ostanke za izkoriščanje biomase uporabljati v omejenem obsegu. Glede na rastiščne in sestojne pogoje se lahko uporabi do največ ene tretjine zelene biomase. Pospeševati uporabo biomase pri redčenjih.
- ☞ Pri uporabi in izbiri strojne opreme je potrebno izvajanje gospodarjenja prilagoditi življenjskim navadam in potrebam živali v gozdu, terenskim razmeram, letnemu času, smernicam za gospodarjenje in ostalim funkcijam gozdov.
- ☞ Vlačenje je potrebno izvajati s prilagojenimi traktorji in lažjimi zgibniki s poudarkom na humanizaciji dela.
- ☞ Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da se ob razmočenih razmerah ne izvaja spravila in izvoza lesa. Izvajalci del se morajo ravnati skladno s pravili dobre prakse.
- ☞ V gozdovih po sečnji zagotoviti sanacijo in vzdrževanje vlak, poti, ramp in cest.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

- ☞ Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so slabše odprti odseki in predeli, kjer je pravilna razdalja večja kot 600 m in več.

- ☞ Nadaljevati je potrebno s sekundarnim odpiranjem gozdov, to je z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Osnova so izdelani podrobni tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov.
- ☞ Priporočljiva gostota vlak je glede na potek in teren od 110 do 130 m/ha in izjemoma do 150 m/ha. Tehnični elementi morajo ustrezati zahtevam traktorskega spravila in če je možno, se elemente glavnih vlak približa kriterijem gozdne poti za vožnjo s polprikolico.
- ☞ Pri gradnji in rekonstrukciji vlak vzpostaviti stanje, ki zagotavlja lažje in varnejše spravilo, s čim manj poškodbami na drevju in gozdnih tleh.
- ☞ Kakovost izgradnje vlak je potrebno diferencirati, glavne vlake imajo boljše elemente in so primernejše tudi za vožnjo, sekundarne pa ožje in manj detajlno izdelane.
- ☞ Pri gradnji vlak se je potrebno ogniti območjem točkovno poudarjenih funkcij in območjem z izjemno poudarjenimi socialnimi funkcijami.
- ☞ Na predelih najboljčutljivejših habitatov ter zavarovanih naravnih in kulturnih vrednot, kot so območja ekocelic, vodnih izvirov, brlogov, kraških jam in arheoloških najdišč, je prepovedano graditi ceste in vlake oziroma je potrebno zagotoviti odmik od objektov in omilitvene ukrepe.
- ☞ Gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja v pozno poletnem ali jesenskem obdobju.
- ☞ Po končani sečnji in spravilu je potrebno zagotoviti sanacijo cest in vlak, odvesti meteorne vode in preprečiti njihovo izlivanje na cestišče ter odstraniti ostanke blata in sečnih ostankov na cestnem telesu in obcestnih jarkih.
- ☞ Gradnja gozdnih prometnic naj poteka z uporabo bagra z udarnim kladivom. Velikost strojev naj se prilagodi kategoriji terena za optimalno kombinacijo učinka in robustnosti posega.
- ☞ Izboljšati je potrebno kakovost obstoječih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti).
- ☞ Ob izboljšanju standarda javnih cest (asfaltiranje, korekcija elementov cestnega telesa) je potrebno urediti tudi nekatere tehnične zahteve za gozdno proizvodnjo. Potrebno je vzpostaviti ustrezno nosilnost, rampne prostore, priključke vlak, poti in izogibališča za nakladanje lesa.
- ☞ Pri odpiranju gozdov s cestami in sekundarnimi prometnicami bomo lastnike osveščali o sredstvih PRP, jim dajali podporo pri oblikovanju vlog ter povezovanju lastnikov pri skupnih projektih.
- ☞ Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so v oddelkih 79, 80b, 163 in 164.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za Pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo v odnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov se predlaga večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.

Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ☒ ni predvidene kakršnakoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
- ☒ ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
- ☒ se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
- ☒ bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
- ☒ je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.

Za vse večje krčitve v neposredni bližini Črnomlja so potrebne temeljite presoje ekoloških in socialnih funkcij. Pri največjih in občutljivih posegih mora biti izražen tudi širši interes (lokalne skupnosti, gospodarstvo, turizem, naravovarstvene organizacije).

V okolici Črnomlja naj se določene površine razglasi za gozd s posebnim namenom in s tem dolgoročno prepreči morebitno krčitev teh gozdov, poleg tega pa predpiše tudi način gospodarjenja v smislu pospeševanja socialnih funkcij teh gozdov.

Z občinskim prostorskim aktom naj se uredi pravno varstvo gozdnih otokov ob državni cesti Črmošnjice – Črnomelj na območju krajevne skupnosti Petrova vas v smislu preprečitve krčitev, da se ohrani koridor oz. povezavo gozdov na vzhodni in zahodni strani omenjene ceste.

V prostoru z majhnim deležem gozda je potrebno ohraniti posamezne gozdne otoke in gozdne koridorje, objekte linijske infrastrukture pa načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Na območju naselij in v njihovi neposredni bližini je potrebno obseg gozdnih površin v največji možni meri ohraniti ter jih vpeti v zelene sisteme naselij s primernimi oblikami rekreacijske rabe.

Umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor naj se načrtuje tako, da se kolikor je le mogoče upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute.

Nove stanovanjske in industrijske objekte naj se praviloma načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov. Neposredno na gozdni rob je možno umestiti ureditve za potrebe rekreacije (športna igrišča,...) ali območja za posebne dejavnosti.

Ograditev posameznih delov gozda ni dovoljena, razen v primerih, ki so določeni z Zakonom o gozdovih (24. člen) oz. Pravilnikom o varstvu gozdov (40. člen).

Tudi po izvedbi posegov v gozd mora biti omogočeno gospodarjenje z gozdovi in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč pod enakimi pogoji kot doslej.

Preprečiti je potrebno udor umazanih tehnologij v občutljiv gozdni prostor.

Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Za kmetijstvo in poselitev naj se posega v malodonosne gozdove, ki so nastali na opuščeni, zaraščajoči se kmetijskih površinah.

Večje gozdne komplekse naj se ohrani in obvaruje pred večjimi posegi. Ta prostor naj se tudi v prihodnje nameni zgolj naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo).

Pri načrtovanju dejavnosti v strnjjenih gozdnih kompleksih je potrebno zagotavljati ugoden življenjski prostor za parkljesto divjad, zveri in ostale živalske vrste ter preprečiti kakršnokoli dejavnost, ki bi imela v tem pogledu negativen vpliv.

Na arheoloških najdiščih je krčitev gozda v kmetijske namene dovoljena le ob predhodnem soglasju ZVKDS.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- ☞ gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- ☞ gozdovi na območju gozdnih učnih poti (oddaljenost do 50 m),
- ☞ sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (oddaljenost do 200 m),
- ☞ gozdov na območjih naravnih vrednot,
- ☞ gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- ☞ manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Do posameznih vlog za posege v prostor se Zavod za gozdove Slovenije kot soglasodajalec in nosilec razvoja prostora vključuje s projektnimi pogoji, smernicami, mnenji in soglasji tekom priprave dokumentacije za konkretne projekte.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Od drugih gozdnih zemljišč so v enoti prisotne površine pod daljnovodi, za katerih vzdrževanje so pristojne elektrogozdarske organizacije. Za vzdrževanje obore je odgovoren lastnik obore, zato konkretnih ukrepov ne predvidevamo.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 48/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	72.845	37.133	29	110.007	21,3	65,1
	%	66,2	33,8	0,0	100,0		
Listavci	m ³	128.966	111.152	505	240.623	23,6	84,0
	%	53,6	46,2	0,2	100,0		
Skupaj	m ³	201.811	148.285	534	350.630	22,8	77,0
	%	57,5	42,3	0,2	100,0		

Najvišji možni posek za vse gozdove enote znaša letno 6,55 m³/ha ali 77,0 % prirastka, kar nam zagotavlja povečanje lesne zaloge. V primerjavi s prejšnjim načrtom se je absolutni možni posek povečal za 90.302 m³ oziroma za 25,8 %. Možni posek po vrstah sečnje kaže, da je 57,5 % predvidenega poseka iz redčenj in 42,3 % iz pomladitev. Delež sanitarnega poseka ni mogoče predvideti. V preglednici je prikazan posek oslabelega drevja za tiste sestoje, za katere predvidevamo, da redčenje ali pomladitvena sečnja ne bosta potrebna, pričakovati pa je manjše količine sanitarne sečnje.

Za predvidevanje razvoja možnega poseka v prihodnih desetletjih smo poleg izračunanih površin razvojnih faz upoštevali še absolutno lesno zalogo, prirastni odstotek, ciljno lesno zalogo (tudi po razvojnih fazah) in aktualni možni posek.

Če hočemo doseči ciljno razmerje razvojnih faz in ciljno lesno zalogo, bomo morali v drugem desetletju sekati približno 32.400 m³/leto, v tretjem desetletju pa približno 33.200 m³/leto.

Preglednica 49/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	67.315	33.334	27	100.676	21,1	64,7
	%	66,9	33,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	113.581	100.852	464	214.897	23,7	84,5
	%	52,9	46,9	0,2	100,0		
Skupaj	m ³	180.896	134.186	491	315.573	22,8	77,0
	%	57,3	42,5	0,2	100,0		

Preglednica 50/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	4.876	3.575	0	8.451	24,2	70,9
	%	57,7	42,3	0,0	100,0		
Listavci	m ³	13.801	9.564	0	23.365	23,0	81,1
	%	59,1	40,9	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	18.677	13.139	0	31.816	23,3	78,1
	%	58,7	41,3	0,0	100,0		

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	654	224	2	880	20,3	60,1
	%	74,3	25,5	0,2	100,0		
Listavci	m ³	1.584	736	41	2.361	20,7	72,6
	%	67,2	31,1	1,7	100,0		
Skupaj	m ³	2.238	960	43	3.241	20,6	68,7
	%	69,1	29,6	1,3	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela**Preglednica 52/NGDI: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah**

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	69,44	5,79	0,27	75,50
Sadnja	ha	0,34	0,27	0,00	0,61
Obžetev	ha	266,79	9,03	0,90	276,72
Nega mladja	ha	163,81	14,13	1,20	179,14
Nega gošče	ha	234,69	30,23	1,69	266,61
Nega letvenjaka	ha	76,49	17,66	1,04	95,19
Nega drogovnjaka	ha	114,68	27,51	2,84	145,03
Varstvo pred divjadjo	dni	70	10	0	80
Varstvo pred žuželkami	dni	130	25	5	160

Intenzivnost gojitvenih del je 0,86 dne/ha, kar je malo. Razlog je v pomanjkanju mladovij in v dejstvu, da se zelo dobro pomlajujejo bukev, smreka, jelka ter beli gaber in je posledično zelo malo umetnih obnov. K intenzivnosti največ prispevajo nega gošče, mladja in drogovnjaka ter obžetve. Drugih gojitvenih del je bistveno manj. Gozdovi v tej enoti se zelo dobro naravno pomlajujejo, zato se sadi na manjših površinah, v glavnem le v sestojih, ki so jih močno poškodovale naravne ujme ali bolezni in škodljivci gozdnega drevja

Varstvo pred divjadjo zajema zaščito s količenjem ali tulci (1.200 kosov), premaze ter zaščito z odvračalnim škropivom Trico.

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanj iz izkušenj. Zajeta so samo dela za spremljavo podlubnikov brez zatiralnih del, ki so popolnoma nepredvidljiva.

Pretežno spopolnilna sadnja za obnovo je predvidena na manj kot 1 ha s povprečno gostoto 2.000 sadik/ha, kar znese približno 1.200 sadik. Od tega predvidevamo 50 % bukve, 25 % hrasta, 15 % smreke, 5 % gorskega javorja in 5 % češnje.

Dodatno predvidevamo še sadnjo za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarske funkcije, za kar bo posajenih 600 sadik redko prisotnega plodonosnega drevja, kot so tisa, lesnika, hruška, oreh, jerebika, mokovec in skorš.

6.3.3 Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Za divjad in za ostali živalski svet so pomembne vzdrževane košenice in košenice v zaraščanju, katere je potrebno vzdrževati z namenom povečanja prehranske ponudbe rastlinojede divjadi in zagotavljanja ostalih funkcij.

Preglednica 53/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Lovnogospodarska funkcija	Košnja travinj	30,00 ha	30 dni
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba	10,00 ha	100 dni
	Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	10 kosov	25 dni
	Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	600 sadik	16 dni
	Načrtno puščanje biomase v gozdu	100 m ³	10 dni
	Zaščita pred objedanjem in grizenjem (bober)	200 dreves	7 dni
Rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	5.000 m	20 dni
Poučna funkcija	Vzdrževanje učne poti	-	2 dni

Puščanje biomase je izraženo tudi v dneh, saj so v tem zajeta dodatna dela, ki jih pričakujemo zaradi evidentiranja teh dreves in za dopolnitev gozdnogojitvenih načrtov.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V enoti je največ gozdne krajine (46 %) in kmetijsko in primestne krajine (34 %). Najmanj je zastopana gozdnata krajina (20 %)

V gozdnati krajini je vrstna in strukturna pestrost največja. Tu je potrebno le ohranjati in pospeševati posamezna drevesa izjemnih dimenzij, habitatna in plodonsna drevesa ter zavarovana ali redko prisotna drevesa.

V kmetijsko urbani krajini je potrebno ohraniti oziroma povečati količino ekološko, strukturno in vrstno pestrega gozdnega roba, omejkev in obvodne vegetacije.

Pri vseh posamič ali v skupinah rastočih drevesih je biotopski, pestrostni in estetski pomen pomembnejši od ekonomskega. Posebej pomembna so sadna ali druga plodonsna drevesa.

Posamezna izjemna drevesa znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gojitvenega in gospodarskega načrtovanja oziroma načrtnega gospodarjenja in s predlogi za zakonsko zaščito. To so redke in ogrožene drevesne vrste in drevesa izjemnih dimenzij.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 54/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	14.875,05	54,15	1.532,03	55,22	155,15	54,91
Strošek poseka in spravila	5.573,94	20,29	551,45	19,88	54,7	19,36
Razlika	9.301,11	33,86	980,58	35,34	100,45	35,55

Ekonomika gospodarjenja je prikazana na podlagi primerjave prihodkov, ki jih predstavljajo:

- vrednost lesa na kamionski cesti,
- predvidene spodbude za gojenje in varstvo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti,
- predvidena spodbude za vzdrževanje vseh gozdnih prometnic.

In stroškov gospodarjenja z gozdovi, ki vsebujejo:

- stroške sečnje in spravila,
- stroške gojitvenih in varstvenih del,
- stroške del namenjenih za krepitev splošnokoristnih funkcij gozda,
- stroške vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Preglednica 55/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja

	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	16.562,23	54,26	100,0
Stroški sečnje in spravila	6.180,09	20,25	37,3
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	652,30	2,14	3,9
- krepitev funkcij gozdov	28,15	0,09	0,2
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	375,01	1,23	2,3
- vzdrževanje vlak	152,62	0,50	0,9
Stroški skupaj	7.388,17	24,21	44,6
Dohodek	9.174,06	30,05	55,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	202,05	0,66	1,2
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	103,03	0,34	0,6
Skupaj predvidene spodbude	305,08	1,00	1,8
Stroški – spodbude	7.083,09	23,21	42,8
Prihodek – stroški + spodbude	9.479,14	31,05	57,2

Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih

	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	14.875,05	54,15	100,0
Stroški sečnje in spravila	5.573,94	20,29	37,5
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	585,09	2,13	3,9
- krepitev funkcij gozdov	25,33	0,09	0,2
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	316,59	1,15	2,1
- vzdrževanje vlak	137,34	0,50	0,9
Stroški skupaj	6.638,29	24,16	44,6
Dohodek	8.236,76	29,99	55,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	200,25	0,73	1,3
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	86,98	0,31	0,6
Skupaj predvidene spodbude	287,23	1,04	1,9
Stroški – spodbude	6.351,06	23,12	42,7
Prihodek – stroški + spodbude	8.523,99	31,03	57,3

Preglednica 57/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih

	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	1.532,03	55,22	100,0
Stroški sečnje in spravila	551,45	19,88	36,0
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	62,21	2,24	4,0
- krepitev funkcij gozdov	2,55	0,09	0,2
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	58,42	2,11	3,8
- vzdrževanje vlak	13,87	0,50	0,9
Stroški skupaj	688,50	24,82	44,9
Dohodek	843,53	30,40	55,1
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	16,05	0,58	1,0
Skupaj predvidene spodbude	16,05	0,58	1,0
Stroški – spodbude	672,45	24,24	43,9
Prihodek – stroški + spodbude	859,58	30,98	56,1

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti

	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	155,15	54,91	100,0
Stroški sečnje in spravila	54,70	19,36	35,3
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	5,00	1,77	3,2
- krepitev funkcij gozdov	0,27	0,09	0,2
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	0,00	0,00	0,0
- vzdrževanje vlak	1,41	0,50	0,9
Stroški skupaj	61,38	21,72	39,6
Dohodek	93,77	33,19	60,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	1,80	0,64	1,2
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	0,00	0,00	0,0
Skupaj predvidene spodbude	1,80	0,64	1,2
Stroški – spodbude	59,58	21,08	38,4
Prihodek – stroški + spodbude	95,57	33,83	61,6

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana ločeno po oblikah lastništva in skupaj za celotno gozdnogospodarsko enoto.

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene cene lesa iz vira, uporabljenega za območni načrt 2011 – 2020 (vir: povprečje odkupnih cen gospodarskih družb v letu 2010).

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevan pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Pri izračunu stroškov sečnje in spravila so upoštevani podatki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (stanje 2010) o višini dnine. Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 16,75 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača (delavec z motorno žago) po kalkulacijskih osnovah Sklada za ceno gozdarskega dela za leto 2010. Po analizi evidence gojitvenih del za obdobje 2001 – 2010 za polovico GGO se je namreč približno 50 % opravljenega časa za gojitvena dela opravilo z motorno žago.

Pri materialnih stroških so upoštevane cene sadik in semena po dvoletni pogodbi z drevesnicami za leti 2019 in 2020 ter cene za varstveni material za leto 2020.

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. Kalkulacije v letu 2010 izkazujejo, da je za redno vzdrževanje gozdnih cest letno potrebno 910,00 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,50 €/m³ neto posekanega lesa.

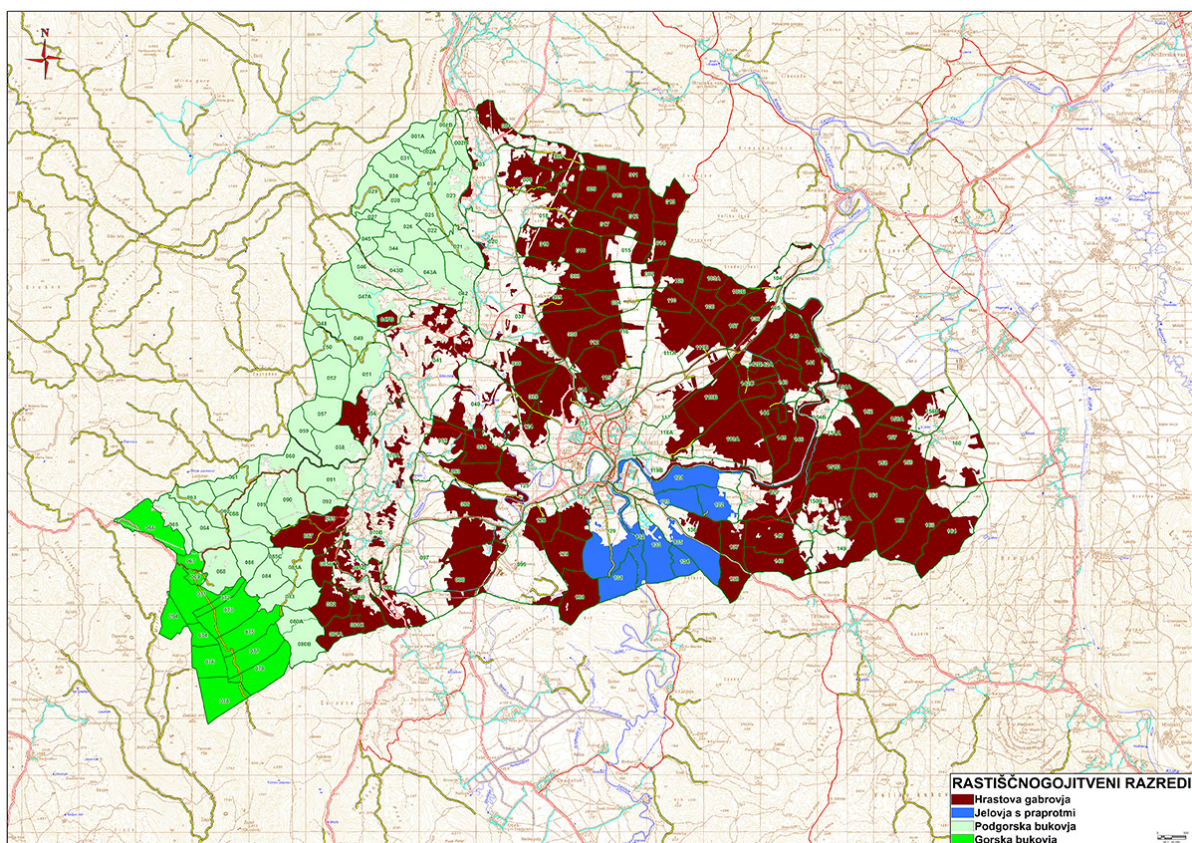
Navedene vrednosti za stroške dela so povzete iz območnih načrtov, ker današnje vrednosti ostajajo na nivoju takratnih, zato metodologija izračuna ekonomske presoje ohranja iste podatke. Cene lesa nihajo tako med posameznimi predeli države kot med posameznimi leti, zato tudi v tem primeru v metodologiji ostajajo vrednosti, kot so bile uporabljene pri izdelavi območnih načrtov.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Gozdovi v enoti so uvrščeni v rastiščnogojitvene razrede na osnovi gozdnih rastišč ter sorodnih gozdnogospodarskih ciljev in usmeritev.

Pri oblikovanju razredov se je sledilo določilom Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto za obdobje 2011 – 2020.

Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi

Rastiščnogojitveni razredi:

01000 – Hrastova gabrovja	3.204,91 ha
01200 – Jelovja s praprotni	297,07 ha
01500 – Podgorska bukovja	1.444,72 ha
01600 – Gorska bukovja	409,26 ha

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 1000 – Hrastova gabrovja

Površina gozdov v razredu je 3.204,91 ha, kar predstavlja 59,8 % gozdov enote.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije v okolici jam in izvirov ter območjih poplav, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti v okolici jam in izvirov ter na gozdnih otokih, obrambna funkcija v gozdovih na območju vodovarstvenega območja, turistična funkcija in poučna funkcija.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija na karbonatni podlagi. Nadalje so tu pomembno prisotne še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, varovanja kulturne dediščine, funkcija varovanja naravnih vrednot, rekreacijska in estetska funkcija.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 59/D-GZ: Rastiščni tipi

Šifra	Rastiščni tip	Površina v ha	Delež v %
521	Nižinsko črnojelševje	2,30	0,1
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	426,07	13,3
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	2.662,51	83,0
561	Bazoljubno gradnovje	11,95	0,4
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	76,76	2,4
631	Preddinarsko gorsko bukovje	8,74	0,3
771	Jelovje s praprotni	14,31	0,4
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	2,27	0,1
Skupaj RGR		3.204,91	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo drugi gozdovi listavcev in iglavcev (50 %), drugi pretežno listnati gozdovi (34 %), drugi pretežno iglasti gozdovi (8 %), smrekovi gozdovi (4 %), hrastovi gozdovi (3 %), borovi gozdovi, gozdovi bukve in smreke ter jelovi gozdovi skupaj 1 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 60/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8,3	14,6	21,5	26,4	29,2	123,4	44,3	3,97	44,2
Listavci	10,5	20,3	22,9	24,6	21,7	155,0	55,7	5,01	55,8
Skupaj	9,5	17,8	22,3	25,3	25,1	278,4	100,0	8,98	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 2,9 % manjša, prirastek pa za 5,3 % večji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Pri iglavcih se glavnina lesne zaloge nahaja v četrtem in petem debelinskem razredu in pri listavcih v tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

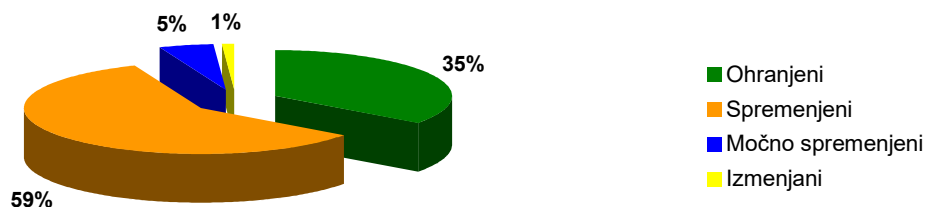
Preglednica 61/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	92,9	7,6	18,9	0,2	3,8	3,7	93,9	10,5	44,3	2,6
	Delež	33,4	2,7	6,8	0,1	1,4	1,3	33,7	3,8	15,9	0,9
Naravno stanje	m ³ /ha	0,4	1,2	2,8	0,0	0,0	38,8	157,6	21,7	53,1	2,8
	Delež	0,2	0,4	1,0	0,0	0,0	13,9	56,6	7,8	19,1	1,0

V razredu prevladujejo hrast (med njimi graden 80,2 %, dob 19,4 % in rdeči hrast 0,4 %) in smreka, z nižjimi deleži sledijo trdi listavci (med njimi beli gaber 72,5 %, kostanj 14,9 %, robinija 6,1 % in črni gaber 4,3 %) in bori.

V podmladku se z največjim deležem pojavljata smreka (41 %) in trdi listavci (36 %), sledijo jelka (11 %), hrast (10 %), plemeniti listavci (6 %), bukev (4 %) in ostali skupaj manj kot 3 %.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Večina gozdov razreda je spremenjenih, k spremenjenosti pa največ prispeva prevelik delež smreke. Ugotovili smo 53,9 % osiromašenost naravne drevesne sestave razreda, kar je več kot znaša osiromašenost za enoto (45,0 %). K osiromašenosti največ prispevajo prevelik delež smreke (48,7 %) ter premajhen delež bukve (31,0 %) in hrasta (17,3 %). Vse ostale vrste skupaj k osiromašenosti prispevajo 3 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 62/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	35,59	15,7	53,9	29,0	1,4	1,0	58,6	40,4	0,0	78,0	17,8	2,7	1,5
Drogovnjak	337,14	4,2	74,6	20,2	1,0	1,7	73,7	24,6	0,0	16,9	70,0	11,8	1,3
Debeljak	1.577,67	-	-	-	-	4,4	84,4	11,2	0,0	2,4	70,8	26,1	0,7
Sestoj v obnovi	383,67	-	-	-	-	2,9	81,9	15,2	0,0	0,0	0,3	25,1	74,6
Posamično do šopasto raznomerni sestoj	29,62	-	-	-	-	0,0	31,4	68,6	0,0	0,0	72,1	17,9	9,9
Skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoj	825,68	-	-	-	-	3,2	87,1	9,7	0,0	4,0	48,5	43,7	3,7
Pionirski gozd z grmišči	15,54	-	-	-	-	-	-	-	-	20,2	39,6	37,9	2,3
Skupaj	3.204,91												

Zasnove mladovji so v večini dobre ali pomanjkljive. Delež površin s slabo zasnovjo je pri mladovjih 1,4 %. Pri drogovnjakih je največ takih, ki imajo dobro zasnovjo.

Stanje negovanosti je v vseh razvojnih fazah zadovoljivo, le pri posamično do šopastih raznomernih sestojih prevladujejo nenegovani sestoji. Sestojev, ki bi bili zaradi nenegovanosti ogroženi, ni.

V mladovjih prevladuje tesen sklep, sicer pa je zaznati vse vrste sklepov, od tesnega do rahlega in celo vrzelastega. V drogovnjakih in debeljakih je pretežno normalen sklep, v

sestojih v obnovi pa prevladuje vrzelast do pretrgan sklep, kar pomeni, da so ti sestoji že zelo odprti.

Kakovost drevja

V skupni oceni prevladujejo drevesa s prav dobro in dobro kakovostjo. Iglavci imajo sicer v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imata najboljšo kakovost hrast in smreka.

Poškodovanost sestojev

V tem rastiščnogojitvenem razredu je bila na stalnih vzorčnih ploskvah ugotovljena pri 3,5 % dreves hujša poškodba. Polovico te vrednosti (2,4 %) predstavljajo poškodbe na deblih in koreničniku. Poškodb na vejah je 0,7 % in osutosti je 0,4 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovani posek je bil po evidencah realiziran 81,1 %. Največ je bilo pomladitvenega poseka (49,7 %), sledijo posek oslabelega drevja in sanitarni posek (23,9 %), redčenja (21,6 %) ter posek zaradi gozdne infrastrukture in ostalo (4,8 %). Načrtovanih pomladitvenih sečenj je bilo 32,6 % ter redčenj kar 65,8 %.

Preglednica 63/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	94,04	122,93	130,7
Priprava tal	ha	0,00	0,90	0,0
Sadnja	ha	11,90	6,72	56,5
Obžetev	ha	155,21	122,93	79,2
Nega mladja	ha	214,43	54,56	25,4
Nega gošče	ha	104,48	29,08	27,8
Nega letvenjaka	ha	40,67	5,55	13,6
Nega drogovnjaka	ha	95,78	9,48	9,9
Biomeliorativna dela	dni	0	0,00	-
Varstvo pred divjadjo	dni	0	39,5	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0	68,2	0,0
Zaščita s tulci	kos	0	900	0,0

Gojitvena dela so bila pri negi mladja, negi gošče, negi letvenjaka in negi drogovnjaka skromno realizirana. Izvedena dela pri pripravi sestoja so bila nad načrtovanimi. Izvedlo se je dela pri pripravi tal, čeprav niso bila načrtovana.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 68 dni, za varstvo pred divjadjo pa dobrih 39 dni. Prikazane dneve sicer ne izkazujejo dejansko opravljenega dela, ker se dela za vzdrževanje lovnih pasti evidentirajo šele nekaj zadnjih let, kljub temu, da je bilo to delo opravljeno vsako leto. Dodatno se je obeleževalo naravno mladje v obsegu 900 kosov.

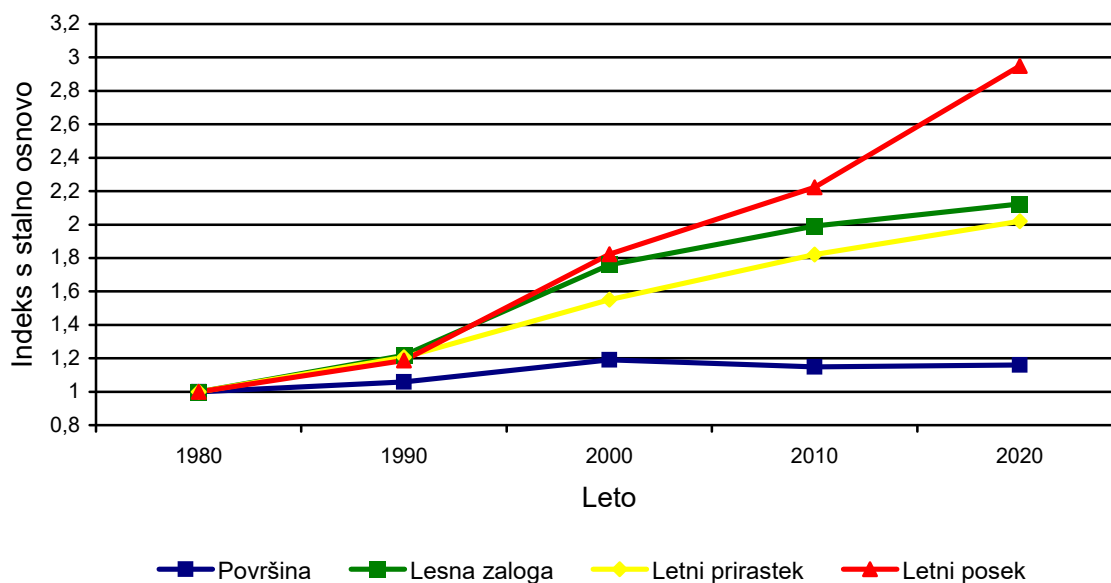
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga prirastek in posek

Preglednica 64/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovani letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	2.762,77	60,6	70,5	131,1	2,21	2,19	4,40	0,94	1,04	1,98
<i>Verižni indeks</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1990	2.922,99	75,5	84,1	159,6	2,56	2,75	5,31	1,03	1,32	2,35
<i>Verižni indeks</i>	105,8	124,6	119,3	121,7	115,8	125,6	120,7	109,6	126,9	118,7
2000	3.292,00	114,8	116,0	230,8	3,30	3,52	6,82	1,91	1,70	3,61
<i>Verižni indeks</i>	112,6	152,1	137,9	144,6	128,9	128,0	128,4	185,4	128,8	153,6
2010	3.172,54	111,7	144,4	261,1	3,50	4,51	8,01	1,95	2,45	4,40
<i>Verižni indeks</i>	96,4	97,3	124,5	113,1	106,1	128,1	117,4	102,1	144,1	121,9
2020	3.204,91	123,4	155,0	278,4	3,97	5,01	8,98	2,63	3,21	5,84
<i>Verižni indeks</i>	101,0	110,5	107,3	106,6	113,4	111,1	112,1	134,9	131,0	132,7

V celotnem obdobju spremljave razvoja gozdnih fondov se je po podatkih evidenc in po novih RGR-jih lesna zaloga povečala za 112 %, letni prirastek za 104 % in načrtovani posek za 195 %.

Grafikon 9: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

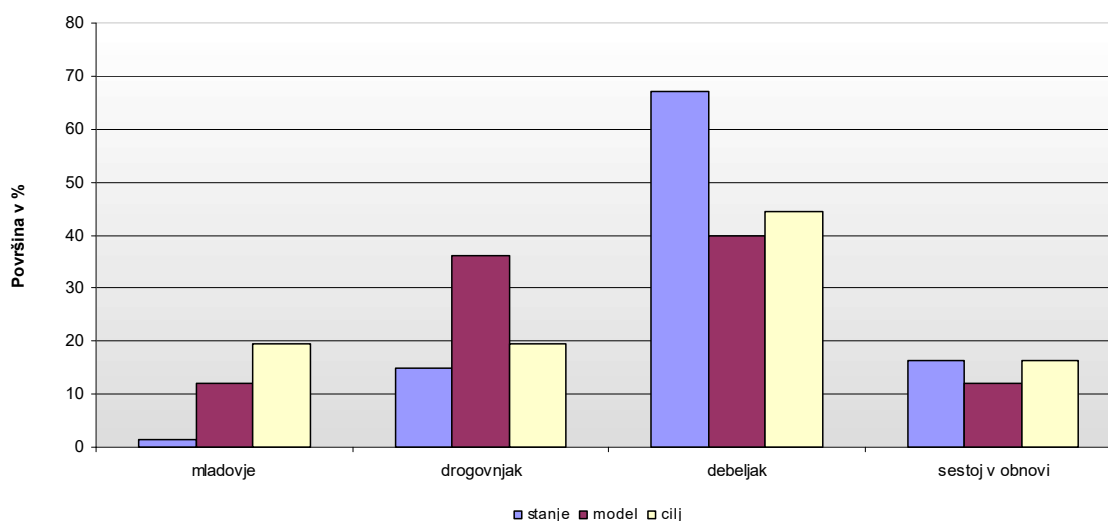
Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim desetletjem se je delež iglavcev zmanjšal za slabo odstotno točko, od tega največ delež borov (0,7 odstotne točke). Pri listavcih se je največ povečal delež hrasta (v zadnjem desetletju za 2,7 odstotne točke), medtem ko se je največ zmanjšal delež drugih trdih listavcev in sicer za 2,1 odstotne točke.

Preglednica 65/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

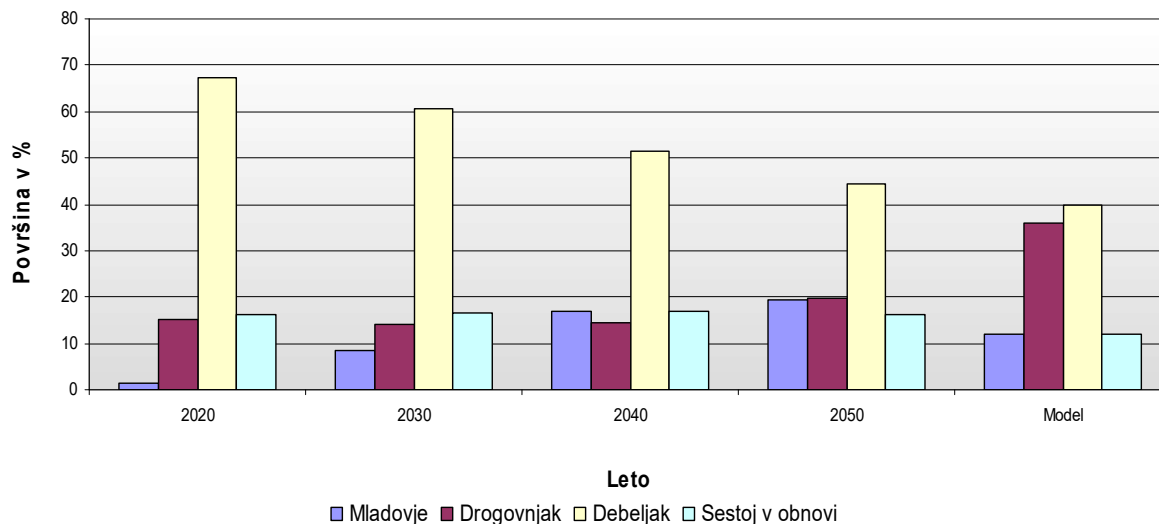
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	35,59	1,1	1,5	15	12,0	281,95	-10
Drogovnjak	337,14	10,5	15,0	45	36,0	845,86	-21
Debeljak	1.577,67	49,2	67,2	50	40,0	939,85	27
Sestoj v obnovi	383,67	12,0	16,3	15	12,0	281,95	4
Posamično do šopasto raznomerni sestoji	29,62	0,9	-	-	-	-	-
Skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji	825,68	25,8	-	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	15,54	0,5	-	-	-	-	-
Skupaj	3.204,91	100,0	100,0	125	100,0	2.349,61	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2011 – 2020.

Grafikon 10: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. V primerjavi z modelom je veliko preveč debeljakov in nekoliko preveč tudi sestojev v obnovi, močno pa primanjkuje mladovij in drogovnjakov.

Grafikon 11: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Približevanje modelnemu stanju bo dolgotrajno. Delež debeljakov se bo postopno počasi zmanjševal in se čez trideset let približal modelnemu stanju. Delež mladovij bo čez dve desetletji presegel modelni delež in se bo čez trideset let še rahlo povečal. Delež drogovnjakov se bo v naslednjem desetletju rahlo znižal, nato se bo začel počasi povečevati in približevati modelnemu stanju, vendar ga čez trideset let še ne bo dosegel. Delež sestojev v obnovi bo ostal rahlo nad modelnim deležem tudi čez trideset let.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- velik primanjkljaj mlajših razvojnih faz in presežek debeljakov,
- zadovoljive sestojne zasnove v mladovjih in drogovnjakih ter zadovoljiva negovanost sestojev v vseh razvojnih fazah, le pri posamično do šopastih raznomernih sestojih prevladujejo nenegovani sestoji,
- previsok delež smreke v sestojni lesni zalogi,
- premajhen delež hrasta, bukve in plemenitih listavcev,
- v podmladku velik delež smreke in trdih listavcev.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 32 %, jelka 2 %, bor 6 %, bukev 2 %, hrast 35 %, plemeniti listavci 5 %, trdi listavci 17 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 19 %, drogovnjaki 20 %, debeljaki 45 % in sestoji v obnovi 16 %.

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 307 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 560 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let. Pomladitvena doba je od 10 do 20 let.

Nega:

Glede na trenutno stanje drevesne sestave so potrebne delne korekcije, ki naj gredo v smeri povečanja deleža hrasta, bukve in trdih listavcev ter zmanjšanja smreke.

Izboljšati raven sestojnih zasnov in negovanosti v vseh razvojnih fazah.

V vseh razvojnih fazah pomagati hrastu, bukvi in plemenitim listavcem.

V mladih nasadih smreke pomagati vsem listavcem.

V drogovnjakih redčiti intenzivneje v smreki kot v listavcih.

Redčenja v drogovnjakih z jakostjo od 20 do 23 % od LZ (povprečna jakost 21 % od LZ) bo potrebno izvajati na 301 ha. Uvajati drogovnjake v obnovo na slabih 3 ha. Na dobrih 28 ha drogovnjakov brez ukrepanja. Premenilno redčiti drogovnjake na slabih 5 ha.

Na površini 1.344 ha debeljakov bo potrebno izvajati redčenja z jakostjo od 15 do 17 % od LZ. Na dobrih 13 ha površine izvajati le sanitarno sečnjo. Na površini 30 ha debeljakov ni ukrepanja.

Na dobrih 639 ha površine raznomernih sestojev bo potrebno izvajati nego raznomernega gozda s poudarkom na povečanju lesne zaloge s povprečno jakostjo sečnje 18 % od LZ.

Obnova:

Debeljake, ki so deloma pomlajeni in imajo rahel sklep, odločno uvesti v obnovo. V obnovo uvesti 190 ha debeljakov s povprečno jakostjo 32 % od LZ

V debeljakah najboljše kakovosti akumulirati prirastek tako, da redčimo manj intenzivno, odstranjevati konkurente le drevesom, ki bodo znatno pridobila na kakovosti, ali celo sekati le oslabela drevesa.

Zadržano nadaljevati obnovo na 150 ha sestojev v obnovi. Pospešeno nadaljevati obnovo na 125 ha površine. Zaključke obnove izvesti na 108 ha površine.

Varstvo:

Žarišča gradacij smrekovih podlubnikov je nujno pravočasno in strokovno sanirati. Ob sečnji smreke naj se izvaja popoln gozdni red.

Ukrepi

Preglednica 66/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	44,3	55,7	100,0
- ciljno (%)	40	60	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	123,4	155,0	278,4
- ciljna (m ³ /ha)	120	180	300
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,97	5,01	8,98
Možni posek (m ³ /ha)	26,3	32,1	58,4
Možni letni posek (m ³ /ha)	2,63	3,21	5,84
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	21,3	20,7	21,0
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	66,3	64,0	65,0
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 67/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	58.794	25.579	0	16	84.389	21,3	66,3
	%	69,7	30,3	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	73.236	29.227	0	280	102.743	20,7	64,0
	%	71,3	28,4	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m ³	132.030	54.806	0	296	187.132	21,0	65,0
	%	70,5	29,3	0,0	0,2	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 5,84 m³/ha ali 65,0 % prirastka, kar nam zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Večina sečnje je predvidena iz redčenj in slaba tretjina iz pomladitvenega poseka.

Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	36,67	36,67
Sadnja	ha	0,61	0,61
Obžetev	ha	119,10	254,77
Nega mladja	ha	125,25	128,93
Nega gošče	ha	120,98	120,98
Nega letvenjaka	ha	60,15	60,15
Nega drogovnjaka	ha	57,28	57,28
Varstvo pred divjadjo	dni	60	60
Varstvo pred žuželkami	dni	100	100

Intenzivnost gojitvenih del je 0,91 dnine/ha in malo nad povprečjem za enoto. Največ je obžetev, nege gošče in nege mladja.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 1200 – Jelovje s praprotni

Površina gozdov v tem razredu znaša 297,07 ha in obsega 5,5 % gozdov enote.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije samo lesnoproizvodna funkcija.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija na karbonatni podlagi. Nadalje sta tu pomembno prisotni še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 69/D-GZ: Rastiščni tipi

Šifra	Rastiščni tipi	Površina v ha	Delež v %
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	45,16	15,2
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	135,55	45,6
771	Jelovje s praprotni	116,36	39,2
Skupaj		297,07	100,0

Delež rastiščnega tipa, ki je značilen za rastiščnogojitveni razred je v razredu manj kot polovica. V tem rastiščnogojitvenem razredu sicer prevladuje rastiščni tip Kisloljubno gradnovo belogabrovje v katerem pa se zelo lepo pomlajuje in uspeva jelka.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo drugi gozdovi listavcev in iglavcev (52 %), drugi pretežno iglasti gozdovi (26 %), drugi pretežno listnati gozdovi (12 %), jelovi gozdovi (8 %), hrastovi gozdovi (1 %) in smrekovi gozdovi (1 %).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,8	13,8	19,9	27,3	31,2	193,3	64,2	6,98	71,6
Listavci	9,5	18,0	22,6	27,8	22,1	107,8	35,8	2,77	28,4
Skupaj	8,4	15,3	20,9	27,5	27,9	301,1	100,0	9,75	100,0

Lesna zaloga in prirastek rastiščnogojitvenega razreda sta za 5,0 % oz. za 15,0 % večja kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. 76,6 % lesne zaloge se nahaja v tretjem, četrtem in petem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

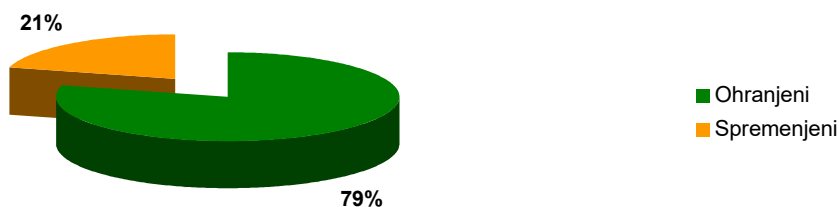
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	100,1	86,1	7,1	0,0	0,0	0,9	70,0	6,7	29,9	0,3
	Delež	33,3	28,6	2,4	0,0	0,0	0,3	23,2	2,2	9,9	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	26,4	79,3	1,6	0,0	0,0	35,9	103,1	18,6	34,5	1,7
	Delež	8,8	26,3	0,5	0,0	0,0	11,9	34,2	6,2	11,5	0,6

V razredu prevladujejo smreka, jelka, hrast (graden 100 %), trdi listavci (med njimi beli gaber 91,8 %, kostanj 4,0 % in ostali skupaj 4,2 %). Ostale skupine drevesnih vrst so skupaj zastopane s 5,0 % deležem.

V podmladku prevladuje jelka (53 %), sledijo smreka (22 %), trdi listavci (10 %), hrast (8 %), plemeniti listavci (6 %) in bukev (1 %).

Ohranjenost gozdov

Grafikon 12: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Ugotovili smo 42,6 % osiromašenost naravne drevesne sestave razreda kar je malo manj kot znaša osiromašenost za enoto (45,0 %). K osiromašenosti največ prispeva prevelik delež smreke (68,0 %) ter premajhen delež bukve (15,3 %) in hrasta (13,6 %). Vse ostale vrste skupaj k osiromašenosti prispevajo manj kot 3,1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,84	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	5,36	0,0	18,8	25,6	55,6	0,0	8,4	91,6	0,0	66,0	34,0	0,0	0,0
Debeljak	188,63	-	-	-	-	21,1	70,1	8,8	0,0	7,8	61,0	30,3	0,0
Sestoj v obnovi	81,19	-	-	-	-	16,0	71,0	13,0	0,0	0,0	0,0	24,0	76,0
Posamično do šopasto raznomerni sestoj	18,05	-	-	-	-	0,0	57,3	42,7	0,0	0,0	93,3	6,7	0,0
Skupaj	297,07												

Pri mladovjih imamo pomanjkljive zasnove, pri drogovnjakih pa je največ površin s slabimi zasnovami.

Večina vseh sestojev pri debeljakah in sestojih v obnovi je pomanjkljivo negovanih, pri mladovjih imamo samo nenegovane sestoje, pri drogovnjakih pa taki sestoji prevladujejo, kar kaže na nujnost izvajanja nege v teh sestojih.

V mladovjih imamo sestoje s tesnim sklepom, ki prevladuje tudi pri drogovnjakih. Pri debeljakah je največ sestojev z normalnim sklepom, je pa tudi že skoraj tretjina takšnih, ki so že nekoliko odprti. Pri sestojih v obnovi je pričakovano največ takih z vrzelastim do pretrganim sklepom.

Kakovost drevja

V skupni oceni prevladujejo drevesa s prav dobro in dobro kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo je pri iglavcih 7,3 % in pri listavcih 5,8 %. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost smreka, jelka in hrast.

Poškodovanost sestojev

Stanje poškodovanosti v rastiščnogojitvenem razredu je enako kot znaša za enoto. Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 2,8 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti predstavljajo poškodbe na deblu in koreničniku (2,6 %) ter vejah (0,2 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovani posek je bil po evidencah realiziran 84,9 %. Največ je bilo pomladitvenih sečenj (62,9 %), sledijo posek oslabelega drevja in sanitarni posek (20,1 %), redčenja (14,7 %) in ostali vzroki (2,3 %).

Preglednica 73/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,07	16,40	102,1
Sadnja	ha	2,95	0,00	0,0
Obžetev	ha	40,16	9,60	23,9
Nega mladja	ha	45,15	6,50	14,4
Nega gošče	ha	10,42	1,50	14,4
Nega letvenjaka	ha	0,50	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	1,98	0,40	20,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0	55,19	-

Gojitvena dela so bila pri obžetvi, negi mladja, gošče in negi drogovnjaka skromno realizirana. Izvedena dela pri pripravi sestoja so bila nad načrtovanimi. Izvedlo se je dela pri sadnji, čeprav niso bila načrtovana.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 55 dnin. Prikazane dneve sicer ne izkazujejo dejansko opravljenega dela, ker se dela za vzdrževanje lovnih pasti evidentirajo šele nekaj zadnjih let, kljub temu, da je delo bilo opravljeno vsako leto.

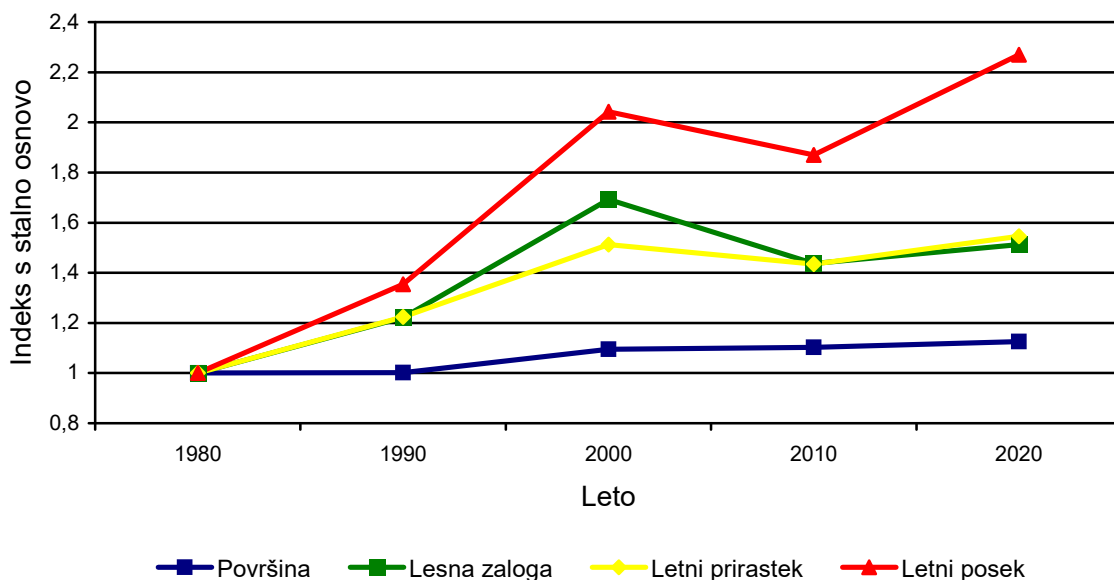
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 74/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovani letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	263,91	123,4	75,6	199,0	3,97	2,31	6,28	1,97	1,11	3,08
<i>Verižni indeks</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
1990	264,53	158,1	84,9	243,0	5,01	2,68	7,69	2,79	1,38	4,17
<i>Verižni indeks</i>	<i>100,2</i>	<i>128,1</i>	<i>112,3</i>	<i>122,1</i>	<i>126,2</i>	<i>116,0</i>	<i>122,5</i>	<i>141,6</i>	<i>124,3</i>	<i>135,4</i>
2000	289,14	257,4	79,4	336,8	7,08	2,42	9,50	5,13	1,16	6,29
<i>Verižni indeks</i>	<i>109,3</i>	<i>162,8</i>	<i>93,5</i>	<i>138,6</i>	<i>141,3</i>	<i>90,3</i>	<i>123,5</i>	<i>183,9</i>	<i>84,1</i>	<i>150,8</i>
2010	290,92	180,8	105,2	286,0	5,86	3,15	9,01	3,88	1,88	5,76
<i>Verižni indeks</i>	<i>100,6</i>	<i>70,2</i>	<i>132,5</i>	<i>84,9</i>	<i>82,8</i>	<i>130,2</i>	<i>94,8</i>	<i>75,6</i>	<i>162,1</i>	<i>91,6</i>
2020	297,07	193,3	107,8	301,1	6,98	2,77	9,75	4,71	2,28	6,99
<i>Verižni indeks</i>	<i>102,1</i>	<i>106,9</i>	<i>102,5</i>	<i>105,3</i>	<i>119,1</i>	<i>87,9</i>	<i>108,2</i>	<i>121,4</i>	<i>121,3</i>	<i>121,3</i>

V celotnem obdobju spremljave razvoja gozdnih fondov se je po podatkih evidenc in po novih RGR-jih lesna zaloga povečala za 51 %, letni prirastek za 55 % in načrtovani posek za 127 %.

Grafikon 13: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

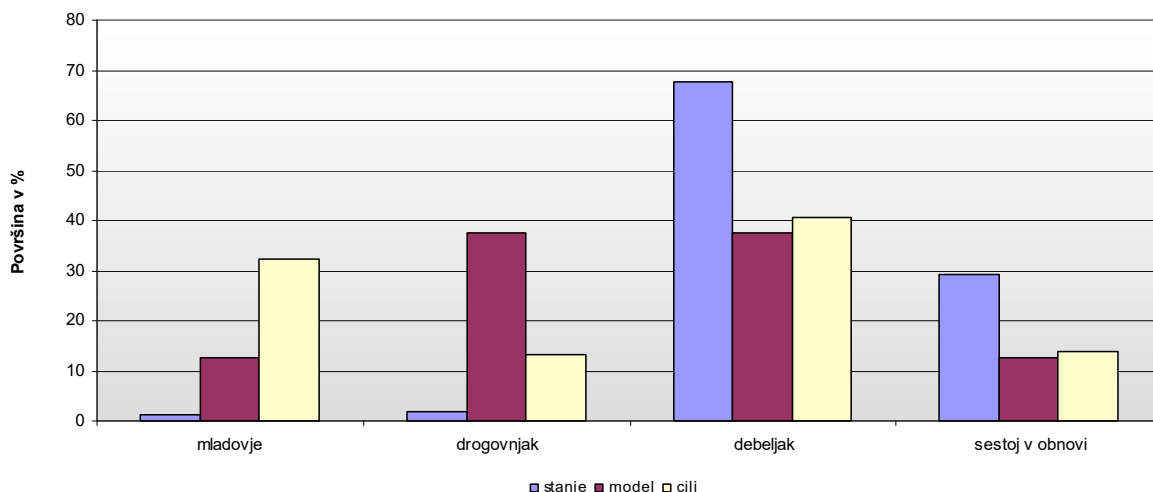
Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim desetletjem se je delež iglavcev povečal za 1,1 odstotne točke, od tega največ delež smreke (1,8 odstotne točke). Pri listavcih se je največ povečal delež hrasta (1,7 odstotne točke) in zmanjšali deleži bukve (0,3 odstotne točke) in plemenitih listavcev (0,7 odstotne točke).

Preglednica 75/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

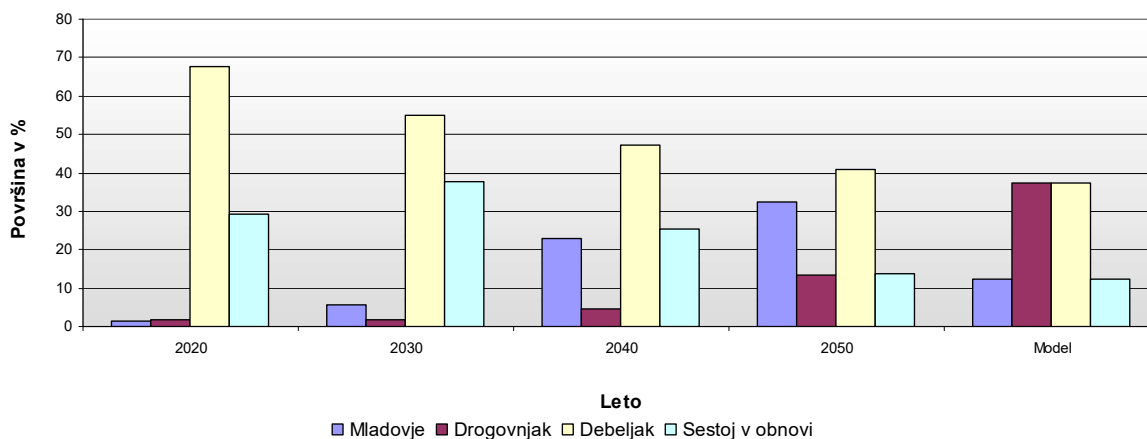
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	3,84	1,3	1,4	15	12,5	34,88	-11
Drogovnjak	5,36	1,8	1,9	45	37,5	104,63	-36
Debeljak	188,63	63,5	67,6	45	37,5	104,63	30
Sestoj v obnovi	81,19	27,3	29,1	15	12,5	34,88	17
Posamično do šopasti raznomerni sestoji	18,05	6,1	-	-	-	-	-
Skupaj	297,07	100,0	100,0	120	100,0	279,02	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede, definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2011 – 2020.

Grafikon 14: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Glede na modelno stanje je preveč debeljakov in sestojev v obnovi ter občutno premalo drogovnjakov in mladovij.

Grafikon 15: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Približevanje modelnemu stanju bo postopno in dolgotrajno. Delež debeljakov se bo postopoma zniževal in tako približeval modelnemu stanju. Delež drogovnjakov se bo nekoliko zvišal šele čez tri desetletja, a ob koncu tridesetletnega obdobja še ne bo dosegel modelnega stanja. Delež mladovij bo čez dve desetletji presegel modelno stanje, delež sestojev v obnovi pa bo nihal in bo ob koncu tridesetletnega obdobja dosegel modelno stanje. Poudariti pa je potrebno, da je površina tega RGR majhna in da zagotavljanje trajnosti na tako majhni površini ni potrebno.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- močno primanjkuje drogovnjakov in mladovij, preveč debeljakov in sestojev v obnovi,
- previsok delež smreke,
- premajhen delež bukve in hrasta,
- močno pomlajevanje jelke,
- skromno pomlajevanje bukve in plemenitih listavcev,
- prevladujejo pomanjkljive zasnove pri mladovjih in slabe pri drogovnjakih,

– prevladujejo nenegovani sestoji v mladovjih in drogovnjakih.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 29 %, jelka 31 %, bor 1 %, bukev 1 %, hrast 24 %, plemeniti listavci 3 %, trdi listavci 11 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 32 %, drogovnjaki 13 %, debeljaki 41 % in sestoji v obnovi 14 %.

Ciljna lesna zaloga: 290 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 328 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 580 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 120 let in pomladitvena doba je od 10 do 20 let.

V vseh razvojnih fazah pomagati bukvi, jelki, hrastu in plemenitim listavcem.

Nega:

Nega mladij in gošč naj v čim večji meri poteka posredno preko matičnega sestoja.

Izboljšati raven sestojnih zasnov in negovanosti v vseh razvojnih fazah, predvsem v mladovjih in drogovnjakih.

Vzdrževanje gozdnega roba in preventivno varstvo pred lubadarjem.

Redčenja v drogovnjakih bo potrebno izvajati na površini 2 ha s povprečno jakostjo 19 % od LZ.

Na površini 144 ha debeljakov bo potrebno izvajati redčenja s povprečno jakostjo 17 % od LZ. Na 10 ha površine debeljakov izvajati sanitarno sečnjo.

Na 17 ha površine nega raznomerne gozda s poudarkom na povečanju lesne zaloge z jakostjo sečnje 14 % od LZ. Na 1 ha površine nega raznomerne gozda z vzdrževanjem strukture.

Obnova:

V obnovo uvesti 3 ha drogovnjakov s povprečno jakostjo približno 37 % od LZ

V obnovo uvesti 35 ha debeljakov s povprečno jakostjo približno 29 % od LZ.

V sestojih v obnovi bo potrebno na 57 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno jakostjo 34 %, pospešeno nadaljevati obnovo na površini 16 ha s povprečno jakostjo 70 % od LZ, obnovo pa zaključiti na površini 8 ha.

Varstvo:

Žarišča gradacij smrekovih podlubnikov je nujno pravočasno in strokovno sanirati. Ob sečnji smreke naj se izvaja popoln gozdni red.

Ukrepi

Preglednica 76/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	64,2	35,8	100,0
- ciljno %	60	40	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	193,3	107,8	301,1
- ciljna (m ³ /ha)	174	116	290
Letni prirastek (m ³ /ha)	6,98	2,77	9,75
Možni posek (m ³ /ha)	47,1	22,8	69,9
Možni letni posek (m ³ /ha)	4,71	2,28	6,99
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	24,4	21,2	23,2
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	67,4	82,4	71,7
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 77/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				% od LZ	% od P	
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			Posek skupaj
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	6.177	7.792	0	13	13.982	24,4	67,4
	%	44,2	55,7	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m ³	3.243	3.304	0	225	6.773	21,2	82,4
	%	47,9	48,8	0,0	3,3	100,0		
Skupaj	m ³	9.420	11.096	0	238	20.754	23,2	71,7
	%	45,4	53,4	0,0	1,2	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 6,99 m³/ha ali 71,7 % prirastka, kar nam še zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Večina sečnje je predvidena iz pomladitvenega poseka in malo manjši del iz redčenj.

Preglednica 78/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	12,41	12,41
Obžetev	ha	2,94	11,25
Nega mladja	ha	4,09	4,09
Nega gošče	ha	17,54	17,54
Nega letvenjaka	ha	4,06	4,06
Nega drogovnjaka	ha	0,91	0,91
Varstvo pred žuželkami	dni	60	60

Intenzivnost gojitvenih del je 0,79 dnine/ha, kar je malo pod povprečjem za enoto. Največ je nege gošče, priprave sestoja in obžetev.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 1500 – Podgorska bukovja

Površina gozdov v razredu je 1.444,72 ha, kar predstavlja 27,0 % gozdov v enoti.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti v okolici jam ter obrambne funkcije v gozdovih na vodovarstvenem območju.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija na karbonatni podlagi. Nadalje so tu pomembno prisotne še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcija varovanja kulturne dediščine, funkcija varovanja naravnih vrednot in estetska funkcija.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 79/D-GZ: Rastiščni tipi

Šifra	Rastiščni tipi	Površina v ha	Delež v %
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	287,27	19,9
561	Bazoljubno gradnovje	41,25	2,9
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	916,10	63,4
631	Preddinarsko gorsko bukovje	159,12	11,0
641	Dinarsko jelovo bukovje	3,21	0,2
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	36,11	2,5
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo čnogabrovje	1,66	0,1
Skupaj RGR		1.444,72	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo drugi drugi pretežno listnati gozdovi (57 %), bukovji gozdovi (24 %), gozdovi listavcev in iglavcev (9 %), gozdovi bukve in hrasta (7 %), hrastovi gozdovi (1 %), smrekovi gozdovi (1%), drugi pretežno iglasti gozdovi (1 %), gozdovi bukve in jelke ter gozdovi bukve in smreke skupaj manj kot 1 %.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga razreda je za 2,3 % večja od povprečne lesne zaloge enote, prirastek pa manjši za 11,1 %. Največ lesne zaloge (28,1 %) se nahaja v petem debelinskem razredu.

Preglednica 80/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež		
Iglavci	7,1	14,2	22,8	32,5	23,4	26,8	9,1	0,87	11,5
Listavci	10,0	17,0	18,8	25,7	28,5	266,5	90,9	6,69	88,5
Skupaj	9,7	16,7	19,2	26,3	28,1	293,3	100,0	7,56	100,0

Razmerje drevesnih vrst

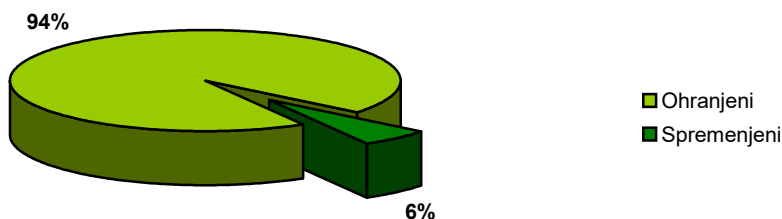
Preglednica 81/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	11,6	7,9	7,3	0,0	0,0	125,0	47,8	31,1	62,3	0,3
	Delež	4,0	2,7	2,5	0,0	0,0	42,5	16,3	10,6	21,3	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	0,2	0,3	2,8	0,0	0,0	218,2	29,7	15,9	23,4	2,8
	Delež	0,1	0,1	1,0	0,0	0,0	74,3	10,1	5,4	8,0	1,0

V razredu močno prevladuje bukev, sledijo ji trdi listavci (med njimi kostanj 40,8 %, beli gaber 36,4 %, črni gaber 17,8 %, in ostali skupaj 5,0 %), hrast, plemeniti listavci (gorski javor 72,2 %, lipa in lipovec 13,5 %, češnja 10,4 % in ostali skupaj 3,9 %), smreka, jelka, bor in mehki listavci.

V podmladku močno prevladuje bukev (62 %), sledijo plemeniti listavci (13 %), jelka (12 %), trdi listavci (7 %), hrast (4%) in smreka (1 %).

Ohranjenost gozdov

Grafikon 16: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje ohranjenosti gozdov je dobro, saj spada 94 % gozdov razreda v kategorijo ohranjenih gozdov.

Ugotovili smo 39,0 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda, kar je malo manj kot znaša osiromašenost za enoto (45,0 %). Največ odstopanja prispeva prevelik delež smreke (48,7 %) ter premajhna deleža bukve (31,0 %) in hrasta (17,3 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo 3,0 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 82/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	22,11	62,7	37,3	0,0	0,0	0,0	74,6	25,4	0,0	62,1	37,9	0,0	0,0
Drogovnjak	324,04	17,6	50,2	31,7	0,5	0,8	63,7	35,2	0,3	41,2	52,6	6,2	0,0
Debeljak	598,07	-	-	-	-	3,5	79,2	17,3	0,0	8,9	78,9	11,3	0,9
Sestoj v obnovi	333,15	-	-	-	-	17,8	80,1	2,1	0,0	0,0	4,8	52,9	42,3
Posamično do šopasto raznomerni sestoji	24,76	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji	139,14	-	-	-	-	0,0	66,5	33,5	0,0	20,4	52,4	22,4	4,8
Pionirski gozd z grmišči	3,45	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	1.444,72												

Približno dve tretjini mladovij ima bogate zasnove. Zasnove drogovnjakov so pretežno dobre, v slabi petini sestojev tudi bogate.

V vseh razvojnih fazah prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji, najslabše je pri drogovnjakih.

Sklep v mladovjih in drogovnjakih je pretežno tesen in normalen. Debeljaki so še lepo sklenjeni in podobno sestoji v obnovi, kjer je rahlega sklepa več kot pretrganega.

Kakovost drevja

V skupni oceni prevladujejo drevesa z dobro in prav dobro kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo je pri iglavcih dobrih 5 %, pri listavcih pa 11 %. Sicer pa imajo iglavci v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imata najboljšo kakovost bukev in smreka.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 4,7 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti predstavljajo poškodbe na deblu in korenčniku ter vejah (po 2,1 %), najmanj je poškodb zaradi osutost (0,5 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovani posek je bil po evidencah realiziran 70,2 %. Največ je bilo pomladitvenega poseka (73,5 %), sledijo redčenja (13,4 %), posek oslabelega drevja in sanitarni posek (9,9 %) ter ostalo (3,2 %).

Preglednica 83/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	63,40	36,40	57,4
Sadnja	ha	5,21	1,72	33,0
Obžetev	ha	27,25	0,70	2,6
Nega mladja	ha	77,68	1,75	2,3
Nega gošče	ha	64,42	15,65	24,3
Nega letvenjaka	ha	28,13	11,17	39,7
Nega drogovnjaka	ha	78,10	2,0	2,6
Zaščita s količenjem ali tulci	Kos	0	1.425	-

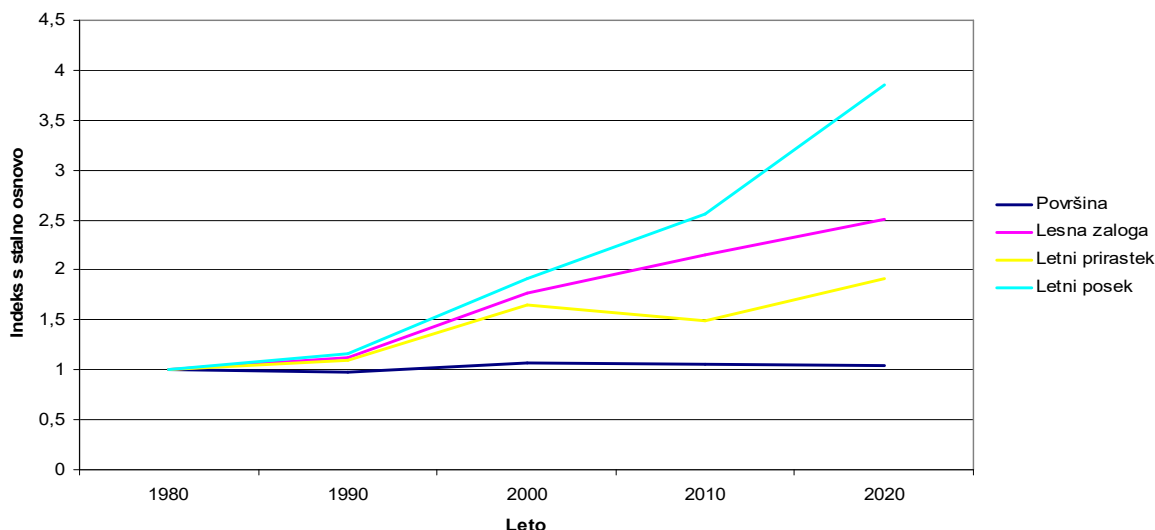
Vsa gojitvena dela so bila pri skromno realizirana in nikjer niso dosegla načrtovanih količin.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 84/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Načrtovani letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	1.378,00	5,3	111,8	117,1	0,20	3,74	3,94	0,09	1,93	2,02
<i>Verižni indeks</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1990	1.353,96	7,1	125,0	132,1	0,22	4,11	4,33	0,06	2,28	2,34
<i>Verižni indeks</i>	98,3	134,0	111,8	112,8	110,0	109,9	109,9	66,7	118,1	115,8
2000	1.470,48	18,0	189,5	207,5	0,46	6,06	6,52	0,16	3,71	3,87
<i>Verižni indeks</i>	108,6	253,5	151,6	157,1	209,1	147,4	150,6	266,7	162,7	165,4
2010	1.459,46	22,4	228,8	251,2	0,65	5,23	5,88	0,39	4,77	5,16
<i>Verižni indeks</i>	99,3	124,4	120,7	121,1	141,3	86,3	90,2	243,8	128,6	133,3
2020	1.444,72	26,8	266,5	293,3	0,87	6,69	7,56	0,56	7,23	7,79
<i>Verižni indeks</i>	99,0	119,6	116,5	116,8	133,8	127,9	128,6	143,6	151,6	151,0

Grafikon 17: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo rast lesne zaloge in možnega poseka. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 150 %, prirastek za 92 % in načrtovani posek za 286 %.

Drevesna sestava

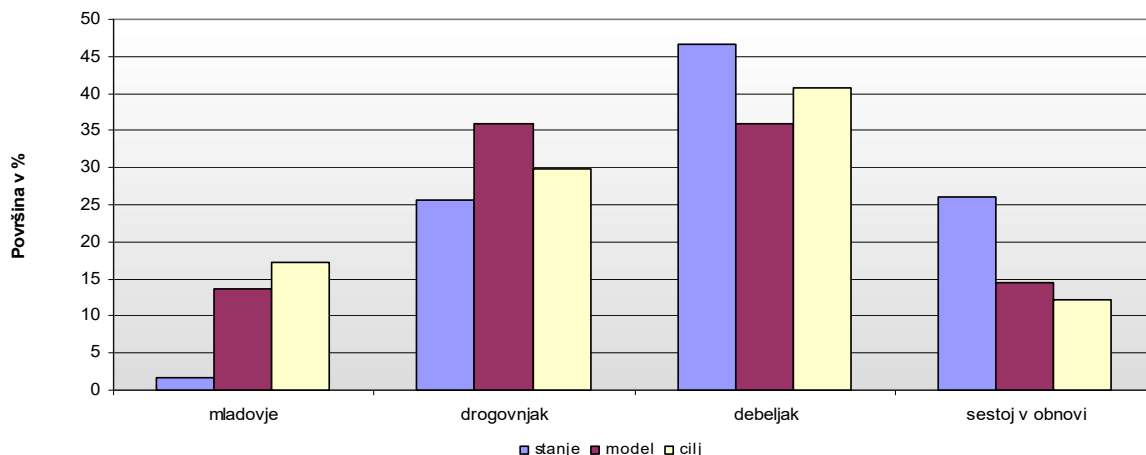
V primerjavi s preteklim desetletjem se je delež iglavcev povečal za 0,1 odstotne točke, od tega največ delež jelke (0,2 odstotne točke). Pri listavcih se je največ povečal delež trdih listavcev (1 odstotna točka) in delež bukve (0,2 odstotne točke). Deleži ostalih drevesnih vrst so se zmanjšali ali pa so ostali nespremenjeni.

Razvojne faze

Preglednica 85/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

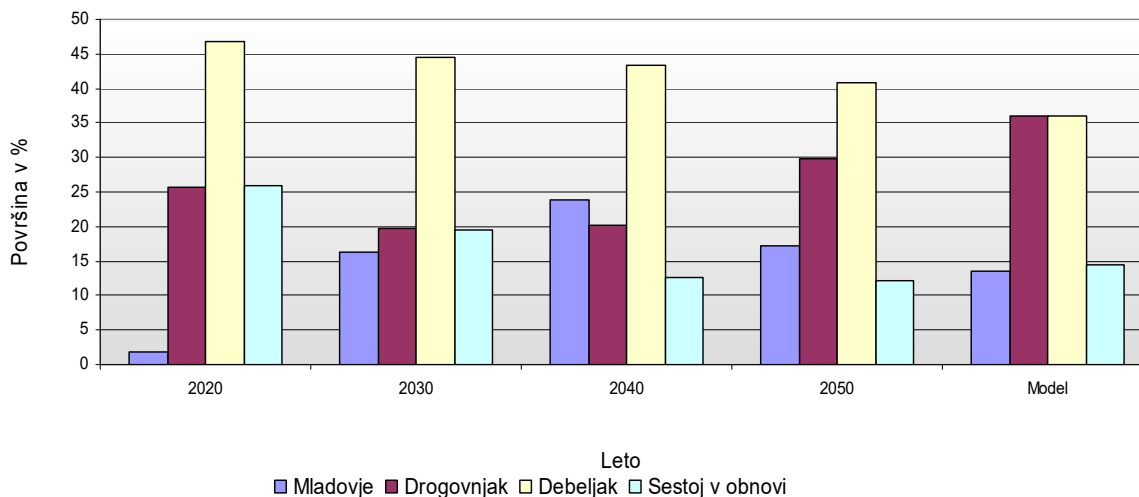
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	22,11	1,5	1,7	17	13,6	174,19	-12
Drogovnjak	324,04	22,4	25,6	45	36,0	461,10	-11
Debeljak	598,07	41,5	46,7	45	36,0	461,10	11
Sestoj v obnovi	333,15	23,1	26,0	18	14,4	184,43	12
Posamično do šopasto raznomerni sestoji	24,76	1,7	-	-	-	-	-
Skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji	139,14	9,6	-	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	3,45	0,2	-	-	-	-	-
Skupaj	1.444,72	100,0	100,0	125	100,0	1.280,82	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2011 – 2020.

Grafikon 18: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz odstopa od modela. Preveč je sestojev v obnovi in debeljakov, močno pa primanjkuje mladovij. Premalo je tudi drogovnjakov.

Grafikon 19: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Razmerje razvojnih faz želimo postopno približati modelnemu stanju. Ob upoštevanju predpisanih smernic se bo čez trideset let delež drogovnjakov povečal in bo še vedno rahlo pod modelnim stanjem. Delež debeljakov se bo postopoma zniževal in tako približeval modelnemu stanju. Že v naslednjem desetletju bo delež mladovij presegel modelno stanje in bo ostal nad modelnim stanjem tudi čez 30 let. Delež sestojev v obnovi se bo znižal in bo na koncu dosegel modelno stanje.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- prevelik delež sestojev v obnovi in tudi debeljakov ter premalo drogovnjakov in mladovij,
- slabo pomlajevanje hrasta,
- prevelik delež trdih listavcev in premajhen delež bukve v sestojni lesni zalogi,
- bogate sestojne zasnove v mladovjih ter pomanjkljiva negovanost v vseh razvojnih fazah,
- odlično pomlajevanje bukve.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem s težnjo k veliko površinski enodobni sestojni zgradbi.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 5 %, jelka 3 %, bor 2 %, bukev 46 %, hrast 15 %, plemeniti listavci 10 % in trdi listavci 19 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 17 %, drogovnjaki 30 %, debeljaki 41 % in sestoji v obnovi 12 %.

Ciljna lesna zaloga: 310 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 290 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba je od 15 do 20 let.

Nega

Glavni cilj negovalnih ukrepov je vzgoja mešanih sestojev, ohranitev negovanosti sestojev, ohranitev kakovosti in dvig deleža bukve.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju z jakostjo, ki jo zahtevajo sestojne razmere. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z večjo jakostjo kot druge. Redčenja je potrebno izvesti na površini 312 ha s povprečno jakostjo 22 % od LZ. Brez ukrepanja na 7 ha. Premenilno redčiti drogovnjake na površini 6 ha.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljakih. V starejših debeljakih najboljše kakovosti naj se akumulira volumenski prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini približno 420 ha s povprečno jakostjo 16 % od LZ. V negovanih debeljakih se 10 do 20 let pred uvajanjem v obnovo priporoča akumulacija prirastka brez izvajanja redčenja. Takšnih sestojev je 63 ha.

Na 93 ha površine nega raznomerne gozda s poudarkom na povečanju lesne zaloge z jakostjo sečnje 19 % od LZ. Na 17 ha površine nega raznomerne gozda z vzdrževanjem strukture. Na 47 ha površine nega raznomerne gozda s poudarkom na pomlajevanju. Na 7 ha površine brez ukrepanja.

Obnova

V obnovo je potrebno uvesti 115 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake slabe kakovosti in s slabimi sestojnimi zasnovami, med njimi pa najprej takšne z rahlim sestojnim sklepom in prisotnim podmladkom. Nato naj se obnovo usmeri v sestoji, ki so dosegli ali presegle končno lesno zalogo.

Na površini 68 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 26 % od LZ. Na površini 167 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti pospešeno nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 57 % od LZ. 98 ha pa je takšnih sestojev v obnovi, kjer je potrebno s končnim posekom obnovo zaključiti.

Varstvo

Žarišča gradacij smrekovih podlubnikov je nujno pravočasno in strokovno sanirati. Ob sečnji smreke naj se izvaja popoln gozdni red.

Ukrepi

Preglednica 86/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	9,1	90,9	100,0
- ciljno (%)	10	90	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	26,8	266,5	293,3
- ciljna (m ³ /ha)	31	279	310
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,87	6,69	7,56
Možni posek (m ³ /ha)	5,6	72,3	77,9
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,56	7,23	7,79
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	20,9	27,1	26,6
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	64,4	108,2	103,1
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 87/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	5.215	2.889	0	8.104	20,9	64,4
	%	64,4	35,6	0,0	100,0		
Listavci	m ³	43.197	61.264	0	104.461	27,1	108,2
	%	41,4	58,6	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	48.412	64.153	0	112.565	26,6	103,1
	%	43,0	57,0	0,0	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 7,79 m³/ha ali 103,1 % prirastka. Največ sečnje je predvidene iz pomladitvenega poseka.

Preglednica 88/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	26,42	26,42
Obžetev	ha	10,36	10,70
Nega mladja	ha	36,64	36,64
Nega gošče	ha	99,22	99,22
Nega letvenjaka	ha	24,65	24,65
Nega drogovnjaka	ha	85,31	85,31
Varstvo pred divjadjo	dni	20	20

Intenzivnost gojitvenih del je 0,84 dnine/ha, kar je malo pod povprečjem za enoto. Največ je načrtovane nege gošče in nege drogovnjaka.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 1600 – Gorska bukovja

Površina gozdov v razredu je 409,26 ha, kar predstavlja 7,6 % gozdov v enoti.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti v okolici jam.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija na karbonatni podlagi. Nadalje so tu pomembno prisotne še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcija varovanja kulturne dediščine in funkcija varovanja naravnih vrednot.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 89/D-GZ: Rastiščni tipi

Šifra	Rastiščni tipi	Površina v ha	Delež v %
711	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11,92	2,9
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	28,55	7,0
631	Preddinarsko gorsko bukovje	248,36	60,7
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	55,72	13,6
641	Dinarsko jelovo bukovje	51,69	12,6
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	10,51	2,6
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo čnogabrovje	2,51	0,6
Skupaj RGR		409,26	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Po sestojnemu tipu prevladujejo bukovi gozdovi (58 %), drugi pretežno listnati gozdovi (23 %), gozdovi bukve in jelke (13 %), drugi pretežno iglasti gozdovi (3 %), drugi gozdovi listavcev in iglavcev (3 %) ter jelovi gozdovi manj kot 1 %.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga razreda je za 11,1 % večja od povprečne lesne zaloge enote, prirastek pa manjši za 15,4 %. Največ lesne zaloge (34,7 %) se nahaja v petem debelinskem razredu.

Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga								Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj				
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež	m ³ /ha	Delež	
Iglavci	3,0	2,5	12,7	32,5	49,3	62,3	19,6	2,06	28,7	
Listavci	5,0	16,0	21,8	26,1	31,1	256,2	80,4	5,13	71,3	
Skupaj	4,6	13,3	20,0	27,4	34,7	318,5	100,0	7,19	100,0	

Razmerje drevesnih vrst

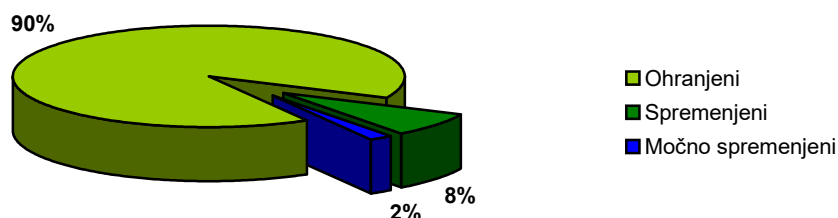
Preglednica 91/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	5,0	57,3	0,0	0,0	0,0	188,3	4,8	50,1	13,0	0,0
	Delež	1,6	18,0	0,0	0,0	0,0	59,1	1,5	15,7	4,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	7,2	25,7	0,5	0,0	0,0	246,1	2,8	28,7	7,0	0,5
	Delež	2,3	8,1	0,2	0,0	0,0	77,2	0,9	9,0	2,2	0,1

V razredu prevladuje bukev, sledijo jelka, plemeniti listavci (med njimi gorski javor 64,7 %, veliki jesen 25,6 % in lipa 6,7 %), trdi listavci, smreka in hrast.

V podmladku močno prevladuje bukev (75 %), sledijo jelka (18 %) in plemeniti listavci (7 %).

Ohranjenost gozdov

Grafikon 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje ohranjenosti gozdov je dobro, saj spada 90 % gozdov razreda v kategorijo ohranjenih gozdov. Spremenjenih gozdov je 8 % in močno spremenjenih 2 %.

Ugotovili smo 21,7 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda, kar je najmanj med vsemi rastiščnogojitvenimi razredi. Največ odstopanja prispevajo premajhen delež bukve (69,1 %) ter prevelika deleža jelka (20,6 %) in plemenitih listavcev (9,4 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo manj kot 1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 92/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	5,44	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,0	46,0	0,0	54,0	7,5	38,5	0,0
Drogovnjak	15,51	32,3	51,2	16,5	0,0	19,8	63,7	16,5	0,0	12,5	64,5	23,0	0,0
Debeljak	161,75	-	-	-	-	18,2	81,8	0,0	0,0	20,2	79,8	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	77,51	-	-	-	-	17,8	80,1	2,1	0,0	0,0	0,0	55,4	44,6
Skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji	149,05	-	-	-	-	0,8	57,6	41,6	0,0	19,5	67,1	13,4	0,0
Skupaj	409,26												

Vsa mladovija imajo bogate zasnove. Zasnove drogovnjakov so pretežno dobre, v slabi tretjini sestojev tudi bogate.

V vseh razvojnih fazah prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji, najslabša je negovanost mladovij.

Sklep v mladovjih je pretežno tesen in rahel. V drogovnjakih in debeljkih prevladujejo normalni sklepi. Prav vsi debeljaki so še vedno sklenjeni.

Kakovost drevja

V skupni oceni prevladujejo drevesa z dobro in odlično kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo je pri iglavcih skoraj 60 % in pri listavcih 27 %.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 6,2 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (5,2 %) predstavljajo poškodbe na deblu in koreničniku, poškodb na vejah je pri 0,8 % dreves in poškodb zaradi osutosti pri 0,2 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovani posek je bil po evidencah realiziran 85,0 %. Največ je bilo pomladitvenega poseka (70,9 %) in redčenj (23,9 %).

Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	8,54	2,90	34,0
Sadnja	ha	2,14	0,00	-
Obžetev	ha	6,42	2,90	45,2
Nega mladja	ha	4,06	1,36	33,5
Nega gošče	ha	1,70	2,10	123,5
Nega letvenjaka	ha	0,00	5,37	0,0
Nega drogovnjaka	ha	2,37	0,00	-
Biomeliorativna dela	Dni	0	5	-

Vsa gojitvena dela so bila pri skromno realizirana, razen pri negi gošče, kjer so bila izvedena nad načrtovanimi.

Za biomeliorativna dela je bilo porabljenih 5 dnin.

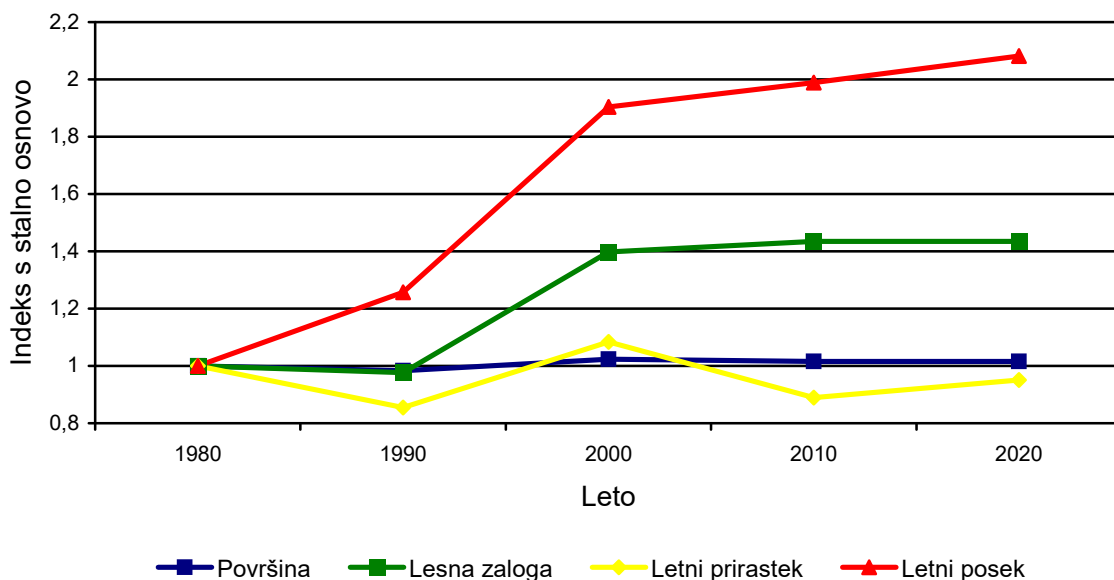
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 94/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	402,87	48,6	173,4	222,0	1,74	5,82	7,56
<i>Verižni indeks</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1990	396,25	46,8	170,1	216,9	1,52	4,94	6,46
<i>Verižni indeks</i>	98,4	96,3	98,1	97,7	87,4	84,9	85,4
2000	412,44	57,3	252,9	310,2	1,82	6,37	8,19
<i>Verižni indeks</i>	104,1	122,4	148,7	143,0	119,7	128,9	126,8
2010	409,35	66,3	252,1	318,4	1,95	4,77	6,72
<i>Verižni indeks</i>	99,3	115,7	99,7	102,6	107,1	74,9	82,1
2020	409,26	62,3	256,2	318,5	2,06	5,13	7,19
<i>Verižni indeks</i>	100,0	94,0	101,6	100,0	105,6	107,5	107,0

Načrtovani letni posek (m ³ /ha)		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,71	2,83	3,54
100,0	100,0	100,0
0,82	3,63	4,45
115,5	128,3	125,7
0,69	6,05	6,74
84,1	166,7	151,5
1,14	5,90	7,04
165,2	97,5	7,04
0,86	6,51	7,37
75,4	110,3	104,7

Grafikon 21: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo rast možnega poseka ter močno nihanje letnega prirastka. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 43 %, prirastek zmanjšal za 5 % in načrtovan posek povečal za 108 %.

Drevesna sestava

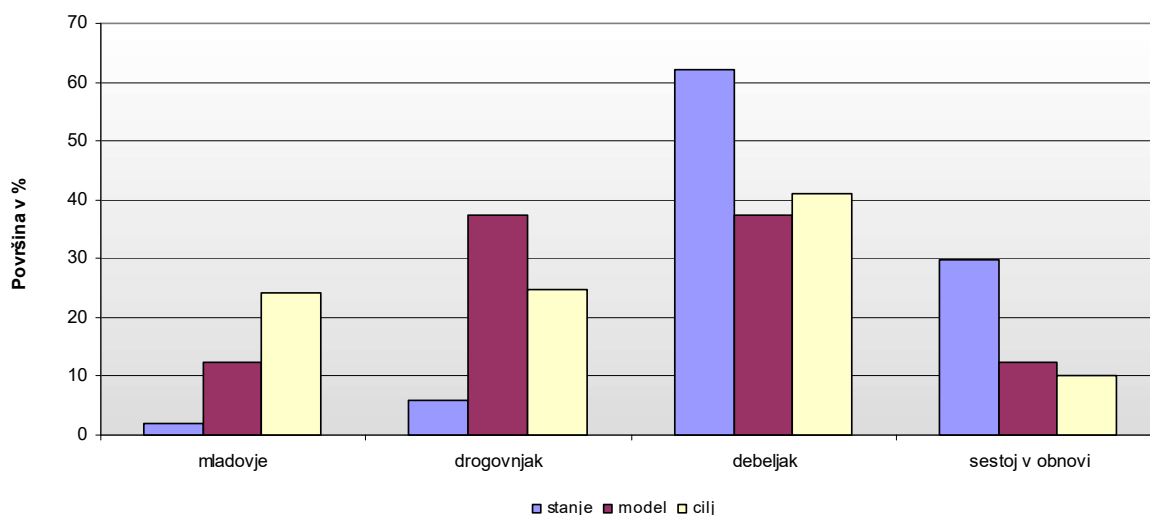
V primerjavi s preteklim desetletjem se je delež iglavcev zmanjšal za 1,2 odstotne točke, od tega največ delež smreke. Pri listavcih se je največ povečal delež bukve (4,9 odstotne točke) in delež trdih listavcev (2,7 odstotne točke). Deleži ostalih drevesnih vrst so se zmanjšali ali pa so ostali nespremenjeni.

Razvojne faze

Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

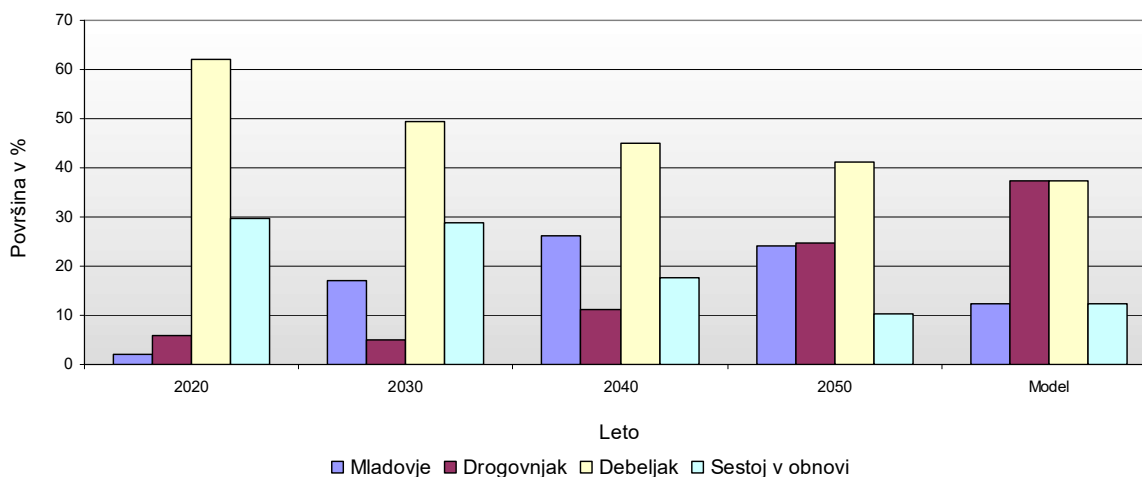
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	5,44	1,3	2,1	15	12,50	32,53	-10
Drogovnjak	15,51	3,8	5,9	45	37,50	97,58	-32
Debeljak	161,75	39,5	62,2	45	37,50	97,58	25
Sestoj v obnovi	77,51	19,0	29,8	15	12,50	32,53	17
Skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji	149,05	36,4	-	-	-	-	-
Skupaj	409,26	100,0	100,0	120	100,0	260,21	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2011 – 2020.

Grafikon 22: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz odstopa od modela. Preveč imamo debeljakov in sestojev v obnovi ter premalo mladovij in drogovnjakov.

Grafikon 23: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Razmerje razvojnih faz želimo postopno približati modelnemu stanju. Ob upoštevanju predpisanih smernic se bo čez trideset let delež drogovnjakov povečal, a bo še vedno ostal pod modelnim stanjem. Delež debeljakov se bo postopoma zniževal in tako približal modelnemu stanju. Že v naslednjem desetletju bo delež mladovij presegel modelno stanje in bo ostal nad modelnim stanjem tudi čez 30 let. Delež sestojev v obnovi se bo znižal in bo čez 30 let celo padel pod modelno stanje.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- prevelik delež sestojev v obnovi in debeljakov ter premalo mladovij in drogovnjakov,
- slabo pomlajevanje hrasta,
- relativno visok delež bukve in jelke v sestojni lesni zalogi,
- bogate sestojne zasnove v mladovjih ter pomanjkljiva negovanost v vseh razvojnih fazah,
- odlično pomlajevanje bukve.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem s težnjo k veliko površinski enodobni sestojni zgradbi.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 2 %, jelka 17 %, bukev 62 %, hrast 1 %, plemeniti listavci 15 % in trdi listavci 3 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 24 %, drogovnjaki 25 %, debeljaki 41 % in sestoji v obnovi 10 %.

Ciljna lesna zaloga: 320 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 316 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 560 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 120 let in pomladitvena doba je od 15 do 20 let.

Nega

Glavni cilj negovalnih ukrepov je vzgoja mešanih sestojev, ohranitev negovanosti sestojev, ohranitev kakovosti in dvig deleža bukve.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju z jakostjo, ki jo zahtevajo sestojne razmere. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z večjo jakostjo kot druge. Redčenja je potrebno izvesti na površini 12 ha. Brez ukrepanja na 4 ha.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljakih. V starejših debeljakih najboljše kakovosti naj se akumulira volumenski prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini približno 104 ha.

V negovanih debeljakih se 10 do 20 let pred uvajanjem v obnovo priporoča akumulacija prirastka brez izvajanja redčenj. Takšnih sestojev je 20 ha.

Na 7 ha površine nega raznomerne gozda s poudarkom na povečanju lesne zaloge. Na 44 ha površine nega raznomerne gozda z vzdrževanjem strukture. Na 98 ha površine brez ukrepanja.

Obnova

V obnovo je potrebno uvesti 39 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake slabe kakovosti in s slabimi sestojnimi zasnovami, med njimi pa najprej takšne z rahlim sestojnim sklepom in prisotnim podmladkom. Nato naj se obnovo usmeri v sestoje, ki so dosegli ali presegli končno lesno zalogo.

Na površini 7 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti zadržano nadaljevanje obnove. Na površini 40 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti pospešeno nadaljevanje obnove. 29 ha pa je takšnih sestojev v obnovi, kjer je potrebno s končnim posekom obnovo zaključiti.

Varstvo

Žarišča gradacij smrekovih podlubnikov je nujno pravočasno in strokovno sanirati. Ob sečnji smreke naj se izvaja popoln gozdni red.

Ukrepi

Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	19,6	80,4	100,0
- ciljno (%)	19	81	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	62,3	256,2	318,5
- ciljna (m ³ /ha)	61	259	320
Letni prirastek (m ³ /ha)	2,06	5,13	7,19
Možni posek (m ³ /ha)	8,6	65,1	73,7
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,86	6,51	7,37
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	13,9	25,4	23,2
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	41,9	126,9	102,6
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	2.659	873	0	3.532	13,9	41,9
	%	75,3	24,7	0,0	100,0		
Listavci	m ³	9.290	17.357	0	26.647	25,4	126,9
	%	37,9	64,1	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	11.949	18.230	0	30.179	23,2	102,6
	%	39,6	60,4	0,0	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 7,37 m³/ha ali 102,6 % prirastka. Največ sečnje je predvidene iz pomladitvenega poseka.

Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Nega mladja	ha	9,18	9,18
Nega gošče	ha	28,87	28,87
Nega letvenjaka	ha	6,33	6,33
Nega drogovnjaka	ha	1,53	1,53

Intenzivnost gojitvenih del je 0,63 dnine/ha, kar je pod povprečjem za enoto.

10 LITERATURA

- Accetto, M. 2001. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji. Interno gradivo za študente, BF, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 64 str.
- Bončina, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 359 s.
- Bončina, A., Kadunc, A., Poljanec, A., Dakskobler, I., Prostorski prikaz produkcijske sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji, *Gozdarski vestnik* 72 (2014) 4, s. 183 – 197, Ljubljana.
- Gašperšič, F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Ljubljana, BF Oddelek za gozdarstvo, 403 s.
- Košir, Ž., 2010. Lastnosti gozdnih združb kot osnova za gospodarjenje po meri narave, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarska založba, 288 s.
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, *Gozdarski vestnik* 70 (2012) 4, s. 195 – 214, Ljubljana.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Črnomelj 2020 – 2029; november 2019; Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, območna enota Novo mesto.
- Perko, D., Orožen Adamič, M., 1998. Slovenija: pokrajina in ljudje, Mladinska knjiga, 735 s.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10.
- Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16.
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov GGE, 2012. Neobjavljeno strokovno gradivo Zavoda za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Smernice varstva kulturne dediščine za gozdnogospodarski načrt GGE Črnomelj za obdobje 2020 do 2029; oktober 2019; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.
- Urbančič, M., Simončič, P., Prus, T., Kutnar, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Zveza gozdarskih društev Slovenije, *Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije*, 100 str.
- Veselič, Ž., in sod., 2000. Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po OGR, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Veselič, Ž., Kutnar, L., Dakskobler, I., 2010. Členitev gozdov Slovenije po gozdnih združbah oziroma njihovih skupinah za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

11 NAČRT SO IZDELALI

Opise sestojev in odsekov so opravili: Robert Kruh, univ. dipl. inž. gozd. (1.455 ha), Roman Šimic, univ. dipl. inž. gozd. (830 ha), Robi Saje, univ. dipl. inž. gozd. (595 ha), Ignacij Strmec, univ. dipl. inž. gozd. (1.050 ha), Stanko Križan, dipl. inž. gozd. (451 ha), Gregor Žunič, mag. inž. gozd. (173 ha), Klemen Jančan, mag. inž. gozd. (124 ha), in 678 ha s pomočjo gojitvenih načrtov.

Digitalizacijo sestojev je opravila Milena Vukojević, gozd. tehnik.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah sta vodila Sašo Vilić, inž. gozd., in Milena Vukojević.

Opisne podatke je v računalnik vnesla Irena Matkovič, ekonomski tehnik.

Tekst je napisal: Robert Kruh, razen poglavji, ki so jih prispevali:

mag. Andrej Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.: Ekonomska presoja, Posegi v gozd in gozdni prostor, Stanje in razvoj gozdnih površin ter Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Marjan Kumelj, univ. dipl. inž. gozd.: Živalski svet, Lovstvo, Objedenost gozdnega mladja in Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.

Podpisniki

Odgovoren za izdelavo načrta:

Robert Kruh

Vodja odseka za načrtovanje razvoja
gozdov:

mag. Andrej Kotnik

Vodja OE Novo mesto:

Anton Turk

Direktor:

Damjan Oražem

Novo mesto, 24. 4. 2020

12 PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

12.1 Priloga 1: Tabelarni pregledi za GGE, RGR in lastništva

12.1.1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.817,04	483,66	55,26	5.355,96
Delež (%)	90,0	9,0	1,0	100,0

Preglednica/F2: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij

OPIS	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	E3S3	SKUPAJ
P0	10,96	1,23	0,00	0,00	5,17	48,18	0,00	0,00	28,19	93,73
P1	259,85	132,26	0,00	38,06	234,38	4.691,41	0,00	0,00	0,00	5.355,96
P2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	259,85	132,26	0,00	38,06	234,38	4.691,41	0,00	0,00	0,00	5.355,96

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorija gozdov	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
			Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
									Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	01000-hrastova gabrovja	3.204,91	123,4	155,0	278,3	3,97	5,01	8,98	21,3	20,7	21,0	65,0
	01200-jelovja s praprotni	297,07	193,3	107,8	301,0	6,98	2,77	9,75	24,4	21,2	23,2	71,7
	01500-podgorska bukovja	1.444,72	26,8	266,5	293,2	0,87	6,69	7,56	21,0	27,1	26,6	103,1
	01600-gorska bukovja	409,26	62,3	256,2	318,5	2,06	5,13	7,19	13,9	25,4	23,2	102,6
	Skupaj	5.355,96	96,5	190,2	286,7	3,16	5,35	8,50	21,3	23,6	22,8	77,0
Skupaj vsi gozdovi		5.355,96	96,5	190,2	286,7	3,15	5,35	8,50	21,3	23,6	22,8	77,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek							Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E (%)	Srednji premer (cm)
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	66,98	1,3	-	-	-	-	-	-	0,0	-	0	
Drogovnjak	682,05	12,7	4,24	0,6	13,0	39,2	28,1	19,7	247,9	10,8	20	
Debeljak	2.526,12	47,1	149,37	5,9	32,8	38,5	24,5	4,2	382,9	5,8	24	
Sestoj v obnovi	875,52	16,3	430,36	49,2	52,7	39,5	7,8	0,0	232,0	12,4	24	
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	72,43	1,4	23,67	32,7	71,4	24,1	4,3	0,2	313,6	37,7	22	
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	1.113,87	20,8	213,71	19,2	53,6	41,8	4,1	0,5	299,9	28	23	
Pionirski gozd z grmišči	18,99	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	5.355,96	100,0	821,35	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0	300,1	5,2	22	

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	66,98	37,2	40,9	21,1	0,8	0,5	60,1	39,4	0,0	72,1	22,6	4,6	0,7
Drogovnjak	682,05	11,2	62,0	25,6	1,2	1,7	68,2	30,0	0,1	28,8	61,3	9,3	0,6
Debeljak	2.526,12	-	-	-	-	6,3	81,9	11,8	0,0	5,5	72,6	21,2	0,7
Sestoj v obnovi	875,52	-	-	-	-	12,0	79,3	8,7	0,0	0,0	2,0	40,8	57,2
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	72,43	-	-	-	-	0,0	61,3	38,7	0,0	0,0	86,9	9,0	4,1
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	1.113,87	-	-	-	-	2,5	80,6	16,9	0,0	6,5	46,6	38,0	8,9
Pionirski gozd z grmišči	18,99	0,0	0,0	39,4	60,6	-	-	-	-	16,5	50,6	31,0	1,9
Skupaj	5.355,96												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,2	14,5	21,5	26,7	29,1	22,5	64,6
Jelka	6,2	10,2	17,9	29,8	35,9	5,5	15,8
Bor	7,8	14,4	21,5	27,5	28,8	4,8	13,7
Macesen	10,8	18,2	24,3	24,0	22,7	0,0	0,1
Ostali iglavci	11,5	18,5	22,8	24,2	23,0	0,8	2,3
Bukev	7,8	15,7	19,1	27,0	30,4	17,6	50,4
Hrast	10,0	19,2	22,1	25,5	23,2	25,6	73,3
Plemeniti listavci	9,4	18,1	20,8	25,0	26,7	6,6	18,9
Trdi listavci	11,1	20,5	22,2	23,4	22,8	16,0	46,0
Mehki listavci	14,3	25,3	23,9	18,1	18,4	0,6	1,7
Iglavci	7,9	13,9	21,0	27,2	30,0	33,7	96,5
Listavci	9,7	18,5	21,2	25,3	25,3	66,3	190,2
Skupaj	9,1	17,0	21,1	25,9	26,9	100,0	286,7

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,63	0,69	0,75	0,71	0,38	37,1	3,16
Listavci	1,35	1,55	1,17	0,92	0,35	62,9	5,34
Skupaj	1,98	2,24	1,92	1,63	0,73	100,0	8,51

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	110.007	21,3											
Listavci	240.623	23,6											
Skupaj	350.630	22,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	75,50	75,50											
Sadnja		0,61	0,61											
Obžetev	ha	132,40	276,72											
Nega mladja	ha	175,16	179,14											
Nega gošče	ha	266,61	266,61											
Nega letvenjaka	ha	95,19	95,19											
Nega drogovnjaka	ha	145,03	145,03											
Varstvo pred divjadjo	dni	80	80											
Varstvo pred žuželkami	dni	160	160											

12.1.2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred 1000: Hrastova gabrovja****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.890,27	283,81	30,83	3.204,91
Delež (%)	90,1	8,9	1,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,2	14,5	21,4	26,5	29,4	33,4	92,8
Jelka	7,9	14,1	21,2	26,6	30,2	2,7	7,6
Bor	8,3	14,6	21,6	26,3	29,2	6,8	18,9
Ostali iglavci	10,8	18,2	24,3	24,0	22,7	0,1	0,2
Bukev	11,6	18,5	22,8	24,3	22,8	1,4	3,8
Hrast	10,4	20,0	23,0	25,1	21,5	1,3	3,7
Trdi listavci	10,1	19,8	22,6	25,3	22,2	33,7	93,9
Plemeniti listavci	10,1	20,9	23,0	23,8	22,2	3,8	10,5
Mehki listavci	11,1	21,1	23,3	23,7	20,8	15,9	44,3
Iglavci	14,3	25,5	24,1	17,9	18,2	0,9	2,6
Listavci	8,3	14,6	21,5	26,4	29,2	44,3	123,4
Skupaj	10,5	20,3	22,9	24,6	21,7	55,7	155,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,80	0,90	0,94	0,84	0,49	44,2	3,97
Listavci	1,34	1,55	1,13	0,77	0,22	55,8	5,01
Skupaj	2,14	2,45	2,07	1,61	0,71	100,0	8,98

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.116,38	34,8	1.894,96	59,1	161,99	5,1	31,58	1,0	3.204,91	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.116,38	34,8	1.894,96	59,1	161,99	5,1	31,58	1,0	3.204,91	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje (število/ha)			Ležeče drevje (število/ha)			Skupaj (število/ha)			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,9	6,2	12,1	13,2	17,6	30,8	19,1	23,8	42,9	17,2
30 - 49 cm	1,4	1,0	2,4	1,2	0,9	2,1	2,6	1,9	4,5	8,4
50 in več cm	0,6	0,1	0,7	0,1	0,1	0,2	0,7	0,2	0,9	2,7
Skupaj	7,9	7,3	15,2	14,5	18,6	33,1	22,4	25,9	48,3	28,3

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	35,59	1,1	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	337,14	10,5	2,32	0,7	23,7	33,2	16,8	26,3
Debeljak	1.577,67	49,2	82,15	5,2	35,4	39,0	19,3	6,3
Sestoj v obnovi	383,67	12,0	195,60	51,0	53,7	31,3	15,0	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	29,62	0,9	3,98	13,4	2,3	79,1	17,1	1,5
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	825,68	25,8	164,89	20,0	54,7	42,1	2,6	0,6
Pionirski gozd z grmišči	15,54	0,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.204,91	100,0	448,94	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	185,03	48,82	7,01	0,30	3,07	19,70	46,04	29,27	106,95	2,75
Delež od pov. gozda (%)	5,8	1,5	0,2	0,0	0,1	0,6	1,5	0,9	3,4	0,1
Delež od podmladka (%)	41,2	10,9	1,6	0,1	0,7	4,4	10,3	6,5	23,8	0,6

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	616	3,4	49,1	40,7	6,5	0,3
Jelka	41	0,0	36,6	48,8	14,6	0,0
Bor	140	7,9	47,8	35,0	8,6	0,7
Macesen	6	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Drugi iglavci	9	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	24	8,3	29,2	29,2	20,8	12,5
Hrast	724	14,0	39,9	34,7	9,5	1,9
Plemeniti listavci	87	5,7	17,2	54,2	17,2	5,7
Trdi listavci	153	0,0	6,5	28,1	36,0	29,4
Mehki listavci	27	0,0	7,4	33,3	59,3	0,0
Skupaj iglavci	812	4,3	48,1	40,1	7,1	0,4
Skupaj listavci	1.015	10,6	31,8	35,2	15,8	6,6
Skupaj	1.827	7,8	39,1	37,4	11,9	3,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,4
Veje	0,7
Osutost	0,4
Skupaj	3,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	61.813	56.183	90,9	21,6
Listavci	77.633	56.902	73,3	21,9
Skupaj	139.446	113.085	81,1	43,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	36,4	15,6	13,3
Jelka	0,8	4,2	1,2
Bor	12,4	23,0	19,3
Macesen	0,1	12,7	12,7
Ostali iglavci	0,0	0,2	0,2
Bukev	0,8	7,0	0,4
Hrast	21,2	9,4	7,0
Plemeniti listavci	2,9	9,1	3,2
Trdi listavci	21,5	16,9	10,5
Mehki listavci	4,0	34,5	32,6
Skupaj iglavci	49,7	31,9	24,2
Skupaj listavci	50,3	12,4	6,1
Skupaj	100,0	13,9	8,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	5,2	9,0	13,8	15,9	25,5	15,9	17,7
Listavci	15,0	16,5	12,7	7,6	12,0	12,4	17,9
Skupaj	12,0	13,8	13,1	11,4	19,6	13,9	35,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2000	%	38,4	3,3	6,4	0,1	1,7	1,0	34,2	1,4	12,6	0,9
2010	%	32,5	2,6	7,5	0,1	0,8	1,6	31,0	4,3	18,0	1,6
2020	%	33,4	2,7	6,8	0,1	1,4	1,3	33,7	3,8	15,9	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	84.389	21,3											
Listavci	102.743	20,7											
Skupaj	187.132	21,0											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	36,67	36,67											
Sadnja	ha	0,61	0,61											
Obžetev	ha	119,10	254,77											
Nega mladja	ha	125,25	128,93											
Nega gošče	ha	120,98	120,98											
Nega letvenjaka	ha	60,15	60,15											
Nega drogovnjaka	ha	57,28	57,28											
Varstvo pred divjadjo	dni	60	60											
Varstvo pred žuželkami	dni	100	100											

Rastiščnogojitveni razred 1200: Jelovja s praprotni**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	291,75	3,05	2,27	297,07
Delež (%)	98,2	1,0	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,1	13,8	20,0	27,1	31,0	33,3	100,0
Jelka	7,6	13,8	19,9	27,5	31,2	28,6	86,1
Bor	6,8	14,1	20,0	28,1	31,0	2,4	7,1
Bukev	10,6	17,7	22,8	28,1	20,8	0,3	0,9
Hrast	9,4	17,8	22,4	28,0	22,4	23,2	70,0
Plemeniti listavci	9,2	17,8	22,1	27,9	23,0	2,2	6,7
Trdi listavci	9,8	18,6	23,2	27,2	21,2	9,9	29,9
Mehki listavci	5,0	19,6	25,0	28,6	21,8	0,1	0,3
Iglavci	7,8	13,8	19,9	27,3	31,2	64,2	193,3
Listavci	9,5	18,0	22,6	27,8	22,1	35,8	107,8
Skupaj	8,4	15,3	20,9	27,5	27,9	100,0	301,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,50	1,65	1,61	1,48	0,74	71,6	6,98
Listavci	0,65	0,70	0,56	0,54	0,32	28,4	2,77
Skupaj	2,15	2,35	2,17	2,02	1,06	100,0	9,75

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	86,13	29,0	210,94	71,0	0,00	0,0	0,00	0,0	297,07	100,0
Skupaj vsi gozdovi	86,13	29,0	210,94	71,0	0,00	0,0	0,00	0,0	297,07	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,8	2,8	7,6	29,7	7,6	37,3	34,5	10,4	44,9	18,4
30 - 49 cm	2,8	0,0	2,8	0,0	0,7	0,7	2,8	0,7	3,5	6,6
50 in več cm	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7	2,6
Skupaj	7,6	3,5	11,1	29,7	8,3	38,0	37,3	11,8	49,1	27,6

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,84	1,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	5,36	1,8	0,89	16,6	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	188,63	63,5	19,37	10,3	0,7	75,9	22,8	0,6
Sestoj v obnovi	81,19	27,3	39,03	48,1	1,0	97,3	1,7	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	18,05	6,1	4,83	26,8	40,4	52,8	6,8	0,0
Skupaj	297,07	100,0	64,12	21,6	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	14,27	33,99	0,25	0,00	0,52	4,84	3,69	6,56	0,00
Delež od pov. gozda (%)	4,87	11,59	0,09	0,00	0,18	1,65	1,26	2,24	0,00
Delež od podmladka (%)	22,3	53,0	0,4	0,0	0,8	7,5	5,8	10,2	0,0

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	48	8,3	56,3	25,0	10,4	0,0
Jelka	56	7,1	67,9	21,4	3,6	0,0
Bor	6	0,0	83,3	16,7	0,0	0,0
Bukev	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Hrast	41	7,3	41,5	36,6	12,2	2,4
Plemeniti listavci	4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Trdi listavci	5	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0
Skupaj iglavci	110	7,3	63,6	22,7	6,4	0,0
Skupaj listavci	52	5,8	32,7	36,5	17,3	7,7
Skupaj	162	6,8	53,6	27,2	9,9	2,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	0,2
Osutost	0,0
Skupaj	2,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	11.300	9.613	85,1	3,7
Listavci	5.457	4.607	84,4	1,8
Skupaj	16.757	14.220	84,9	5,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	52,3	28,4	2,4
Jelka	13,0	7,6	2,4
Bor	2,3	16,2	0,5
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,6	0,0
Hrast	13,6	10,8	0,6
Plemeniti listavci	0,4	2,5	0,1
Trdi listavci	18,2	26,5	1,1
Mehki listavci	0,2	30,5	0,2
Skupaj iglavci	67,6	27,0	3,0
Skupaj listavci	32,4	15,0	0,5
Skupaj	100,0	17,1	1,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	1,4	4,0	9,1	12,2	51,2	18,3	33,0
Listavci	25,1	24,1	10,4	7,4	19,6	15,0	15,8
Skupaj	13,2	12,3	9,6	10,6	42,3	17,1	48,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2000	48,3	25,1	3,0	0,0	0,0	0,1	16,7	0,3	6,5	0,0
2010	31,5	29,3	2,4	0,0	0,0	0,6	21,5	2,9	11,7	0,1
2020	33,3	28,6	2,4	0,0	0,0	0,3	23,2	2,2	9,9	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	13.982	24,4											
Listavci	6.772	21,2											
Skupaj	20.754	23,2											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	12,41	12,41											
Obžetev	ha	2,94	11,25											
Nega mladja	ha	4,09	4,09											
Nega gošče	ha	17,54	17,54											
Nega letvenjaka	ha	4,06	4,06											
Nega drogovnjaka	ha	0,91	0,91											
Varstvo pred žuželkami	dni	60	60											

Rastiščnogojitveni razred 1500: Podgorska bukovja**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.268,55	159,22	16,95	1.444,72
Delež (%)	87,8	11,0	1,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	9,1	17,7	26,9	29,0	17,3	4,0	11,6
Jelka	6,7	10,0	17,9	36,3	29,1	2,7	7,9
Bor	4,6	13,3	21,5	34,0	26,6	2,5	7,3
Ostali iglavci	0,0	3,4	3,4	3,4	89,8	0,0	0,0
Bukev	9,2	15,5	17,9	27,3	30,1	42,5	125,0
Hrast	10,0	17,0	19,5	25,7	27,8	16,3	47,8
Plemeniti listavci	10,7	17,4	18,7	25,2	28,0	10,6	31,1
Trdi listavci	11,1	19,6	20,2	22,8	26,3	21,3	62,3
Mehki listavci	17,0	22,2	19,4	19,1	22,3	0,1	0,3
Iglavci	7,1	14,2	22,8	32,5	23,4	9,1	26,8
Listavci	10,0	17,0	18,8	25,7	28,5	90,9	266,5
Skupaj	9,7	16,7	19,2	26,3	28,1	100,0	293,3

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,17	0,20	0,22	0,22	0,06	11,5	0,87
Listavci	1,69	1,78	1,35	1,27	0,59	88,5	6,69
Skupaj	1,86	1,98	1,57	1,49	0,65	100,0	7,56

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.359,40	94,1	85,32	5,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.444,72	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.359,40	94,1	85,32	5,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.444,72	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,5	17,6	19,1	4,4	34,8	39,2	5,9	52,4	58,3	23,7
30 - 49 cm	0,1	2,5	2,6	0,3	2,5	2,8	0,4	5,0	5,4	10,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	1,0
Skupaj	1,6	20,1	21,7	4,7	37,6	42,3	6,3	57,7	64,0	35,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova v %			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	22,11	1,5	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	324,04	22,4	1,03	0,3	0,0	0,0	77,7	22,3
Debeljak	598,07	41,5	41,15	6,9	32,6	26,1	38,9	2,4
Sestoj v obnovi	333,15	23,1	155,77	46,8	53,9	43,8	2,3	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	24,76	1,7	14,86	60,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	139,14	9,6	16,95	12,2	67,5	6,0	26,5	0,0
Pionirski gozd z grmišči	3,45	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.444,72	100,0	229,76	15,9	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	3,28	26,85	0,05	0,00	0,00	142,90	8,80	30,77	17,08	0,03
Delež od pov. gozda (%)	0,23	1,89	0,00	0,00	0,00	10,04	0,62	2,16	1,20	0,00
Delež od podmladka (%)	1,4	11,7	0,0	0,0	0,0	62,2	3,8	13,4	7,4	0,0

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	36	11,1	36,1	50,0	2,8	0,0
Jelka	17	0,0	35,3	64,7	0,0	0,0
Bor	38	2,6	31,6	63,2	2,6	0,0
Bukev	335	14,6	37,0	36,1	9,6	2,7
Hrast	189	6,3	31,2	37,6	19,6	5,3
Pl. lst.	123	19,5	39,0	30,1	9,8	1,6
Dr. tr. lst.	114	1,8	5,3	22,8	36,8	33,3
Meh. lst.	4	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	91	5,5	34,1	58,2	2,2	0,0
Skupaj listavci	765	11,4	31,0	33,3	16,6	7,7
Skupaj	856	10,7	31,3	36,0	15,1	6,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,1
Veje	2,1
Osutost	0,5
Skupaj	4,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.652	3.334	59,0	1,3
Listavci	69.647	49.544	71,1	19,0
Skupaj	75.299	52.878	70,2	20,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	2,3	8,8	0,4
Jelka	1,4	8,4	1,0
Bor	2,5	14,1	1,8
Macesen	0,0	0,0	0,3
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	45,9	15,6	10,2
Hrast	11,5	10,1	1,8
Plemeniti listavci	7,4	9,7	4,0
Trdi listavci	28,1	19,2	6,4
Mehki listavci	0,8	64,3	3,1
Skupaj iglavci	6,3	161,8	11,3
Skupaj listavci	93,7	14,8	5,4
Skupaj	100,0	14,4	3,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	11,7	12,9	6,0	6,4	24,2	10,2	2,3
Listavci	19,7	19,4	16,0	11,2	11,2	14,8	33,9
Skupaj	19,3	19,0	14,8	10,7	12,2	14,4	36,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2000	3,3	3,5	2,6	0,0	0,0	38,1	19,5	9,6	23,1	0,3
2010	4,0	2,5	2,6	0,0	0,0	42,3	17,0	11,2	20,3	0,1
2020	4,0	2,7	2,5	0,0	0,0	42,5	16,3	10,6	21,3	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	8.104	21,0											
Listavci	104.461	27,1											
Skupaj	112.565	26,6											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	26,42	26,42											
Obžetev	ha	10,36	10,70											
Nega mladja	ha	36,64	36,94											
Nega gošče	ha	99,22	99,22											
Nega letvenjaka	ha	24,65	24,65											
Nega drogovnjaka	dni	85,31	85,31											
Varstvo pred divjadjo	dni	20	20											

Rastiščnogojitveni razred 1600: Gorska bukovja**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	366,47	37,58	5,21	409,26
Delež (%)	89,5	9,2	1,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,5	3,0	16,6	31,8	44,1	1,6	5,0
Jelka	2,9	2,5	12,3	32,5	49,8	18,0	57,3
Bukev	4,2	15,4	21,4	26,7	32,3	59,1	188,3
Hrast	9,7	23,6	23,4	20,2	23,1	1,5	4,8
Plemeniti listavci	5,3	15,2	22,0	26,4	31,1	15,7	50,1
Trdi listavci	14,2	24,9	25,1	18,3	17,5	4,1	13,0
Iglavci	3,0	2,5	12,7	32,5	49,3	19,6	62,3
Listavci	5,0	16,0	21,8	26,1	31,1	80,4	256,2
Skupaj	4,6	13,3	20,0	27,4	34,7	100,0	318,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,28	0,14	0,47	0,80	0,38	28,7	2,06
Listavci	0,73	1,44	1,34	1,10	0,53	71,3	5,13
Skupaj	1,01	1,58	1,81	1,90	0,91	100,0	7,19

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	369,45	90,3	32,04	7,8	7,77	1,9	0,00	0,0	409,26	100,0
Skupaj vsi gozdovi	369,45	90,3	32,04	7,8	7,77	1,9	0,00	0,0	409,26	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova v %			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	5,44	1,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	15,51	3,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	161,75	39,6	6,70	4,1	95,5	0,0	4,5	0,0
Sestoj v obnovi	77,51	18,9	39,96	51,6	93,7	6,3	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	149,05	36,4	31,87	21,4	40,5	59,5	0,0	0,0
Skupaj	409,26	100,0	78,53	19,2	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	0,13	13,95	0	0	0	58,94	0,19	5,27	0,05	0
Delež od pov. gozda (%)	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	14,6	0,1	1,3	0,0	0,0
Delež od podmladka (%)	0,2	17,8	0,0	0,0	0,0	75,1	0,2	6,7	0,1	0,0

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	6	50,0	16,7	33,3	0,0	0,0
Jelka	41	60,9	17,1	22,0	0,0	0,0
Bukev	137	29,2	35,7	23,4	9,5	2,2
Pl. Ist.	59	25,4	54,2	15,3	3,4	1,7
Dr. tr. Ist.	7	0,0	14,3	14,3	71,4	0,0
Skupaj iglavci	47	59,6	17,0	23,4	0,0	0,0
Skupaj listavci	203	27,1	40,3	20,7	9,9	2,0
Skupaj	250	33,2	36,0	21,2	8,0	1,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,2
Veje	0,8
Osutost	0,2
Skupaj	6,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	4.672	2.414	51,7	0,9
Listavci	24.154	22.102	91,5	8,5
Skupaj	28.826	24.516	85,0	9,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	1,9	0,1	0,2
Jelka	7,9	0,1	2,5
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,5
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,1
Bukev	67,3	0,2	6,9
Hrast	0,5	0,0	0,0
Plemeniti listavci	18,4	0,2	4,5
Trdi listavci	3,8	0,5	0,4
Mehki listavci	0,2	5,4	0,4
Skupaj iglavci	9,8	0,9	5,3
Skupaj listavci	90,2	0,2	2,4
Skupaj	100,0	0,2	1,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	1,2	6,7	11,6	7,4	11,3	8,9	5,9
Listavci	39,9	22,0	21,4	18,5	21,1	21,4	54,0
Skupaj	24,6	20,8	20,5	15,9	18,0	18,8	59,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2000	5,8	11,9	0,0	0,0	0,0	64,2	5,7	10,7	1,5	0,2
2010	3,5	17,3	0,0	0,0	0,0	54,2	7,2	16,4	1,4	0,0
2020	1,6	18,0	0,0	0,0	0,0	59,1	1,5	15,7	4,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	3.532	13,9											
Listavci	26.647	25,4											
Skupaj	30.179	23,2											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Nega mladja	ha	9,18	9,18											
Nega gošče	ha	28,87	28,87											
Nega letvenjaka	ha	6,33	6,33											
Nega drogovnjaka	dni	1,53	1,53											

12.1.3 Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% na P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	4.817,04	99,2	188,0	287,2	3,23	5,28	8,51	21,1	23,7	22,8	77,0
Skupaj vsi gozdovi	4.817,04	99,2	188,0	287,2	3,23	5,28	8,51	21,1	23,7	22,8	77,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	62,11	1,3
Drogovnjak	572,69	11,9
Debeljak	2.295,41	47,6
Sestoj v obnovi	790,86	16,4
Posamično, šopasto raznomerni sestoj	69,92	1,5
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoj	1.008,20	20,9
Pionirski gozd z grmišči	17,85	0,4
Skupaj	4.817,04	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	23,3
Jelka	5,6
Bor	5,0
Macesen	0,0
Ostali iglavci	0,6
Bukev	17,5
Hrast	25,0
Plemeniti listavci	6,4
Trdi listavci	16,1
Mehki listavci	0,6
Iglavci	34,5
Listavci	65,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,8	13,8	20,9	27,3	30,2	34,5	99,2
Listavci	9,6	18,4	21,2	25,5	25,3	65,5	188,0
Skupaj	9,0	16,8	21,1	26,1	27,0	100,0	287,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m3)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	100.676	21,1											
Listavci	214.897	23,7											
Skupaj	315.573	22,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	69,44	69,44											
Sadnja	ha	0,34	0,34											
Obžetev	ha	127,28	266,79											
Nega mladja	ha	160,07	163,81											
Nega gošče	ha	234,69	234,69											
Nega letvenjaka	ha	76,49	76,49											
Nega drogovnjaka	ha	114,68	114,68											
Varstvo pred divjadjo	dni	70	70											
Varstvo pred žuželkami	dni	130	130											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			% na P
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			
Večnamenski gozdovi	483,66	72,2	209,8	282,0	2,46	5,96	8,42	24,2	23,0	23,3	78,1
Skupaj vsi gozdovi	483,66	72,2	209,8	282,0	2,46	5,96	8,42	24,2	23,0	23,3	78,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	4,52	0,9
Drogovnjak	99,19	20,5
Debeljak	207,05	42,9
Sestoj v obnovi	80,85	16,7
Posamično, šopasto raznomerni sestoj	0,11	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoj	91,28	18,9
Pionirski gozd z grmišči	0,66	0,1
Skupaj	483,66	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	15,2
Jelka	4,8
Bor	2,6
Macesen	0,1
Ostali iglavci	2,9
Bukev	19,0
Hrast	31,3
Plemeniti listavci	8,7
Trdi listavci	14,7
Mehki listavci	0,7
Iglavci	25,6
Listavci	74,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,7	14,8	21,7	26,7	28,1	25,6	72,2
Listavci	10,1	19,2	21,3	24,2	25,2	74,4	209,8
Skupaj	9,8	18,1	21,4	24,9	25,8	100,0	282,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	8.451	24,2											
Listavci	23.365	23,0											
Skupaj	31.816	23,3											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	5,79	5,79											
Sadnja		0,27	0,27											
Obžetev	ha	4,74	9,03											
Nega mladja	ha	14,09	14,13											
Nega gošče	ha	30,23	30,23											
Nega letvenjaka	ha	17,66	17,66											
Nega drogovnjaka	ha	27,51	27,51											
Varstvo pred divjadjo	dni	10	10											
Varstvo pred žuželkami	dni	25	25											

Občinski gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondii po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	55,26	78,3	205,9	284,2	2,65	5,89	8,54	20,3	20,8	20,6	68,7
Skupaj vsi gozdovi	55,26	78,3	205,9	284,2	2,65	5,89	8,54	20,3	20,8	20,6	68,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovja	0,35	0,6
Drogovnjaki	10,17	18,4
Debeljaki	23,66	42,9
Sestoji v obnovi	3,81	6,9
Posamično, šopasto raznomerni sestoj	2,40	4,3
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoj	14,39	26,0
Pionirski gozd z grmišči	0,48	0,9
Skupaj	55,26	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	19,5
Jelka	2,7
Bor	5,4
Ostali igl.	0,0
Bukev	14,8
Hrast	26,9
Plemeniti listavci	8,4
Trdi listavci	22,0
Mehki listavci	0,4
Iglavci	27,6
Listavci	72,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,6	15,6	22,5	25,9	25,4	27,6	78,3
Listavci	10,5	19,8	21,2	23,4	25,1	72,4	205,9
Skupaj	10,5	18,6	21,5	24,1	25,3	100,0	284,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
Iglavci	880	20,3											
Listavci	2.361	20,8											
Skupaj	3.241	20,6											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	0,27	0,27											
Obžetev	ha	0,38	0,90											
Nega mladja	ha	1,00	1,20											
Nega gošče	ha	1,69	1,69											
Nega letvenjaka	ha	1,04	1,04											
Nega drogovnjaka	ha	2,84	2,84											
Varstvo pred žuželkami	dni	5	5											

12.1.4 Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Revir: Črnomelj - 2621

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.541,26	251,11	22,61	2.814,98
Delež (%)	90,3	8,9	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,2	14,5	21,1	26,6	29,6	34,0	97,8
Jelka	7,7	13,9	20,5	27,1	30,8	6,1	17,4
Bor	8,4	15,0	21,7	26,3	28,6	5,8	16,6
Macesen	10,8	18,2	24,3	24,0	22,7	0,1	0,2
Ostali iglavci	11,6	18,6	22,8	24,3	22,7	1,5	4,3
Bukev	9,5	19,6	22,4	25,5	23,0	0,7	2,0
Hrast	10,0	19,3	22,6	25,9	22,2	34,8	100,4
Plemeniti listavci	9,6	19,8	22,7	25,4	22,5	3,0	8,6
Trdi listavci	10,6	20,0	23,0	25,3	21,1	13,0	37,3
Mehki listavci	13,4	25,3	24,5	18,2	18,6	1,0	2,8
Iglavci	8,3	14,6	21,2	26,5	29,4	47,4	136,3
Listavci	10,2	19,6	22,8	25,5	21,9	52,6	151,1
Skupaj	9,3	17,3	22,0	26,0	25,4	100,0	287,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,93	1,04	1,06	0,96	0,54	48,8	4,53
Listavci	1,25	1,43	1,07	0,78	0,23	51,2	4,76
Skupaj	2,18	2,47	2,13	1,74	0,77	100,0	9,29

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovja	32,84	1,2	-	-	-	-	-	-
Drogovnjaki	229,57	8,2	2,60	1,1	21,2	63,8	15,0	0,0
Debeljaki	1.539,71	54,7	81,79	5,3	34,5	46,7	18,6	0,2
Sestoji v obnovi	400,83	14,2	212,42	53,0	49,2	40,7	10,1	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	39,90	1,4	7,86	19,7	26,0	66,5	6,7	0,8
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	563,03	20,0	128,28	22,8	61,4	36,6	2,0	0,0
Pionirski gozd z gmišči	9,10	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.814,98	100,0	432,95	15,4	-	-	-	-

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka*Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – zasebni gozdovi*

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	51.227	26.600	0	27	77.854	21,9	66,3
	%	65,8	34,2	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	52.122	25.898	0	464	78.484	20,7	65,9
	%	66,4	33,0	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	m ³	103.349	52.498	0	491	156.338	21,3	66,1
	%	66,1	33,6	0,0	0,3	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – državni gozdovi

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	3.596	2.904	0	0	6.500	25,5	71,2
	%	52,7	45,4	0,0	1,9	100,0		
Listavci	m ³	5.629	3.604	0	0	9.233	21,6	66,9
	%	30,0	69,8	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m ³	9.225	6.508	0	0	15.733	23,0	68,6
	%	35,8	63,6	0,0	0,6	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	462	63	0	2	527	18,1	53,7
	%	47,1	52,9	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	481	75	0	41	597	16,7	52,3
	%	49,0	51,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	943	138	0	43	1.124	17,3	52,9
	%	47,6	52,4	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	55.285	29.567	0	29	84.881	22,1	66,6
	%	65,2	34,8	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	58.232	29.577	0	505	88.314	20,8	65,9
	%	65,9	33,5	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	m ³	113.517	59.144	0	534	173.195	21,4	66,2
	%	65,6	34,1	0,0	0,3	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	37,73	2,15	0,18	40,06
Obžetev	ha	39,10	0,99	0,00	40,09
Nega mladja	ha	61,10	3,23	0,96	65,29
Nega gošče	ha	134,78	5,01	0,66	140,45
Nega letvenjaka	ha	34,77	2,04	0,14	36,95
Nega drogovnjaka	ha	79,00	18,78	2,77	100,55

Revir: Petrova vas – 2622

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.275,78	232,55	32,65	2.540,98
Delež (%)	89,5	9,2	1,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,0	14,6	23,0	27,1	27,3	9,7	27,9
Jelka	4,3	5,2	14,3	33,6	42,6	4,9	14,0
Bor	6,6	13,4	21,3	29,3	29,4	3,7	10,5
Ostali iglavci	5,5	12,3	19,5	23,6	39,1	0,0	0,1
Bukev	7,8	15,6	19,0	27,0	30,6	36,5	104,0
Hrast	10,2	18,8	20,7	24,5	25,8	15,1	43,3
Plemeniti listavci	9,3	17,6	20,3	24,9	27,9	10,6	30,2
Trdi listavci	11,5	20,9	21,5	22,0	24,1	19,4	55,5
Mehki listavci	21,8	25,3	19,3	16,5	17,1	0,1	0,4
Iglavci	6,7	11,8	20,3	29,3	31,9	18,4	52,5
Listavci	9,4	17,7	20,1	25,1	27,7	81,6	233,4
Skupaj	8,9	16,7	20,2	25,8	28,4	100,0	285,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,30	0,31	0,40	0,43	0,20	21,4	1,63
Listavci	1,46	1,69	1,28	1,08	0,48	78,6	6,00
Skupaj	1,76	2,00	1,68	1,51	0,68	100,0	7,63

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovja	34,14	1,3	-	-	-	-	-	-	-
Drogovnjaki	452,48	17,8	1,64	0,4	0,0	0,0	48,8	51,2	
Debeljaki	986,41	38,8	67,58	6,9	30,7	28,5	31,5	9,3	
Sestoji v obnovi	474,69	18,7	217,94	45,9	56,1	38,4	5,5	0,0	
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	32,53	1,3	15,81	48,6	94,0	3,0	3,0	0,0	
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	550,84	21,7	85,43	15,5	41,8	49,7	7,2	1,3	
Pionirski gozd z grmišči	9,89	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	2.540,98	100,0	388,40	15,3	-	-	-	-	

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka*Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – zasebni gozdovi*

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	16.088	6.734	0	0	22.822	18,8	60,5
	%	70,5	29,5	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	61.459	74.954	0	0	136.413	24,3	82,5
	%	45,1	54,9	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	77.547	81.688	0	0	159.235	24,1	76,4
	%	48,7	51,3	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – državni gozdovi

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	1.280	671	0	0	1.951	20,7	70,0
	%	65,6	34,4	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	8.172	5.960	4	0	14.132	24,1	94,2
	%	57,8	42,2	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	9.452	6.631	4	0	16.083	23,6	90,4
	%	58,8	41,2	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	192	161	0	0	353	24,9	73,4
	%	54,3	45,7	0,0	1,2	100,0		
Listavci	m ³	1.103	661	0	0	1.764	22,6	83,5
	%	62,5	37,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	1.295	822	0	40	2.117	23,0	81,6
	%	61,2	38,8	0,0	0,7	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek			
		Redčenja	Pomladitveni					
Iglavci	m ³	17.560	7.566	0	0	25.126	18,8	60,5
	%	69,9	30,1	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	70.734	81.575	0	0	152.309	25,7	99,9
	%	46,4	53,6	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	88.294	89.141	0	0	177.435	24,4	91,5
	%	49,8	50,2	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	37,73	2,15	0,18	40,06
Sadnja	ha	39,10	0,99	0,00	40,09
Obžetev	ha	61,10	3,23	0,96	65,29
Nega mladja	ha	134,78	5,01	0,66	140,45
Nega gošče	ha	34,77	2,04	0,14	36,95
Nega letvenjaka	ha	79,00	18,78	2,77	100,55
Nega drogovnjaka	ha	37,73	2,15	0,18	40,06

12.2 Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (npr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
20001A	32	34	32	34	32	34	30	30
20001B	32	34	32	34	32	34	30	30
20002A	32	34	32	34	32	34	30	30
20002B	32	34	32	34	32	34	30	30
20003	33	34	33	34	32	34	30	30
20004	33	34	33	34	34	34	31	31
20005	33	34	33	34	34	34	31	31
20006	33	34	33	34	34	34	31	31
20007	33	34	33	34	34	34	31	31
20008	33	34	33	34	34	34	31	31
20009	33	34	33	34	34	34	31	31
20010	33	34	33	34	34	34	31	31
20011	33	34	33	34	34	34	31	31
20012	33	34	33	34	34	34	31	31
20013	33	34	33	34	34	34	31	31
20014	33	34	33	34	34	34	31	31
20015	33	34	33	34	34	34	31	31
20016	33	34	34	34	34	34	31	31
20017	33	34	34	34	34	34	31	31
20018	33	34	33	34	34	34	31	31
20019	33	34	33	34	34	34	31	31
20020	33	34	33	34	34	34	31	31
20021	32	34	32	34	32	34	31	31
20022	32	34	32	34	32	34	31	31
20023	32	34	32	34	32	34	31	31
20024	32	34	32	34	33	34	31	31
20025	32	34	32	34	33	34	31	31
20026	32	34	32	34	33	34	31	31
20027	32	34	32	34	33	34	31	31
20028	32	34	32	34	33	34	31	31
20029	32	34	32	34	33	34	31	31
20030	32	34	32	34	33	34	31	31
20031	32	34	32	34	33	34	31	31
20032	33	34	33	34	34	34	31	31
20033	33	34	33	34	34	34	31	31
20034	33	34	33	34	34	34	31	31
20035	33	34	33	34	34	34	31	31
20036	33	34	33	34	34	34	31	31
20037	33	34	33	34	34	34	31	31
20038	33	34	33	34	34	34	31	31
20039	33	34	33	34	34	34	31	31
20040	33	34	33	34	34	34	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
20041	33	34	33	34	34	34	31	31
20042	32	34	32	34	33	34	31	31
20043A	32	34	32	34	33	34	31	31
20043B	33	34	33	34	34	34	31	31
20044	32	34	32	34	33	34	31	31
20045	32	34	32	34	33	34	31	31
20046	32	34	32	34	33	34	31	31
20047A	32	34	32	34	33	34	31	31
20047B	33	34	33	34	34	34	30	30
20048	32	34	32	34	32	34	30	30
20049	32	34	32	34	32	34	30	30
20050	32	34	32	34	33	34	31	31
20051	32	34	32	34	33	34	31	31
20052	32	34	32	34	33	34	31	31
20053	33	34	33	34	34	34	31	31
20054	33	34	33	34	34	34	31	31
20055	33	34	33	34	34	34	31	31
20056	32	34	32	34	31	34	31	31
20057	32	34	32	34	31	34	31	31
20058	32	34	32	34	31	34	31	31
20059	32	34	32	34	31	34	31	31
20060	32	34	32	34	31	34	31	31
20061	32	34	32	34	31	34	31	31
20062	32	34	32	34	32	34	31	31
20063	32	34	32	34	32	34	31	31
20064	32	34	32	34	32	34	31	31
20065	32	34	32	34	32	34	31	31
20066	34	34	32	34	32	34	31	31
20067	34	34	32	34	32	34	31	31
20068	33	34	32	34	32	34	31	31
20069	34	34	32	34	33	34	31	31
20070A	33	34	33	34	34	34	31	31
20070B	33	34	33	34	34	34	31	31
20071	33	34	32	34	32	34	31	31
20072	33	34	32	34	32	34	31	31
20073	33	34	32	34	32	34	31	31
20074	33	34	32	34	31	34	31	31
20075	33	34	32	34	32	34	31	31
20076	33	34	32	34	32	34	31	31
20077	33	34	32	34	32	34	31	31
20078	33	34	32	34	32	34	31	31
20079	33	34	32	34	32	34	31	31
20080A	32	34	32	34	32	34	31	31
20080B	32	34	32	34	32	34	31	31
20081A	33	34	33	34	34	34	31	31
20081B	33	34	33	34	34	34	31	31
20081C	33	34	33	34	34	34	31	31

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
20082	33	34	33	34	34	34	31	31
20083	32	34	32	34	32	34	31	31
20084	32	34	32	34	32	34	31	31
20085A	32	34	32	34	32	34	31	31
20085B	33	34	33	34	32	34	31	31
20085C	32	34	32	34	32	34	31	31
20085D	33	34	33	34	32	34	31	31
20086	32	34	32	34	31	34	31	31
20087	33	34	33	34	31	34	31	31
20088	33	34	32	34	32	34	31	31
20089	32	34	32	34	31	34	31	31
20090	32	34	32	34	31	34	31	31
20091	32	34	32	34	31	34	31	31
20092	32	34	32	34	31	34	31	31
20093	33	34	33	34	31	34	31	31
20094	32	34	32	34	31	34	31	31
20095	33	34	33	34	31	34	31	31
20096	33	34	33	34	31	34	31	31
20097	33	34	33	34	31	34	31	31
20098	33	34	33	34	31	34	31	31
20099	33	34	33	34	31	34	31	31
20103A	33	34	33	34	31	34	31	31
20103B	33	34	33	34	31	34	31	31
20104	33	34	33	34	31	34	31	31
20105	33	34	33	34	31	34	31	31
20106	33	34	33	34	31	34	31	31
20107	33	34	33	34	31	34	31	31
20108	33	34	33	34	31	34	31	31
20109	33	34	33	34	31	34	31	31
20110	33	34	33	34	31	34	31	31
20111A	33	34	33	34	31	34	31	31
20111B	33	34	33	34	31	34	31	31
20112	33	34	33	34	31	34	31	31
20113	33	34	33	34	31	34	31	31
20114	33	34	33	34	31	34	31	31
20115	33	34	33	34	31	34	31	31
20116	33	34	33	34	31	34	31	31
20117	33	34	33	34	31	34	31	31
20118A	33	34	33	34	31	34	31	31
20118B	33	34	33	34	31	34	31	31
20119A	33	34	33	34	31	34	31	31
20119B	33	34	33	34	31	34	31	31
20120	33	34	33	34	31	34	31	31
20121	34	34	34	34	31	34	31	31
20122	34	34	34	34	31	34	31	31
20123	34	34	34	34	31	34	31	31
20124	33	34	33	34	31	34	31	31
20125	33	34	33	34	31	34	31	31
20126	33	34	33	34	31	34	31	31
20127	33	34	33	34	31	34	31	31
20128	33	34	33	34	31	34	31	31
20129	34	34	34	34	31	34	31	31
20130	33	34	33	34	31	34	31	31
20131	34	34	34	34	31	34	31	31
20132	34	34	34	34	31	34	31	31
20133	34	34	34	34	31	34	31	31
20134	34	34	34	34	31	34	31	31
20135	34	34	34	34	31	34	31	31
20136	33	34	33	34	31	34	31	31
20137	33	34	33	34	31	34	31	31
20138	33	34	33	34	31	34	31	31
20139	33	34	33	34	31	34	31	31
20140	33	34	33	34	31	34	31	31
20141	33	34	33	34	31	34	31	31
20142A	33	34	33	34	31	34	31	31
20142B	33	34	33	34	31	34	31	31
20142C	33	34	33	34	31	34	31	31
20143	33	34	33	34	31	34	31	31
20144	33	34	33	34	31	34	31	31
20145	33	34	33	34	31	34	31	31
20146	33	34	33	34	31	34	31	31
20147	33	34	33	34	31	34	31	31
20148	33	34	33	34	31	34	31	31
20149	33	34	33	34	31	34	31	31
20150A	33	34	33	34	31	34	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
20150B	33	34	33	34	31	34	31	31
20151A	33	34	33	34	31	34	31	31
20151B	33	34	33	34	31	34	31	31
20152	33	34	33	34	31	34	31	31
20154A	33	34	33	34	31	34	31	31
20154B	33	34	33	34	31	34	31	31
20156A	33	34	33	34	31	34	31	31
20156B	33	34	33	34	31	34	31	31
20157	33	34	33	34	31	34	31	31
20158	33	34	33	34	31	34	31	31
20159	33	34	33	34	31	34	31	31
20160	33	34	33	34	31	34	31	31
20161	33	34	33	34	31	34	31	31
20162	33	34	33	34	31	34	31	31
20163	33	34	33	34	31	34	31	31
20164	33	34	33	34	31	34	31	31

12.3 Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01000	SM	147	0,0858	0,0660	0,0544	0,0462	0,0398	0,0346	0,0303	0,0264	0,0231	0,0201	0,0174	0,0149	0,0126	0,0105
	JE	236	0,2057	0,1498	0,1171	0,0940	0,0760	0,0613	0,0489	0,0381	0,0286	0,0201	0,0125	0,0054	0,0036	0,0027
	OI	327	0,0665	0,0470	0,0356	0,0276	0,0213	0,0162	0,0118	0,0081	0,0048	0,0018	0,0013	0,0011	0,0010	0,0009
	BU	453	0,1447	0,0976	0,0701	0,0505	0,0354	0,0230	0,0125	0,0034	0,0016	0,0012	0,0010	0,0009	0,0008	0,0007
	HR	544	0,0960	0,0700	0,0548	0,0440	0,0356	0,0288	0,0230	0,0180	0,0135	0,0096	0,0060	0,0027	0,0015	0,0008
	PL	641	0,1266	0,0881	0,0656	0,0496	0,0372	0,0271	0,0185	0,0111	0,0045	0,0021	0,0012	0,0006	0,0004	0,0003
	TL	743	0,0841	0,0630	0,0507	0,0419	0,0351	0,0295	0,0248	0,0208	0,0172	0,0140	0,0111	0,0084	0,0060	0,0037
01300	ML	827	0,1195	0,0780	0,0538	0,0366	0,0232	0,0123	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0010	0,0008	0,0007	0,0006
	SM	148	0,0624	0,0500	0,0428	0,0376	0,0336	0,0304	0,0276	0,0252	0,0231	0,0212	0,0195	0,0180	0,0166	0,0152
	JE	237	0,1823	0,1304	0,1000	0,0784	0,0617	0,0481	0,0365	0,0265	0,0177	0,0098	0,0026	0,0013	0,0009	0,0007
	OI	327	0,0665	0,0470	0,0356	0,0276	0,0213	0,0162	0,0118	0,0081	0,0048	0,0018	0,0013	0,0011	0,0010	0,0009
	BU	453	0,1447	0,0976	0,0701	0,0505	0,0354	0,0230	0,0125	0,0034	0,0016	0,0012	0,0010	0,0009	0,0008	0,0007
	HR	545	0,0491	0,0406	0,0357	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0237	0,0222	0,0210	0,0198	0,0187	0,0177	0,0168
	PL	641	0,1266	0,0881	0,0656	0,0496	0,0372	0,0271	0,0185	0,0111	0,0045	0,0021	0,0012	0,0006	0,0004	0,0003
01500	TL	744	0,1166	0,0714	0,0450	0,0263	0,0117	0,0065	0,0043	0,0038	0,0032	0,0027	0,0022	0,0020	0,0016	0,0013
	ML	827	0,1195	0,0780	0,0538	0,0366	0,0232	0,0123	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0010	0,0008	0,0007	0,0006
	SM	149	0,0747	0,0575	0,0474	0,0403	0,0348	0,0303	0,0264	0,0231	0,0202	0,0176	0,0153	0,0131	0,0111	0,0093
	JE	238	0,1822	0,1335	0,1050	0,0848	0,0691	0,0563	0,0454	0,0360	0,0278	0,0204	0,0137	0,0075	0,0019	0,0012
	OI	327	0,0665	0,0470	0,0356	0,0276	0,0213	0,0162	0,0118	0,0081	0,0048	0,0018	0,0013	0,0011	0,0010	0,0009
	BU	454	0,0721	0,0541	0,0436	0,0361	0,0303	0,0256	0,0216	0,0181	0,0151	0,0123	0,0099	0,0076	0,0055	0,0036
	HR	546	0,0354	0,0278	0,0233	0,0202	0,0177	0,0157	0,0140	0,0126	0,0113	0,0101	0,0091	0,0081	0,0072	0,0064
03300	PL	642	0,1001	0,0727	0,0567	0,0454	0,0366	0,0294	0,0233	0,0180	0,0134	0,0092	0,0055	0,0020	0,0013	0,0008
	TL	745	0,0877	0,0641	0,0503	0,0406	0,0330	0,0268	0,0215	0,0170	0,0130	0,0094	0,0062	0,0032	0,0005	0,0004
	ML	827	0,1195	0,0780	0,0538	0,0366	0,0232	0,0123	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0010	0,0008	0,0007	0,0006
	SM	149	0,0747	0,0575	0,0474	0,0403	0,0348	0,0303	0,0264	0,0231	0,0202	0,0176	0,0153	0,0131	0,0111	0,0093
	JE	238	0,1822	0,1335	0,1050	0,0848	0,0691	0,0563	0,0454	0,0360	0,0278	0,0204	0,0137	0,0075	0,0019	0,0012
	OI	327	0,0665	0,0470	0,0356	0,0276	0,0213	0,0162	0,0118	0,0081	0,0048	0,0018	0,0013	0,0011	0,0010	0,0009
	BU	455	0,0706	0,0520	0,0411	0,0333	0,0274	0,0225	0,0183	0,0147	0,0116	0,0087	0,0062	0,0038	0,0017	0,0012
03400	HR	546	0,0354	0,0278	0,0233	0,0202	0,0177	0,0157	0,0140	0,0126	0,0113	0,0101	0,0091	0,0081	0,0072	0,0064
	PL	643	0,0383	0,0306	0,0260	0,0228	0,0203	0,0183	0,0166	0,0151	0,0138	0,0126	0,0115	0,0106	0,0097	0,0089
	TL	745	0,0877	0,0641	0,0503	0,0406	0,0330	0,0268	0,0215	0,0170	0,0130	0,0094	0,0062	0,0032	0,0005	0,0004
	ML	827	0,1195	0,0780	0,0538	0,0366	0,0232	0,0123	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0010	0,0008	0,0007	0,0006
	SM	147	0,0858	0,0660	0,0544	0,0462	0,0398	0,0346	0,0303	0,0264	0,0231	0,0201	0,0174	0,0149	0,0126	0,0105
	JE	236	0,2057	0,1498	0,1171	0,0940	0,0760	0,0613	0,0489	0,0381	0,0286	0,0201	0,0125	0,0054	0,0036	0,0027
	OI	327	0,0665	0,0470	0,0356	0,0276	0,0213	0,0162	0,0118	0,0081	0,0048	0,0018	0,0013	0,0011	0,0010	0,0009
03400	BU	453	0,1447	0,0976	0,0701	0,0505	0,0354	0,0230	0,0125	0,0034	0,0016	0,0012	0,0010	0,0009	0,0008	0,0007
	HR	544	0,0960	0,0700	0,0548	0,0440	0,0356	0,0288	0,0230	0,0180	0,0135	0,0096	0,0060	0,0027	0,0015	0,0008
	PL	641	0,1266	0,0881	0,0656	0,0496	0,0372	0,0271	0,0185	0,0111	0,0045	0,0021	0,0012	0,0006	0,0004	0,0003
	TL	743	0,0841	0,0630	0,0507	0,0419	0,0351	0,0295	0,0248	0,0208	0,0172	0,0140	0,0111	0,0084	0,0060	0,0037
	ML	827	0,1195	0,0780	0,0538	0,0366	0,0232	0,0123	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0010	0,0008	0,0007	0,0006

12.4 Priloga 4: Popis funkcij gozdov

Zaporedno število	Šifra	Utemeljitev
20001	hb	Karbonati, EPO Krupa, N2K Gradac
20002	hb	Karbonati, EPO Dobljčica
20003	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. zivljen. prost. v.z., jama Veliki Zjot
20004	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, spodmol Grdanji skeden
20005	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, jama brlog pri Mačkovi vrtači
20006	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Zakrito brezno
20007	h*b*d	Karbonati, Jelenja jama
20008	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, Mausarjeva jama
20009	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Bezgovka, jama Bezgovka
20010	h*b*d	Karbonati, jama pri Šterni
20011	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Medvedarca
20012	h*b*d	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, jama Jurinovka
20013	h*b*d	Karbonati, jama Adlešičeva pečina
20014	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Krakošelh, Municija
20015	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Veliki zjot nad Mavrlenom
20016	h*b*d	Karbonati, Jama na Usarju
20017	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, Ruska jama
20018	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, Špilcova jama
20019	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Zjot pod Židovcem 1
20020	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Zjot pod Židovcem 2
20021	h*b*d	Karbonati, Jama 2 nad postajo
20022	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Grahkov prepad, Mlačevcevec 2
20023	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Zelinov prepad
20024	h*b*d	Karb., EPO, N2K Koč., obm. ziv. p. v. zveri, Bolvova, Štajerjeva 1,2, Zidarjeva jama
20025	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Vražji kamen 1 in 2
20026	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Vražji kamen 3 in 4
20027	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Vražji kamen 5
20028	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Vražji kamen 6
20029	h*b*d	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, Jama Pečina ob Lahinji
20030	h*b*d	Karbonati, Brezno Šuline 1
20031	h*b*d	Karbonati, Jama Šuline 2
20032	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, jama Mali zjot
20033	h*b*d	Karbonati, brezno pri Zgornji Paki
20034	h*b*d	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Dobljčica, brezno Dobljčko jezero
20035	h*b*d	Karbonati, Francetova jama v Paških stelnjnikih
20036	h*b*d	Karbonati, Mavsarjeva jama v Paških stelnjnikih
20037	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno 1 in 2 pri kotlu
20038	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno v šikani
20039	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Brezno pod Vinsko goro
20040	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Podbukvica
20041	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Poka pod Debelim vrhom
20042	h*b*d	K., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Razpoka na Žid., brezno pri Razpoki
20043	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Ris 6
20044	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Štangljevka
20045	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Tadejevo brezno, Medv. dol 4
20046	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Velikonočno brezno 1
20047	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Velikonoč. brez. 2 in 3,
20048	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Vražji kamen 10
20049	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Vučji dol
20050	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Vučji dol 2

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Zaporedno število	Šifra	Utemeljitev
20051	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Mala in Velika Židovka
20052	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Medvedji dol 5
20053	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Medvedova taca
20054	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Mlačevce 2
20055	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Brezno 1 na Svinjskih štalah
20056	h*b*d	K., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Jama nad Nakelskim zencem 1,2
20057	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, jama Vražji kamen 9
20058	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, jama Vučji dol 3
20059	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, jama Vučji dol 4
20060	hd	Karbonati, NV Dobljčica
20061	hb	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja
20062	hb	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja
20063	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, Kanižarica mlaka, Križanji pot.
20064	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, Kanižarica mlaka, Križanji poto.
20065	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, Križanji potok
20066	hb	Karbonati, EPO Lahinja
20067	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, NV Križanji potok
20068	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, NV Kanižarica mlaka
20069	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, NV Kanižarica mlaka, Križanji potok
20070	hbd	Karbonati, EPO Dobljčica, NV Svibnik - potok
20071	hbc	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Spomenik tabor Miklarji
20072	hb	Karbonati, EPO, N2K Bezgovka
20073	hbc	Karbonati, EPO, N2K Bezgovka, Cerkvišče spomenik NOB
20074	hc	Karbonati, Cerkvišče spomenik NOB
20075	hbc	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, Rožanec - Antični mitrej
20076	h*b*dc	Karbonati, jama 1 nad postajo, Črnomelj-arheo. obm. Pod lozo
20077	hc	Karbonati, Črnomelj-arheo. obm. Pod lozo
20078	hc	Karbonati, Črnomelj - Arheološko najdišče Starihova loza
20079	hc	Karbonati, Lokve pri Črnomlju - Arheološko najdišče Vražji kamen
20080	hc	Karbonati, Vojna vas - arheološko najdišče Gadež
20081	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Jelenov grob na Židovcu
20082	h*b*dc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Jelenov grob na Židovcu, arh.n.Židovec
20083	h*b*dc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Prepadna na Židovcu, arh.n.Židovec
20084	h*b*dc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Zametanka na Židovcu, arh.n.Židovec
20085	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, brezno Ris 2, jama na Tromeji
20086	h*b*dc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, brezno Ris 2, jama na Tromeji, arh.n.Židovec
20087	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, jama Razpoka pri grobu
20088	h*b*dc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, j. Razpoka pri grobu, arh.n.Židovec
20089	hbc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Dolenja Podgora - arh.najd.Židovec
20090	hbdc	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lah., NV Lah., Črnomelj -arh. najd. Loka-Grajska cesta
20091	hc	Karbonati, Črnomelj - arheološko najdišče Čardak
20092	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Brezno pod Svetim Križem
20093	h*b*dc	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Brezno pod Sv. Križ. arheološko najd.
20094	hbc	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Stražnji Vrh - arheološko najd. Sv. Križ
20095	hc	Karbonati, Lokve pri Črnomlju - Spomenik NOB
20096	h*bo*	Karbonati, EPO osrednje obm. zivljen. prost. velikih zveri, vodovarstveno območje
20097	h*b*o*d	Karbonati, EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Brezno ob c. na B., vodovarstveno o.
20098	h*bo*	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Dobljčica, vodovarstveno območje
20099	hb	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko
20100	h*bo*	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, vodovarstveno območje
20101	h*bo*	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, vodovarstveno območje
20102	h*o*	Karbonati, vodovarstveno območje
20103	h*b*d	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Stobe - Breg, NV Svibnik - potok, Izvir Talački
20104	hbd	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Stobe - Breg, NV Svibnik - potok

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Zaporedno število	Šifra	Utemeljitev
20105	hbd	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Stobe - Breg, NV Svibnik - potok, izvir Paški potok
20106	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Miklarska jama
20107	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Izvir in Miklarska jama
20108	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, izvir Miklarski Zdenec
20109	hb	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri
20110	h*b*d	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, izvir Pri vrbi
20111	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja
20112	h*b*d	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, izvir Pri zastavi
20113	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, obora
20114	hb	Karbonati, daljnovodi
20115	hb	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, daljnovodi
20116	hb	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, daljnovodi
20117	hrt*p*	Karbonati, učna pot
20118	h*o*	Karbonati, vodovarstveno območje, daljnovodi
20119	h*bo*	Karb., EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, vodovarstveno območje, daljnovodi
20120	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, daljnovodi
20121	hbd	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, NV Dobljica
20122	hb	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, Kosenice v g. pro.
20123	hb	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Kosenice v g. pro.
20124	hb	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, Kosenice v g. pro.
20125	hb	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Kosenice v g. pro.
20126	h*bo*	Karb., EPO, N2K Koč., obm. ziv. p. v. zveri, vodovarst. obm., Kosenice v g. pro.
20127	h*bo*	Karbonati, vodovarstveno območje, Košenice v g. pro.
20128	h*b*d	Karbonati, EPO, N2K Koč., o. z. p. v. zveri, Krakošelj, Municija, Košenica v g.p.
20129	hb	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, Košenica v g. prostoru
20130	hbd	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, Košenica v g. prostoru
20131	hb	Karbonati, EPO Lahinja, Košenica v g. pro.
20132	hb*ce	Karbonati, Otovec - arheolosko območje Pri Sadežih, Košenica v g. p., g. otok
20133	hb	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, zaraščajoče pov. v g. prostoru
20134	hb	Karbonati, EPO, N2K Bezgovka, zaraščajoče pov. v g. prostoru
20135	h*b*de	Karbonati, Krakarjev obrov, gozdni otoki
20136	hbd	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, NV Dobljica
20137	hb*de	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, NV Dobljica, gozdni otoki
20138	hb	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Stobe - Breg
20139	hb*e	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Stobe - Breg, gozdni otoki
20140	hb*ce	Karbonati, Sela pri Otovcu - Arheološko najdišče Sv. Jernej, gozdni otoki
20141	hb	Karbonati, EPO Dobljica
20142	hb*e	Karbonati, EPO Dobljica, gozdni otoki
20143	h*b*de	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, NV Dobljica, izvir Obršec, gozdni otoki
20144	h*b*de	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Stobe - Breg, izvir Otovec, gozdni otoki
20145	hb*ce	Karbonati, Otovec - arheolosko območje Pri Sadežih, gozdni otoki
20146	hb	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica
20147	hb*e	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica, gozdni otoki
20148	h	Karbonati
20149	hb*e	Karbonati, gozdni otoki
20150	hb	Karbonati, Kosenice in zarašč. pov. v g. pro.
20151	hb*e	Karbonati, Kosenice in zarašč. pov. v g. pro., gozdni otoki
20152	hb*ce	Karbonati, Otovec - arheolosko območje Pri Sadežih, Kosenice v g. pro., g. otok
20153		Infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru
20154		Drugo v gozdnem prostoru
20155	hk*g*	Karbonati
20156	k*g*	Drugo v gozdnem prostoru
20157	hbk*g*	Karbonati, Kosenice in zarašč. pov. v g. pro.
20158	hbk*g*	Karbonati, EPO Dobljica, N2K Dobljica

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Zaporedno število	Šifra	Utemeljitev
20159	hbk*g*	Karbonati, EPO Dobljčica
20160	hbk*g*d	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Dobljčica, NV Dobljčica
20161	hbk*g*d	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja
20162	hbk*g*d	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja, NV Lahinja, daljnovodi
20163	hk*g*c	Karbonati, Črnomelj - arheološko najdišče Čardak
20164	hbk*g*dc	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lah., NV Lah., Črnomelj -arh. najd. Loka-Grajska cesta
20165	hbk*g*d	Karbonati, EPO Dobljčica, NV Svibnik - potok
20166	hbk*g*	Karbonati, EPO Lahinja, N2K Lahinja
20167	h*b	Karbonati, EPO, N2K Kočevsko, II. vodovarstveni režim
20168	h*b	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri, Kosenice v g. pro.
20169	h*b	Karb., EPO, N2K Kočevsko, obm. ziv. p. v. zveri,, II. vodovarstveni režim
20170	h*b	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Dobljčica, Košenica v g. prostoru, II. vodovarstveni režim
20171	h*b*e	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Dobljčica, gozdni otoki, II. vodovarstveni režim
20172	h*b	Karbonati, EPO Dobljčica, N2K Dobljčica, II. vodovarstveni režim
20173	h*	Karbonati, II. vodovarstveni režim
20174	h*b*e	Karbonati, gozdni otoki, II. vodovarstveni režim

DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE

Preglednica 99/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj SAC	Velikost cone znotraj GGE	Splošna ocena stanja HT na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000064 Bezgovka</u> Ključna struktura je vhod v jamo Bezgovka na meji odsekov 150B in 161.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	40 ha	40 ha	Odlična ohranjenost, splošna ocena je dobra.
	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE.		106.789 ha	2082 ha	Odlična ohranjenost, splošna ocena je odlična.
	<u>SI3000048 Dobljčica</u> Ključne strukture so Dobljčko jezero (ods. 97), bruhalnik ob Srednjem potoku (ods. 96), izvir Obršec (ods. 53), izvir Jelševnik (ods. 53), Jezero - izvir Dobljčice (ods. 53).		320 ha	295 ha	Dobra ohranjenost, splošna ocena je odlična.
	<u>SI3000055 Stobe – Breg</u> Ključne strukture so: izvir Pački breg, izvir Otovec ter jama Stobe.		100 ha	100 ha	Odlična ohranjenost, splošna ocena je odlična.

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj SAC	Velikost cone znotraj GGE	Splošna ocena stanja HT na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	57.322 ha	1278 ha	Dobra ohranjenost, splošna ocena je odlična.
(91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)	<u>SI3000075 Lahinja</u> Obrežni sestoji ob reki Lahinji med Črnomljem in Zastavo (ods. 19B, 146, 154A).	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi zajemajo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta. Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi. Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za kmetijsko rabo).	189 ha	30 ha	Dobra ohranjenost.
	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE (ods. 1B, 2B, 42, 49, 51, 53, 93, 95).		2842 ha	185 ha	Dobra ohranjenost.
(6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk)	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Travniške površine na območju Mrzle drage, Miklarjev, Bistrice ter na prehodnem robu iz roškega masiva v Belo krajino.	Ta habitatni tip sestavljajo travniki ali pašniki na apnencih, dolomiti, redkeje na flišu ali peskih in starih prodiščih. Njihova rastišča so suha, svetla in topla, podlaga je nevtralna ali rahlo bazična, z malo hranili. Ne prenesajo gnojenja, razen na zelo pustih tleh, kjer uspevajo tudi ob zmernem gnojenju. Ne prenesajo močne vlage, kakor tudi ne zastajanja vode. Potrebujejo ekstenzivno pašo ali košnjo 1-2-krat letno, prvič po odcvetu večine travniških rastlin, brez gnojenja, s sušenjem sena na travniku, ne škodi jim paša na koncu sezone (avgust-oktober). Ogrožajo ga gnojenje travnikov, baliranje sena, spreminjanje travnikov v njive, zaraščanje z lesnimi vrstami, ponekod tudi planinarjenje in izgradnja infrastrukture.	7488 ha	35 ha	Dobra ohranjenost, splošna ocena je dobra.
(9180)* Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE (ods. 43B, 47A, 56, 59, 60, 61, 62, 66, 71, 82, 85A, 89, 92).	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	7927 ha	492 ha	Dobra ohranjenost, splošna ocena je dobra.

Preglednica 100/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000268 Kočevsko Zahodni del GGE.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je izguba zatočišč (dupline).	100.800 ha	2069 ha	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)	SI3000268 Kočevsko Zahodni del GGE.	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kotišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.	100.800 ha	2069 ha	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000263 Kočevsko Ključno kotišče predstavlja opuščena hiša v Miklarjih (ods. 68), gozdno zaledje pa predstavlja njihov prehranjevalni habitat.	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Kot zimska zatočišča uporablja globlje dele jam, za poletna zatočišča pa predvsem podstrešja stavb, redkeje jame. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Gozd v okolici zatočišč, voda ter pašniki so ključni prehranjevalni habitat.	36.262 ha	1159 ha	Do 200 stalno prisotnih osebkov, vrsta je dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	SI3000263 Kočevsko Zahodni del GGE. Njihovo ključno kotišče je cerkev Sv. Duha v Črnomlju, reki Lahinja in Dobljica predstavljata njihov preletni koridor in prehranjevališče.	Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Gozd, gozdni robovi, grmičevje ter pašniki mu služijo kot prehranjevalni habitat.	24.972 ha	1653 ha	Do 450 stalno prisotnih osebkov, vrsta je dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
	SI3000075 Lahinja Njihovo ključno kotišče je cerkev Sv. Duha v Črnomlju, reki Lahinja in Dobljica predstavljata njihov preletni koridor in prehranjevališče.		460 ha	158 ha	Do 150 stalno prisotnih osebkov, vrsta je dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
	SI3000048 Dobljica Njihovo ključno kotišče je cerkev Sv. Duha v Črnomlju, reki Lahinja in Dobljica predstavljata njihov preletni koridor in prehranjevališče.		236 ha	2018 ha	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000048 Dobljica Njihovo ključno kotišče je cerkev Sv. Janeza Evangelista v Dobljicah, gozdno zaledje Dobljčke gore pa predstavlja njihov prehranjevalni habitat.	Vezan na listopadne gozdove, gozdne robove in travnike. Poletno zatočišče: stavbe in jame, večje porodniške kolonije. Zimsko zatočišče: jame in stavbe s T 1-12°C, visoka zračna vlaga, posamično prezimovanje. Prehranjevalni habitat: gozdovi brez podrast (večina plena), košeni travniki, sadovnjaki. Hrana: plen pobira s tal in listov; predvsem velike žuželke: kresiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni. Območje dejavnosti: do 12 km od zatočišča.	383 ha	358 ha	Do 80 stalno prisotnih osebkov, vrsta je dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
	SI3000263 Kočevsko Njihovo ključno kotišče je cerkev Sv. Janeza Evangelista v Dobljicah, gozdno zaledje Dobljčke gore pa predstavlja njihov prehranjevalni habitat.		17962 ha	1875 ha	Do 200 stalno prisotnih osebkov, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000075 Lahinja Njihovo ključno kotišče je cerkev Sv. Duha v Črnomlju, reki Lahinja in Dobljica predstavljata njihov preletni koridor in prehranjevališče.	Vezan bolj na mozaično kulturno krajino, grmišča in gozdni rob. Poletno zatočišče: topli deli jame, podstrešja stavb, večje porodniške kolonije. Zimsko zatočišče: jame z visoko zračno vlago. Prehranjevalni habitat: grmišča, mozaična kulturna krajina in gozdni rob. Hrana: plen pobira s tal in listov - predvsem: pajkovci, ličinke	446 ha	195 ha	Do 70 stalno prisotnih osebkov, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
	SI3000048 Dobljica		233 ha	214 ha	Vrsta je

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
	Njihovo ključno kotsiče je cerkev Sv. Duha v Črnomlju, reki Lahinja in Dobljica predstavljata njihov preletni koridor in prehranjevališče.	metuljev.			prisotna, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Njihovo ključno kotsiče je cerkev Sv. Duha v Črnomlju, reki Lahinja in Dobljica predstavljata njihov preletni koridor in prehranjevališče.		14.102 ha	252 ha	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE.	Medved živi v jelovo-bukovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Prostor za brlog je ključnega pomena, v njem samice pozimi kotijo mladiče. Velikost domačega okoliša je odvisna od razpoložljive hrane in razporeditve, ter gostote populacije. Za preživetje so ključni zadostna količina hrane, kritje, nemoten prostor za zimsko spanje. Hrani se pretežno (90%) z hrano rastlinskega izvora (plodovi bukve, hrasta, kostanja, leske, oreha, dreva, jerebrike, maline, jagode, borovnice, robide, hruške, jabolka, sliv, trava, gobe), živalska hrana: mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov.	101.321 ha	2066 ha	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija je skoraj izolirana.
volk (<i>Canis lupus</i>)	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE.	Volkovi v Sloveniji predstavljajo SZ del dinarsko-balkanske populacije. Najpomembnejše plenske vrste so navadni jelen, divji prašič in sma. Če na njegovem območju primanjkuje naravnega plena, se lahko preusmeri tudi k plenjenju domačih živali in hranjenju z drugimi antropogenimi viri hrane. Zadostna količina razpoložljivega plena je ključna za dolgoročno preživetje vitalnih populacij volka in zagotavljanje sprejemljivega obsega napadov na domače živali.	101.244 ha	2066 ha	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija je skoraj izolirana.
ris (<i>Lynx lynx</i> *)	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE.	Ris poseljuje dinarske gozdove visokega krasa, njegov domači okoliš lahko meri preko 200 km ² . Ris je izrazit predator (smjad, jelenjad, muflon, damjak, divji prašič, gams, jazbec, zajec, divja mačka, gozdni jereb), je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Za preživetje risa so ključni zadostna količina plena, primeren habitat ter strpnost s strani ljudi. Pregled trenutnega stanja risov po Evropi je pokazal, da je dinarska populacija risa, ki ji pripadajo tudi risi v Sloveniji, med najbolj ogroženimi v Evropi. Kot najverjetnejša vzroka za trenutno zaskrbujoče stanje je prepoznano parjenje v sorodstvu in ilegalni odstrel.	101.224 ha	2066 ha	Neugodno, poteka doselitev.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *)	<u>SI3000048 Dobljica</u> Potok Dobljica.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih gozdnih potokih in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Zelo je občutljiv na kvaliteto vode, zato je pomembna prisotnost obvodne vegetacije, ki povečuje samočistilno sposobnost. Koščak ni mobilna vrsta. Glavni dejavniki ogrožanja so onesnaženje voda, regulacije, nasutja gradbenih materialov na brežine potokov ter širjenje cest v vodotoke.	35 ha	35 ha	Vrsta je prisotna, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	<u>SI3000075 Lahinja</u> Obrežni sestoji reke Lahinje.	Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmeni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje.	320 ha	104 ha	Vrsta je prisotna, ohranjenost je zmanjšana, populacija ni izolirana.
bober (<i>Castor fiber</i>)	<u>SI3000048 Dobljica</u> Obrežni sestoji Dobljice.	Bobrova družina potrebuje od 3 do 50 km brežine, porasle z visokimi vrbami in topoli manjšega premera (manj kot	83 ha	83 ha	Populacija se povečuje, vrsta je dobro

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		8 cm), debelejša drevesa (več kot 20 cm) so zanje manj primerna. Primerne so še: topol, breza, leska, češnja in hrasti, bezga bober ne uživa. Prisotnost bobrov najlažje opazimo po značilno obzrtih in podrtih manjših drevesih na obrežju. Bolj je občutljiv za anorgansko kot organsko onesnaženje, moteči ali uničujoči so tudi fizični vplivi na življenjski prostor (obdelovanje ali paša na površinah neposredno ob vodi, čiščenje brežin in podobno). Življenjski prostori morajo biti z vodnimi potmi povezani med seboj.			ohranjena, populacija ni izolirana. Znaki prisotnosti.
močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>)	<u>SI3000048 Dobljica</u> Obrežni sestoji Dobljice z zaledjem.	Edina slovenska avtohtona sladkovodna želva. Živi v stoječih in počasi tekočih celinskih vodah (jezera, ribniki, mlake, močvirja, spodnji toki rek, kanali, potoki, delno slane vode) z ne pregostim obrežnim rastlinjem in blatnim dnom in bregovi. V okolici je nujna bližina ekstenzivnih vlažnih travnišč, visokega steblikovja, obrežnih in močvirnih gozdov. Potrebuje tudi primerna suha mesta za valjenje jajc (suhi travniki, prisojna mesta s peščeno podlago itd.) v razdalji do enega kilometra od vodnega telesa, kamor poleti enkrat do dvakrat odloži jajca v luknjo, ki jo izkoplje v tleh. Prehranjuje se z vodnimi in obvodnimi nevretenčarji (predvsem polži, ličinke žuželk, deževniki...) v manjši meri z vodnimi vretenčarji (paglavci, ribe), občasno tudi z rastlinsko hrano. Jeseni, ko pade temperatura pod 5°C, se zarine v blatno dno in tako preživi zimo. Ogroža ko predvsem uničevanje ter fragmentacija primernih bivališč (melioracije, regulacije, urbanizacija, ceste).	282 ha	282 ha	Vrsta je na območju sicer prisotna, vendar je podatkov o vrsti malo. Njeno pojavljanje je vezano na vodotok.
	<u>SI3000075 Lahinja</u> Obrežni sestoji Lahinje z zaledjem.	Človeško ribico najdemo v podzemnih vodah Dinarskega krasa. Je edini jamski vretenčar v Evropi. Kočevsko je eno najpomembnejših območij za človeško ribico v Sloveniji. Gre za eno ključnih območij populacij JV Slovenije (porečje Krke in Bela krajina), ki naj bi po zadnjih genetskih raziskavah predstavljala celo samostojno vrsto človeške ribice (Gorički, 2006). Vrsta je ogrožena zaradi ogrožanja jamskih biotopov z onesnaževanjem voda na kraškem svetu.	850 ha	211 ha	Vrsta je na območju sicer prisotna, vendar je podatkov o vrsti malo. Njeno pojavljanje je vezano na vodotok.
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *)	<u>SI3000048 Dobljica</u> Ključne strukture so Dobljčko jezero (ods. 97), bruhalnik ob Srednjem potoku (ods. 96), izvir Obršec (ods. 53), Jezero - izvir Dobljice (ods. 53).	Človeško ribico najdemo v podzemnih vodah Dinarskega krasa. Je edini jamski vretenčar v Evropi. Kočevsko je eno najpomembnejših območij za človeško ribico v Sloveniji. Gre za eno ključnih območij populacij JV Slovenije (porečje Krke in Bela krajina), ki naj bi po zadnjih genetskih raziskavah predstavljala celo samostojno vrsto človeške ribice (Gorički, 2006). Vrsta je ogrožena zaradi ogrožanja jamskih biotopov z onesnaževanjem voda na kraškem svetu.	319 ha	295 ha	Vrsta je redka, odlično ohranjena, populacija je skoraj izolirana.
	<u>SI3000055 Stobe – Breg</u> Ključne strukture so: izvir Pački breg, izvir Otovec ter jama Stobe.	Človeško ribico najdemo v podzemnih vodah Dinarskega krasa. Je edini jamski vretenčar v Evropi. Kočevsko je eno najpomembnejših območij za človeško ribico v Sloveniji. Gre za eno ključnih območij populacij JV Slovenije (porečje Krke in Bela krajina), ki naj bi po zadnjih genetskih raziskavah predstavljala celo samostojno vrsto človeške ribice (Gorički, 2006). Vrsta je ogrožena zaradi ogrožanja jamskih biotopov z onesnaževanjem voda na kraškem svetu.	100 ha	100 ha	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija je skoraj izolirana.
drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwartii</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Ključno strukturo predstavlja jama Veliki zjot v odseku 92.	Živi v jamah s temperaturo nižjo od 10°C, tudi v ledenicah in snežnih jamah. Je mrhovinar in se prehranjuje z organskimi ostanki, ki jih najde v jami. Prisotnost je verjetno močno odvisna od trenutnih mikroklimatskih razmer v jami. Lahko ga ogrozi direktno onesnaževanjem jam, z odlaganjem raznovrstnih odpadkov v vhodne dele jam in brezna ter onesnaževanje površinskih voda, ki se stekajo v jame. Problem predstavljajo tudi raziskovalci in amaterski zbiralci, ki lahko fizično poškodujejo dostopne predele jam. Vpliv svetlobnega onesnaževanja še ni znan, vendar je vrsta izginila iz predelov Postojnske jame, kjer je jama redno osvetljena. Verjetno pa ima svojo vlogo pri tem predvsem zvišana temperatura in spremenjen vlažnostni režim.	13.433 ha	745 ha	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija je izolirana.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Posamezna vodna telesa znotraj gozdnega prostora.	V Sloveniji je vrsta splošno razširjena in živi od nižin pa do montanskega pasu do gozdne meje. Najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih mirnih vodah z bujno vegetacijo in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo. Kopenski habitati so	106.794 ha	2082 ha	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana.

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		pomembni kot prehranjevalni habitati in prezimovališča. Primerni prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni vlažni travniki, prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah in pod ali v razpadajočem lesu. Za ohranjanje vrste so izrednega pomena t.i. ekološki koridorji, ki vse habitate povezujejo v funkcionalno celoto.			
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000263 Kočevsko Posamezna vodna telesa znotraj gozdnega prostora.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	106.794 ha	2082 ha	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana.
	SI3000075 Lahinja Podatki o prisotnosti vrste so iz območja mlake v Kanižarici in Križanjskega potoka.			850 ha	211 ha
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	SI3000268 Kočevsko Zahodni del GGE.	Vežan je zlasti na bukovce gozdove na karbonatni podlagi. Pogostejši je na prisojnih legah, kjer se pojavlja na s soncem obsijanih bukovih deblih, zato mu ustreza starejši in presvetljen bukov gozd. Samica zalega jajčeca skoraj izključno v mrtva ali bolna in stara bukova drevesa in zelo redko v druge listavce. Ličinke se razvijajo tri do štiri leta, zato največji problem predstavlja sveže požagana hlovovina namenjena nadaljnji predelavi ali kurjavi, saj se tako uničijo celi zarodi, ki so jih samice zalegle v bukovino. Problematična je predvsem hlovovina, ki ostane v gozdu v času aktivnosti (rojenja), to je nekako od julija do začetka septembra, najbolj kritično pa konec julija in v začetku avgusta.	59.212 ha	1431 ha	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	SI3000268 Kočevsko Zahodni del GGE.	Na Kočevskem izjemno redka vrsta (Mala gora). Živi v hribovitih listnatih in mešanih gozdovih, zlasti tam, kjer sta prisotna bukev in jelka. Je toploljubna vrsta, ki se pojavlja na odmrlem lesu, štorih in hlovovini, med majem in julijem. Posebej ga privablja ranjen ali posekan les bukve in jelke, v katerega samice odlagajo jajčeca. Ob nadaljnji predelavi in kurjenju lesa lahko večje število zarodov propade. Problematična je tudi sečnja odmirajočega ali trohnečega lesa, predvsem sušic, ki so lahko obilno naseljene z ličinkami bukovega kozlička. Bukov kozliček zaradi zakrnelega drugega para kril ne leti, zato so zanj pomembni strnjeni gozdni kompleksi. S fragmentacijo gozdnega prostora lahko prekinemo stike med populacijami.	80.440 ha	1989 ha	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	SI3000268 Kočevsko Zahodni del GGE.	Vežan je na stare sestoje listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob štor, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, odrasli hrošči pa z	76.091 ha	2008 ha	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana.

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		različnimi drevesnimi sokovi.			
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	<u>SI3000268 Kočevsko</u> Zahodni del GGE.	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Ličinke in odrasle osebkje najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.	73.400 ha	1261 ha	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>),	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Zahodni del enote. Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti. Vrsta je vezana na rastlino črni grahor.	Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic (spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosenice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.	985 ha	162 ha	Vrsta je redka, dobro ohranjena, populacija je izolirana.
	<u>SI3000048 Dobljica</u> Gozdni robovi Dobljčke gore.		84 ha	72 ha	Vrsta je redka, dobro ohranjena, populacija je ob meji območja razširjenosti.
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Zahodni del enote. Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti. Vrsta je vezana na rastlino konjska griva.	Vrsta je razširjena od nižin do gozdne meje. Poseljuje senčne, vlažne, nekoliko hladnejše predele v gozdnih toplih območjih (doline, depresije, struge). Pogosta je tudi v bližini grmišč, kamnolomov, na skalnatih pobočjih poraslimi z grmišči. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv (<i>Lamium</i> sp.), vrbovcev (<i>Epilobium</i> sp.) in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Odrasli osebki se pojavljajo od julija do avgusta. Najbolj pomembne hranilne rastline metuljev so konjska griva (<i>Eupatorium cannabinum</i> L.), navadna dobra misel (<i>Origanum vulgare</i> L.), gadovec (<i>Echium</i> sp.), osati (<i>Cirsium</i> sp.), mete (<i>Mentha</i> sp.) in tudi druge medonosne rastline, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Ogrožene so populacije na območjih, kjer gozdni rob redno kosijo, uporabljajo agrokemična sredstva pri gospodarjenju s travniškimi površinami na gozdnem robu, oziroma, kjer izginjajo medonosne rastline zaradi intenzivnega zaraščanja.	10.477 ha	134 ha	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
	<u>SI3000055 Stobe – Breg</u> Gozdni robovi med Otovcem in Pako.		25 ha	25 ha	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
	<u>SI3000048 Dobljica</u> Gozdni robovi Dobljčke gore, obrežni pasovi Dobljčice.		103 ha	93 ha	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Zahodni del enote. Nezadostna cona.	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjelih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.267 ha	838 ha	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Buxbaumia viridis</i>	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	<i>Buxbaumia viridis</i> je pionirska, saprofagnikolna vrsta. Poseljuje že	78.267 ha	838 ha	Vrsta je prisotna,

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
	Nezadostna cona.	precej razpadla debela, veje in šture iglavcev, nekoliko redkeje se naseli na listastih drevesih. Raste na razmeroma zasenčenih mestih, pri visoki zračni vlažnosti. Na posameznem štoru raste le eden ali nekaj rastlin. Primarni habitat vrste predstavljajo jelovi gozdovi. Vrsta je ogrožena zaradi odstranjevanja odmrlega lesa, predvsem velikih gnijočih debel, in fragmentacije habitatov ter botaničnega zbiranja.			odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	HABITAT: na Kočevskem je splošno razširjena vrsta. Živi v vrzelastih in mozaičnih jelovo-bukovih ter drugih gozdovih s skupinami starega drevja. Pogosto se pojavlja na strmih in skalovitih predelih, kjer so težje spravilne razmere ter več odmrlega drevja. Presvetljeni razgibani sestoji z večjim deležem odraslih iglavcev so njen pomemben habitat. Tu so ugodnejše razmere za lesne in druge mravlje, ki so v času gnezdenja njena glavna hrana. GNEZDENJE: gnezdilna dupla dolbe predvsem v stara bukova drevesa, katerih les so že razmehčale glive. V starejših razvojnih fazah sestojev je takšnih dreves veliko, še posebej tam, kjer je drevje bolj poškodovano, obolelo in slabo vitalno. Ima več dupel, v katerih gnezdi in prenočuje. V izdelanih duplih gnezdi dve do tri leta, potem pa jih prepusti drugim vrstam, zato velja za ključnega primarnega duplarja, ki zagotavlja gnezditveni prostor drugim vrstam. HRANA: hrano išče na odmrlem drevju, na drevesih napadenih s podlubniki in kozlički. V spodnjem delu debel iglavcev dolbe niz podolgovatih dupel, kjer išče lesne mravlje. Po tem spoznamo njeno prisotnost. OGROŽENOST: posek dreves z dupli, premalo odmrlega drevja.	94.292 ha	2078 ha	Ugodno, 80-150 parov na celotnem območju SPA Kočevsko (Denac, 2011).
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	HABITAT: na Kočevskem so razmeroma redki. Pojavljajo se v višjih legah (nad 800 m) v jelovo-bukovih in smrekovih gozdovih. Pojavljajo se tudi nižje, v in na obrobju kraških dolin, v mozaični, s številnimi jasami in površinami, ki se zaraščajo s smreko, prepredeni krajini. Izbira sestojev, kjer je frekvenca lesne zaloge v nižjih debelinskih razredih. GNEZDENJE: glede gnezdenja je ozek specialist in vezan skoraj izključno na dupla črne žolne, ki jih je največ v starih bukovih drevesih. To lahko uspešno nadomešča z uporabo primernih gnezdilnic. HRANA: mesojedec, pleni predvsem male sesalce, kot so voluharice, miši, podleski in rovke. GROŽNJE: pomanjkanje gnezdilnih dupel.	97.526 ha	2079 ha	Vprašljivo, 50-80 parov na celotnem območju SPA Kočevsko (Denac, 2011).
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	HABITAT: najpogosteje se pojavlja v starejših sestojih bukve in jelke z višjo lesno zalogo. Ustreza ji vrzelast gozd debeljaka in pomlajenca. GNEZDENJE: za gnezdenje izbira zavetne in precej zaprte sestojev. Gnezdilne niše kozač so najpogosteje »dimniška dupla« (odlomljena in izvotljena debela), večja dupla v drevju in gnezda ujed. HRANA: lovi v presvetljenih gozdovih (jase, vrzeli), na gozdnih robovih in ob gozdnih cestah. Prehranjuje se z malimi sesalci (polhi) in pticami. GROŽNJE: pomanjkanje gnezdilnih niš, motnje v času gnezdenja.	97.152 ha	2077 ha	Ugodno, 150-170 parov na celotnem območju SPA Kočevsko (Denac, 2011).

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	HABITAT: v Dinaridih je njegova prisotnost zelo razpršena. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Pogostejši je tam, kjer so večji kompleksni smrekovih gozdov. Najdemo ga tudi v nižinah posajenih s smreko. Rajši ima bogato strukturiran gozd, kjer je dovolj skrivališč in hrane. Izogiba se drugih sov, saj ga le te plenijo. GNEZDENJE: za gnezdenje navadno uporablja dupla velikega in triprstega detla. HRANA: mali sesalci (voluharice), manjše ptice (kraljiček, menišček). Na raznih infrastrukturnih presekah ima lovna mesta. GROŽNJE: odstranjevanje dreves z dupli.	97.526 ha	2079 ha	Vprašljivo, 20-30 parov na celotnem območju SPA Kočevsko (Denac, 2011).
pivka (<i>Picus canus</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	HABITAT: najraje ima svetle listnate in mešane gozdove, gozdne robove ter stare sadovnjake, kjer je veliko mravljišč. GNEZDENJE: gnezditno duplo najpogosteje izdolbe v mehko lesnate drevesne vrste. HRANA: mravlje in njihove razvojne oblike, druge žuželke, sadje, lojena pogača. OGROŽENOST: pomanjkanje ustreznih dreves za izdelavo gnezditnega dupla, izginjanje mravljišč.	96.659 ha	2078 ha	Ugodno, 80-100 parov na območju SPA Kočevsko (Denac, 2011).
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote.	HABITAT: ustreza mu mozaična krajina. Rajši ima odrasel gozd z visokim drevjem, pa tudi območja, kjer je več vlage, mokrišč, potokov in rek. Na gozdnem robu rad brska za hrano. GNEZDENJE: za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, po navadi na listavcih. Gnezdo je blizu debla ali v rogovilah debelejših vej, lahko opazno, saj je v spodnji polovici krošnje. HRANA: Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrliji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvoživkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. OGROŽENOST: motnje v času gnezdenja, uporaba kemičnih zaščitnih sredstev v kmetijstvu. Je selivka, ki prezimuje pod Saharo in se vrne v maju.	97.526 ha	2079 ha	Vprašljivo, ni podatkov, 15-25 parov na celotnem območju SPA Kočevsko (Denac, 2011).
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Zahodni del enote, cona obsega zgolj ods. 74, 76 in 78.	HABITAT: Vrsta je ozko vezana na sestoje, kjer prevladujejo listavci, predvsem bukev. Odgovarjajo ji sestoji višje starosti z velikim deležem odmrlega drevja. Za življenjski prostor si izbira svetle, vendar strnjene gozdove. Nekateri avtorji vrsto imenujejo kot pragozdni specialist. Vrsta je vezana na produktivne gozdove, najraje negospodarjene, ki so pogosto v odročnejših predelih. Na populacijo belohrbtega detla najbolj vpliva intenzivnost gospodarjenja z gozdom in delež primernih drevesnih vrst kot so bukev, javor, brest, lipa. Glede na raziskave potrebuje belohrbti detel minimalno 100 ha gozdov starejših faz (faze razpada in obnove) z visokim deležem listavcev, na sončnih ekspozicijah, z visokim deležem odmrlega drevja. GNEZDENJE: Gnezdi v listavcih, kjer vsako leto izdolbe novo duplo (lahko tudi v debelejših vejah v krošnji). Gnezdi aprila in maja. HRANA: Hrani se na debelejših trhljih vejah in odmrlih deblih listavcev - tako v stoječih, kot v ležečih). Je prehranski specialist in to v takšni meri, da je prisoten samo v gozdnih rezervatih in na območjih, kjer se že daljše obdobje ne	22.041 ha Cona je bila oblikovana v sklopu projekta LIFE Kočevsko	88 ha	Neugodno, trend populacije ni znan, vrsta v upadanju. 40-50 parov na celotnem območju SPA Kočevsko (Perušek in drugi, 2015, LIFE KOČEVSKO)

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona / Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		gospodari. OGROŽENOST: Potrebuje ogromno mrtve mase, predvsem primerni so gozdni rezervati in pragozdni ostanki. Krčenje morebitnih potencialnih habitatov z odpiranjem zaprtih gozdov in večja intenziteta gospodarjenja v negospodarjenih gozdovih.			
rjavi srakoper (Lanius collurio)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Mozaična kulturna krajina gozdnega obrobja, zaraščajoče površine in sadovnjaki na območju Mrzle drage, Miklarjev, Bistrice ter na prehodnem robu iz roškega masiva v Belo krajino.	Prebivajo v mozaični kmetijski krajini z drevesno-grmovnimi mejicami, grmišči in košenimi travniki. Gnezdo si spletejo v gostem, trnastem grmovju. Odvečno hrano shranjujejo nabodeno na trne ali odlomljene veje. Rjavi srakoper je selivka, ki prezimuje v V in J Afriki, vrne se aprila.	8007 ha	41 ha	Ugodno, 800-1300 parov na celotne območju SPA Kočevsko
vijeglavka (Jynx torquilla)	<u>SI5000013 Kočevsko</u> Mozaična kulturna krajina gozdnega obrobja, zaraščajoče površine in sadovnjaki na območju Mrzle drage, Miklarjev, Bistrice ter na prehodnem robu iz roškega masiva v Belo krajino.	HABITAT: najljubši habitat so prisojni, stari visokodebelni sadovnjaki. Ravno tako ji ustrezajo opuščene površine v zaraščanju ter pestri gozdni robovi, kjer je dovolj dupel in mravelj. Ne naseljuje iglastih gozdov. GNEZDENJE: gnezdi v drevesnih duplih, zasilno tudi v kamnitih špranjah ali v gnezdilnicah. Je edina žolna, ki si ne teše dupla sama, ker ima prešibak kljun. HRANA: hrani se skoraj izključno z mravljami in njihovimi razvojnimi oblikami. OGROŽENOST: izginjanje starih visokodebelnih sadovnjakov, dreves z dupli, uporaba kemičnih zaščitnih sredstev v kmetisjtvu. Je selivka, ki prezimuje v Afriki južno od Sahare, v manjšem številu v Sredozemlju, na gnezdišča v Sloveniji pa se vrne v začetku aprila.	7647 ha	2079 ha	Ugodno, 150 parov na celotnem območju SPA Kočevsko

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.

na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe

lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,

za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo, za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.

naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Pregled površin

	Površina v ha	Indeks v %
Pretekli gozdnogospodarski načrt	5.332,27	100,0
Novo določene gozdne površine	89,97	1,7
Novo izločene površine	28,51	0,6
Izkrčene površine v preteklem obdobju	37,77	0,7
Skupna površina gozda novega načrta	5.355,96	100,4
Površine v zaraščanju	67,68	-
Druga gozdna zemljišča	18,55	-

Razlogi za novo določene in novo izločene površine se nahajajo v različni kvaliteti zarisa gozdne maske (novejše in kakovostnejše podlage), v doslednejšem izločanju cest in daljnovodov, v postavitvi obore ter v vključitvi prej zaraščajočih površin v gozdno masko. Med krčitvami so prevladovale krčitve v kmetijske namene in ureditev industrijske cone v Kanižarici. 59,35 ha površin v zaraščanju se nahaja izven gozdnega prostora, 8,33 ha pa v gozdnem prostoru. Druga gozdna zemljišča predstavljajo daljnovodi (15,54 ha) in obora (3,01 ha).

2. Večfunkcionalna območja

V celi enoti se pojavlja več funkcij na površini 931,48 ha gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje. To so območja, kjer so na isti površini navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, varovanje naravnih vrednot, varovanje kulturne dediščine, estetska in raziskovalna) prav tako vsaj 2. stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Pregled površin večfunkcionalnih območij

Območje	Površina v ha	Delež v % od gozdnega prostora
1. območje	265,42	5,0
2. območje	0,00	0,0
3. območje	38,06	0,7
4. območje	38,06	0,7
Skupaj	341,54	6,4

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

3. Intenzivnost gospodarjenja

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina v ha	Delež v %
Zelo velika intenzivnost	390,51	7,3
Velika intenzivnost	1.113,21	20,8
Srednja intenzivnost	3.182,98	59,4
Majhna intenzivnost	669,26	12,5
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	5.355,96	100,0

V primerjavi z ostalimi enotami v območju spada enota med srednje intenzivne. Prevladujejo površine srednje in velike intenzivnosti, površin z zelo veliko in veliko intenzivnostjo je skupaj 28,1 %, površin brez načrtovanih ukrepov ni.

4. Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov v enoti ni.

5. Gozdov za sanacijo v enoti ni.

6. Območja gozdov pomembna za ohranitev prosto živečih živali in biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina v ha	Delež v %
Mirne cone	48,46	0,9
Zimovališča	0,00	0,0
Grmišča	0,00	0,0

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja Natura 2000 in ekološko pomembna območja	Površina v ha	Delež v %
POO Bezgovka	39,84	0,7
POO Gradac	7,03	0,1
POO Stobe - Breg	6,88	0,1
POO Dobljčica	64,72	1,2
POO Lahinja	1.503,98	28,1
POO Kočevsko	2.026,73	37,8
POV Kočevsko	2.026,73	37,8
EPO Bezgovka	39,84	0,7
EPO Krupa	7,03	0,1
EPO Lahinja	231,67	4,3
EPO Dobljčica	97,97	1,8
EPO Osrednje območje življenskega prostora velikih zveri	1.639,29	30,6
EPO Kočevsko	2.026,73	37,8

7. Varstvenih in ogroženih območij po predpisih o vodah

Območja, kjer ni verjetnosti pojavljanja plazov ter kjer je ta verjetnost zelo majhna, se nahajajo na površini 3.982,08 ha gozdov. Območja, kjer je majhna in srednja verjetnosti pojavljanja plazov se nahajajo na površini 1.146,45 ha gozdov. Območja, kjer je velika in zelo velika verjetnosti pojavljanja plazov se nahajajo na površini 1.146,45 ha gozdov.

Potencialno erozijska območja se nahajajo na površini 1.564,08 ha gozda.

Območje razreda velike poplavne nevarnosti se nahaja na površini 1,50 ha gozda. Območje razreda srednje poplavne nevarnosti se nahaja na površini 0,31 ha gozda. Območje razreda majhne poplavne nevarnosti se nahaja na površini 0,16 ha gozda. Območje razreda preostale poplavne nevarnosti se nahaja na površini 0,20 ha gozda.

V enoti je vodovarstveno območje (državni nivo) prve kategorije, katero porašča 260,14 ha gozdov, druge kategorije, katero porašča 680,18 ha gozdov ter tretje kategorije, katero porašča 338,36 ha gozdov.

8. Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje

Površin, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, v enoti ni.

V enoti je 3.556,77 ha strnjenih gozdov, gozdov z vsaj eno izmed ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti ter gozdov na območjih naravnih vrednot in ob gozdni učni poti, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno.

Na preostalih 1.799,19 ha gozdov je krčenje gozda praviloma dopustno.

9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Zaprtih gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94 in nasl.) v enoti ni.

Skupna dolžina gozdnih cest je 41,21 km, od tega je 36,60 km produktivnih. Poleg teh je produktivnih tudi 38,83 km javnih cest. Tako je v enoti skupaj 75,43 km produktivnih cest. Povprečna gostota produktivnih cest znaša 14,1 m/ha.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest se nahajajo v odsekih 79, 80b, 163 in 164.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak se nahajajo v oddelkih 58, 68, 79 in 91.